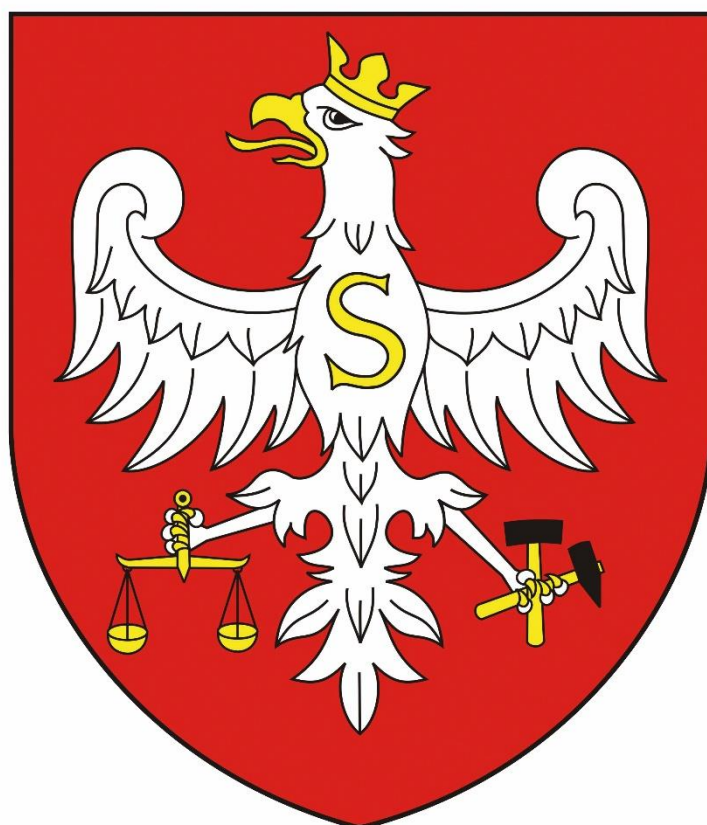

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030

Zamawiający:
Miasto Sławków

Wykonawca:
Terra Legis Katarzyna Helińska
ul. Maczka 6/36
71 – 050 Szczecin

Autorzy:
Katarzyna Helińska
Karolina Witkowska

SPIS TREŚCI

1.	SPIS TREŚCI	3
2.	WYKAZ SKRÓTÓW	5
3.	STRESZCZENIE	6
4.	WSTĘP	8
4.1.	Cel i zakres opracowania	8
4.2.	Metodyka wykonania POŚ	8
4.3.	Uwarunkowania prawne wykonania POŚ	9
4.4.	Spójność z dokumentami nadrzędnymi	10
4.5.	Efekty realizacji dotychczasowego Programu	11
5.	OCENA STANU ŚRODOWISKA	13
5.1.	Charakterystyka Miasta Sławków	13
5.1.1.	Informacje ogólne i położenie	13
5.1.2.	Sytuacja demograficzna	13
5.1.3.	Gospodarka	14
5.1.4.	Infrastruktura mieszkaniowa	15
5.1.5.	Infrastruktura techniczna i komunikacyjna	15
5.2.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	22
5.2.1.	Analiza stanu wyjściowego	22
5.2.2.	Działania podejmowane w celu poprawy jakości powietrza	28
5.2.3.	Odnawialne źródła energii	30
5.2.4.	Analiza SWOT	33
5.3.	Zagrożenie hałasem	34
5.3.1.	Analiza stanu wyjściowego	34
5.3.2.	Analiza SWOT	36
5.4.	Pole elektromagnetyczne	37
5.4.1.	Analiza stanu wyjściowego	37
5.4.2.	Analiza SWOT	39
5.5.	Gospodarowanie wodami	39
5.5.1.	Analiza stanu wyjściowego	40
5.5.2.	Analiza SWOT	48
5.6.	Gospodarka wodno-ściekowa	49
5.6.1.	Analiza stanu wyjściowego	49
5.6.2.	Analiza SWOT	51
5.7.	Zasoby geologiczne	52
5.7.1.	Analiza stanu wyjściowego	52
5.7.2.	Analiza SWOT	53
5.8.	Gleby	54

5.8.1. Analiza stanu wyjściowego	54
5.8.2. Analiza SWOT	55
5.9. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	56
5.9.1. Analiza stanu wyjściowego	56
5.9.2. Analiza SWOT	60
5.10. Zasoby przyrodnicze	61
5.10.1. Analiza stanu wyjściowego	61
5.10.2. Analiza SWOT	64
5.11. Zagrożenie poważnymi awariami	65
5.11.1. Analiza stanu wyjściowego	65
5.11.2. Analiza SWOT	67
5.12. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska i adaptacje do zmian klimatu	67
5.13. Działania edukacyjne	69
5.14. Monitoring Środowiska	70
6. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA ORAZ ICH FINANSOWANIE	71
6.1. Cele ochrony środowiska i kierunki interwencji	71
6.2. Harmonogram rzeczowo-finansowy	72
7. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	101
7.1. Zarządzanie programem	101
7.2. Monitoring POŚ	101
7.3. Źródło finansowania programu	102
7.3.1. Fundusze krajowe	102
7.3.2. Fundusze UE	103
8. SPIS TABEL	106
9. SPIS RYCIN	107

2. WYKAZ SKRÓTÓW

- Analiza SWOT – Analiza SWOT polega na analizie silnych i słabych stron organizacji oraz szans i zagrożeń które się przed nią pojawiają. SWOT, to skrót od: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).
- As – Arsen
- BaP – banzo(a)piren
- Cd – Kadm
- CO – Tlenek węgla
- C₆H₆ – Benzen
- GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
- GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
- GUS – Główny Urząd Statystyczny
- JCWP – Jednolite Części Wód Powierzchniowych
- JCWPd – Jednolite Części Wód Podziemnych
- NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Ni – Nikiel
- NO₂ – Dwutlenek azotu
- OZE – Odnawialne Źródła Energii
- Pb – Ołów
- PEM – Pola elektromagnetyczne
- PKD – Polska Klasyfikacja Działalności
- PM_{2,5} – Pył zawieszony o granulacji do 2,5 μm
- PM₁₀ – Pył zawieszony o granulacji do 10 μm
- PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska
- POŚ – Program Ochrony Środowiska
- RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
- RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
- SO₂ – Dwutlenek siarki
- WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
- WPGO – Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
- ZEC - Zakład Energetyki Ciepłej
- ZDR – Zakłady Dużego Ryzyka
- ZZR – Zakłady Zwiększonego Ryzyka

3. STRESZCZENIE

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030 zawiera podstawowe informacje na temat stanu aktualnego poszczególnych komponentów środowiska na terenie Miasta Sławków oraz zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji. Opracowany dokument jest zgodny z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Głównym celem opracowania jest:

Zrównoważony rozwój Miasta Sławków dążący do poprawy jakości życia mieszkańców oraz stanu środowiska przyrodniczego.

Miasto Sławków jest gminą miejską, położoną w województwie śląskim, w powiecie będzińskim. Miasto graniczy z powiatami grodzkimi: Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec i Jaworzno (województwo śląskie), a w województwie małopolskim z gminą miejską Bukowno i wiejską Bolesław. Powierzchnia Miasta Sławków w 2020 roku wynosiła 3 667 ha, co stanowiło 10,01% powierzchni powiatu będzińskiego.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 XII 2020 roku teren Miasta Sławków zamieszkiwało 6 935 osób, z czego 52,43% stanowiły kobiety, a 47,57% mężczyźni. W porównaniu do roku 2016 liczba ludności zmalała o 149 osób, a współczynnik feminizacji utrzymuje się na zbliżonym poziomie od roku 2016. Od roku 2016 odnotowywany jest ujemny przyrost naturalny, który w roku 2020 wyniósł już -53.

W Mieście Sławków w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 688 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 524 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Najwięcej jednostek działało w sektorze prywatnym (652 podmiotów) – było to 94,8% wszystkich podmiotów gospodarczych na terenie miasta.

Według danych GUS na koniec 2020 roku, w mieście znajdowało się 2 677 mieszkań. W porównaniu z rokiem 2016 liczba ta wzrosła o 61. Powierzchnia użytkowa wszystkich mieszkań w 2020 roku wynosiła 220 925 m² i była większa o 7 742 m² w odniesieniu do roku 2016. Na przestrzeni lat wzrosła również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania, natomiast z roku na rok maleje przeciętna liczba osób przypadająca na jedno mieszkanie.

Miasto Sławków należy do śląskiej strefy oceny jakości powietrza. Na terenie miasta w ostatnich latach nie prowadzono monitoringu jakości powietrza, brakuje więc danych o stanie jakości powietrza w samym mieście. Dlatego ocenę jakości powietrza wykonano w oparciu o dane dla całej strefy, do której należy miasto.

W ostatnich latach nie były prowadzone na terenie Miasta Sławków pomiary hałasu komunikacyjnego.

Na terenie Miasta Sławków, nie były prowadzone pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego w 2020 roku.

Na terenie Miasta Sławkowa wykonano pomiary w 2019 roku, punkcie pomiarowym przy Rynku i uzyskano wynik pomiaru wynoszący 0,25 V/m.

Ostatnie badania na terenie Miasta przeprowadzono w roku 2019. Ocenę jakości wód powierzchniowych przeprowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1187) oraz wytycznymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, stan wód oceniony został jako zły.

Według danych GUS liczba przyłączy sieci wodociągowej na terenie Miasta wzrasta, w 2017 roku wynosiła 2091 szt., a w roku 2020 była o 151 większa i wynosiła 2142 szt. Od roku 2017 maleje natomiast zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca oraz ilość wody dostarczanej gospodarstwom domowym.

Długość sieci kanalizacji sanitarnej systematycznie wzrasta od 2018 roku. Wzrasta też liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych. Zmniejsza się natomiast ilość ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną, ilość ścieków oczyszczanych i liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej.

Na terenie Miasta Sławków występują udokumentowane zasoby złóż kopalin: surowców ilastych ceramiki budowlanej oraz piasków i żwirów.

Na terenie Miasta Sławków nie ma zlokalizowanych punktów pomiarowych monitoringu gleb ornych. Najbliższy punkt pomiarowy (Nr 343) znajdował się w Siewierzu, powiat będziński.

Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie miasta Sławków w 2020 r. wynosiła: 3 772,6948 Mg.

Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych odebranych w 2020 r. i przekazanych do przetwarzania do instalacji do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w ramach procesu R12 wynosiła 2318,9270 Mg.

Na terenie Miasta Sławków znajdują się następujące obszary chronionej przyrody Obszar chronionego krajobrazu Otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i Parku Krajobrazowego Stawki, Obszar Natura 2000 „Łąki w Sławkowie” oraz pomnik przyrody - Grusza pospolita (*Pyrus communis*), która rośnie na prywatnej posesji przy pomniku "Bojownikom o wolność ojczyzny".

Lesistość Miasta Sławków w 2020 roku wynosiła 34,9%, co w odniesieniu do roku 2017 oznacza spadek o 4,7%. Od 2017 roku zmniejszyła się również ogólna powierzchnia gruntów leśnych.

Zgodnie z danymi posiadanymi przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, na terenie tym znajduje się jeden zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tj.: AmeriGas Polska Sp. z o.o. Rozlewnia Gazu Płynnego w Sławkowie, ul. Groniec 1.

Na terenie Miasta Sławkowa zlokalizowany jest również zakład Polski Gaz S.A. (Sławków-Burki). Jest to oddział spółki w Sosnowcu, częściowo w granicach administracyjnych Sławkowa. Na terenie zakładu prowadzony jest przetładunek gazów płynnych i napełnianiem butli z gazem.

W programie ochrony środowiska wyznaczono zadania własne miasta oraz zadania monitorowane innych jednostek. Realizacja tych zadań przyczyni się do poprawy jakości środowiska. Zadania zostaną sfinansowane z środków własnych miasta oraz uzyskanych dotacji.

Dla wszystkich celów wyznaczonych w programie określono wskaźnik ich realizacji. Co dwa lata należy sporządzić raport z realizacji programu, natomiast po 4 latach dokonać jego aktualizacji.

4. WSTĘP

4.1. Cel i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest „Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030”, który jest głównym dokumentem strategicznym na poziomie Miasta Sławków, wyznaczającym cele ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, oraz określający kierunki działań, zmierzające do osiągnięcia tych celów.

Obowiązek sporządzenia Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.). Zgodnie z art. 17 wyżej wymienionej ustawy organ wykonawczy gminy, powiatu i województwa sporządza program ochrony środowiska. Z wykonania programu organ wykonawczy sporządza co dwa lata raporty, które przedstawia Radzie Miejskiej.

Program ochrony środowiska powinien spełniać wymagania określone w art. 14, art. 17 i art. 18 ustawy *Prawo ochrony środowiska*. Zasady i tryb udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2021 r. poz. 2373 ze zm.).

Program ochrony środowiska spełnia wymagania zawarte w opracowanych przez Ministerstwo Środowiska „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”. Oznacza to, że w przygotowanym programie:

- dokonano oceny stanu środowiska na terenie miasta z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji,
- zdefiniowano zagrożenia i problemy dla poszczególnych obszarów przyszłej interwencji (analiza SWOT),
- uwzględniono cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska,
- zamieszczono harmonogram rzeczowo – finansowy, osobno dla zadań własnych i zadań monitorowanych.

Podczas opracowywania programu uwzględniono założenia zawarte w wojewódzkim i powiatowym programie ochrony środowiska oraz programach sektorowych, strategiach i istniejących planach rozwoju.

4.2. Metodyka wykonania POŚ

We wrześniu 2015 roku struktura oraz zakres programów ochrony środowiska określony został w *Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska* opracowanych przez Ministerstwo Środowiska. W 2020 zaktualizowaniu przez Ministra Środowiska i Klimatu uległy „Załączniki do Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”.

Zgodnie z wytycznymi Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków zawiera:

- spis treści,
- wykaz skrótów,
- wstęp,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym,
- ocenę stanu środowiska,
- cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie,
- system realizacji programu ochrony środowiska,
- spis tabel, rycin, wykresów i załączników.

Wytyczne Ministerstwa Środowiska i Klimatu określiły ponadto, że ocena stanu środowiska na obszarze objętym opracowaniem powinna zostać przeprowadzona w oparciu o analizę wyznaczonych obszarów przyszłej interwencji, do których należą:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,

- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno – ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze
- poważne awarie.

Do opracowania dokumentu wykorzystano model D-P-S-I-R, czyli model „siły naprawcze – presja – stan – wpływ – reakcja”. Polega on na opisanu poszczególnych elementów oraz przedstawieniu jakie są przyczyny obecnego stanu środowiska, a także jak środowisko wpływa m.in. na życie społeczne i gospodarcze.

Opracowując Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030:

- konsultowano się z pracownikami Urzędu Miasta w zakresie pozyskania informacji niezbędnych do opracowania Programu;
- dokonano oceny relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego programu;
- dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych gminy w celu zachowania spójności priorytetów oraz zapewnienia skoordynowanej realizacji planowanych działań ujętych we wszystkich dokumentach strategicznych;
- na podstawie zebranych danych i informacji określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne pozostające w zgodności z celami ujętymi w dokumentach strategicznych wyższego szczebla oraz obowiązującymi dokumentami strategicznymi dla gminy;
- we współpracy z pracownikami Urzędu Miasta oraz innymi jednostkami opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe miasta oraz dostępne źródła finansowania, zadania zostały przyporządkowane poszczególnym celom, równocześnie dołożono wszelkiej staranności, aby zadania i cele zostały określone zgodnie z zasadą SMART, czyli były realne, mierzalne i określone w czasie.
- uzgodniono sposoby wdrażania i zasady monitorowania programu ochrony środowiska.

Dane o stanie środowiska naturalnego podane są według stanu na dzień 31.12.2020 r., w niektórych przypadkach podane są dane wg stanu na 31.12.2019 r. w przypadku braku bardziej aktualnych danych. Dane przedstawione w Programie pochodzą z GUS, Urzędu Miasta Sławków oraz innych podmiotów, które udostępniły potrzebne informacje. Koszty realizacji działań i określenie sposobu finansowania określono na podstawie informacji udostępnionych przez podmioty odpowiedzialne za dane zadania.

4.3. Uwarunkowania prawne wykonania POŚ

Program Ochrony Środowiska sporządzono zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych dotyczących zagadnień ochrony środowiska. Podstawę prawną dokumentu stanowią wymienione niżej ustawy oraz akty wykonawcze do tych ustaw:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 poz. 1973 ze zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r. poz. 2373 ze zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 ze zm.),
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2021 r. poz. 1275 ze zm.),

- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2021 r. poz. 2233 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2020 r., poz. 2028 t.j.),
- ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 roku o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187 t.j.),
- ustawa z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2021 r. poz. 332 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r. poz. 888 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2021 r. poz. 1420 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2021 r. poz. 779 ze zm.),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1326 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. 2021 r. poz. 2351 ze zm.),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. z 2021 r. poz. 76 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2021 poz. 741 ze zm.),
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2020 r. poz. 638 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

4.4. Spójność z dokumentami nadrzędnymi

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030 uwzględnia założenia i cele zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla:

- nadrzędne dokumenty strategiczne:
  - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
  - Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
  - Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
- zintegrowane strategie o charakterze horyzontalnym:
  - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku
  - Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”,
  - Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030,
  - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
  - Strategia Sprawne Państwo 2030,
  - Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022,
  - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
  - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
  - Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030
  - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku.
- dokumenty sektorowe:
  - Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 roku (z perspektywą do 2030 roku oraz do 2040 roku),
  - Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych,
  - Krajowy plan gospodarki odpadami 2022,
  - Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów,
  - Program Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027,
  - Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku

- 2020 z perspektywą do roku 2030,
  - Program wodno-środowiskowy kraju,
  - Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
  - Plan zarządzania ryzykiem powodziowym,
- dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałe branżowe programy, plany i strategię na terenie województwa śląskiego:
  - Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”,
  - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Plan 2020+),
  - Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022,
  - Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego,
  - Ramowy dokument wdrażania działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji w subregionie centralnym województwa śląskiego,
- dokumenty lokalne:
  - Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z terenu Miasta Sławków na lata 2013-2032,
  - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Sławków,
  - Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Będzińskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

Szczegółowa analiza spójności celów Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030 z celami dokumentów nadrzędnych w załączniku nr 1.

4.5. Efekty realizacji dotychczasowego Programu

Dotychczas obowiązującym dokumentem dotyczącym ochrony środowiska przyrodniczego na terenie Miasta Sławków był Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024.

W tym okresie celami szczegółowymi Programu były:

- Ograniczenie niskiej emisji, w tym emisji liniowej (komunikacyjnej) oraz z sektora komunalno-bytowego,
- Wzrost udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- Kształtowanie klimatu akustycznego przez planowanie przestrzenne,
- Ograniczanie emisji hałasu komunikacyjnego,
- Ograniczanie emisji hałasu pochodzącego z działalności gospodarczej,
- Ochrona przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych w dokumentach planistycznych,
- Ograniczanie emisji pól elektromagnetycznych,
- Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego,
- Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody
- Racjonalizacja korzystania z wód w sektorze komunalno-bytowym, przemysłowo-usługowym i rolnictwie,
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Zapewnienie wystarczającej ilości wody pitnej o odpowiedniej jakości,
- Eksploatacja infrastruktury odbioru i zagospodarowania ścieków,
- Racjonalne gospodarowanie i ochrona złóż kopalin,
- Ograniczenie oddziaływania na środowisko na etapie prowadzenia prac geologicznych oraz eksploatacji kopalin,
- Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,

- Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych,
- Zapobieganie powstawaniu odpadów lub minimalizacja ich ilości,
- Racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
- Zachowanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej,
- Rozwój obszarów zieleni urządzonej, a także terenów i obiektów służących wypoczynkowi i rekreacji,
- Rozwój gospodarki leśnej,
- Poprawa walorów estetycznych przestrzeni i krajobrazu,
- Przeciwdziałanie występowaniu oraz minimalizacja skutków negatywnych zjawisk atmosferycznych, geodynamicznych oraz awarii przemysłowych.

Do powyższych celów przypisano kierunki działań w poszczególnych obszarach interwencji a następnie wyznaczono zadania, których realizacja jest podstawą opracowania Programu Ochrony Środowiska.

5. OCENA STANU ŚRODOWISKA

5.1. Charakterystyka Miasta Sławków

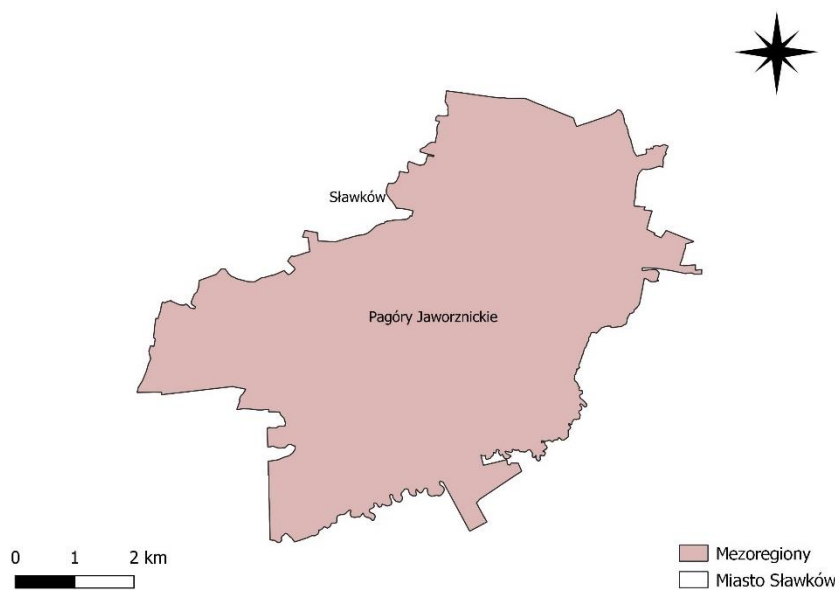
5.1.1. Informacje ogólne i położenie

Miasto Sławków jest gminą miejską, położoną w województwie śląskim, w powiecie będzińskim. Miasto graniczy z powiatami grodzkimi: Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec i Jaworzno (województwo śląskie), a w województwie małopolskim z gminą miejską Bukowno i wiejską Bolesław. Powierzchnia Miasta Sławków w 2020 roku wynosiła 3 667 ha, co stanowiło 10,01% powierzchni powiatu będzińskiego.

Biorąc pod uwagę zaktualizowany podział fizyczno-geograficzny Polski (Geographia Polonica 2018 Vol. 91, iss. 2), obszar miasta określają następujące jednostki:

- Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa,
- Prowincja: Wyżyny Polskie,
- Podprowincja: Wyżyna Śląsko-Krakowska,
- Makroregion: Wyżyna Śląska,
- Mezoregion: Pagóry Jaworznickie.

Pagóry Jaworznickie (341.14): budujące region dolomity triasowe nie tworzą doskonale ciągłej i zwartej powierzchni, lecz izolowane pagóry porozdzielane różnorodnym systemem obniżień. W obniżeniach tych (w pokładach o znacznej miąższości) osadziły się piaski lodowcowe i rzeczne. Najwyższym wzniesieniem regionu jest Góra Pod Wiankiem mierząca 357 m n.p.m. Z budujących podłoże skał wieku karbońskiego wydobywa się cynk, ołów oraz węgiel kamienny. Pod względem historycznym większa część Pagórów Jaworznickich leży w Małopolsce a fragmenty zachodnie na Górnym Śląsku.

Rycina 1. Miasto Sławków na tle podziału fizyczno-geograficznego

Źródło: opracowanie własne

5.1.2. Sytuacja demograficzna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 XII 2020 roku teren Miasta Sławków zamieszkiwało 6 935 osób, z czego 52,43% stanowiły kobiety, a 47,57% mężczyźni. W porównaniu do roku 2016 liczba ludności zmalała o 149 osób, a współczynnik feminizacji utrzymuje się na zbliżonym poziomie od roku 2016. Od roku 2016 odnotowywany jest ujemny przyrost naturalny, który w roku 2020 wyniósł już -53.

Tabela poniżej przedstawia sytuację demograficzną na terenie Miasta Sławkowa na przestrzeni lat 2016-2020.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Miasta Sławkowa w latach 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców ogółem	7 084	7 040	7 043	6 983	6 935
Kobiety	3 705	3 690	3 700	3 663	3 636
Mężczyźni	3 379	3 350	3 343	3 320	3 299
Współczynnik feminizacji	110	110	111	110	110
Przyrost naturalny	-37	-15	-23	-17	-53

Źródło: GUS

Jednym z najistotniejszych czynników warunkujących sytuację na lokalnym rynku pracy są zasoby pracy. Determinowane zarówno uwarunkowaniami ilościowymi (czynniki demograficzne), jak i jakościowymi (kapitał ludzki) są siłą napędową rozwoju gospodarczego. Pełniejsze oraz bardziej efektywne wykorzystanie zasobów pracy jest możliwe dzięki rozwojowi kapitału ludzkiego. Konkurencyjność miast w dużej mierze zależy od jakości zasobów ludzkich, bowiem wykształcona i dobrze wykwalifikowana siła robocza wpływa również na szeroko pojęty rozwój.

Strukturę ludności Miasta według ekonomicznej grupy wieku oraz liczbę bezrobotnych zarejestrowanych i udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Grupy wieku ekonomicznego na terenie Miasta Sławków w latach 2016-2020

Rok	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
	[osoby]	[osoby]	[osoby]
2016	1 021	4 501	1 562
2017	1 002	4 394	1 644
2018	997	4 348	1 698
2019	977	4 274	1 732
2020	944	4 242	1 749

Źródło: GUS

Tabela 3. Bezrobocie i udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Sławków w latach 2016-2020

Rok	Bezrobotni zarejestrowani ogółem [os.]	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]
2016	241	5,6
2017	208	5,0
2018	155	3,7
2019	101	2,5
2020	149	3,7

Źródło: GUS

Z roku na rok maleje liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, rośnie natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym. W mieście Sławków według stanu na koniec grudnia 2020 roku bez zatrudnienia pozostawało 149 osób, a udział bezrobotnych spadł do roku 2019, by w roku 2020 osiągnąć wartość 3,7%.

5.1.3. Gospodarka

W Mieście Sławków w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 688 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 524 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Najwięcej jednostek działało w sektorze prywatnym (652 podmiotów) – było to 94,8% wszystkich podmiotów gospodarczych na terenie miasta. Sektor prywatny składał się z:

- osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (80,37%)
- spółek handlowych (9,97%)
- spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego (1,53%)

- spółdzielni (0,46%)
- fundacji (0,61%)
- stowarzyszeń i organizacji społecznych (1,84%)

W tabelach poniżej przedstawiono zmiany liczby podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat 2016–2020 z podziałem na sektor publiczny i prywatny.

Tabela 4. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych na terenie Miasta Sławków w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON	648	650	679	678	688

Źródło: GUS

Tabela 5. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych na terenie Miasta Sławków w latach 2016-2020 według sektorów własnościowych

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Sektor publiczny	20	20	20	21	21
Sektor prywatny	623	624	649	645	652

Źródło: GUS

Na terenie Miasta Sławków znajdują się Zakłady Wyrobów Metalowych S.A. należące do grupy kapitałowej Poland Alloys Sp. z o.o., które zajmują się produkcją wyrobów ze stali zimnowalcowanej. Dodatkowo na omawianym obszarze funkcjonuje również Wspólnota Leśna Sławków, która swoją działalność opiera na pozyskiwaniu drewna i jego sprzedaży. W mieście znajduje się również nieczynna cegielnia, która została wybudowana w 1930 roku. Obecnie na podstawie decyzji Marszałka Województwa Śląskiego na obszarze wyrobiska byłej cegielni, gdzie eksploatowano ility permskie prowadzona jest rekultywacja, a obok dawnych kominów powstały konstrukcje służące jako stacje bazowe telefonii komórkowej.

5.1.4. Infrastruktura mieszkaniowa

Według danych GUS na koniec 2020 roku, w mieście znajdowało się 2 677 mieszkań. W porównaniu z rokiem 2016 liczba ta wzrosła o 61. Powierzchnia użytkowa wszystkich mieszkań w 2020 roku wynosiła 220 925 m² i była większa o 7 742 m² w odniesieniu do roku 2016. Na przestrzeni lat wzrosła również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania, natomiast z roku na rok maleje przeciętna liczba osób przypadająca na jedno mieszkanie.

Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe na terenie Miasta Sławków na przestrzeni lat 2016-2020

Wyszczególnienie	Jednostka	2016	2017	2018	2019	2020
Mieszkania	szt.	2 616	2 632	2 650	2 661	2 677
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	213 183	215 225	217 345	218 878	220 925
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	81,5	81,8	82,0	82,3	82,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	30,1	30,6	30,9	31,3	31,9
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	os.	2,71	2,67	2,66	2,62	2,59

Źródło: GUS

5.1.5. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

Zaopatrzenie miasta w energię elektryczną, gaz i ciepło

Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy Zabrze jest odpowiedzialna za dystrybucję gazu na terenie Miasta Sławków. Źródłem zaopatrzenia w gaz jest gazociąg wysokoprężny DN500 PN 6,3MPa relacji Zederman – Dąbrowa Górnicza Tworzeń, eksploatowany przez GAZ System S.A. Zasila on poprzez gazociąg wysokoprężny DN150 PN 6,3MPa stację redukcyjno-pomiarową SG Sławków Szymanowskiego o przepustowości 3000 m³/h, zlokalizowaną po południowej stronie DK 94. Dodatkowo zasilanie osiedla PCK jest realizowane dzięki stacji redukcyjno-pomiarowej II stopnia o przepustowości 1 500 m³/h, zlokalizowanej przy cmentarzu na ulicy Westerplatte. W tabeli poniżej przedstawiono podstawowe informacje dotyczące sieci gazowej na terenie miasta.

Tabela 7. Charakterystyka sieci gazowej na terenie Miasta Sławków (stan na grudzień 2019 r.)

Rodzaj	Ilość
sieć gazowa ogółem [m]	67 741
sieć średniego ciśnienia bez przyłączy [m]	45 678
przyłącza gazowe średniego ciśnienia [m]	20 089
przyłącza gazowe niskiego ciśnienia [m]	512
przyłącza gazowe średniego ciśnienia [szt.]	1 230
przyłącza gazowe niskiego ciśnienia [szt.]	40
przyłącza gazowe do budynków mieszkalnych [szt.]	1 240

Źródło: (Projekt) Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Gminy Sławków - aktualizacja

Rycina 2. Przebieg sieci gazowej przez teren Miasta Sławków

Źródło: <https://www.gaz-system.pl/strefa-klienta/system-przesylowy/mapa-systemu-przesylowego/>

Przez omawiany obszar przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia oraz stacja gazowa Sławków Szymanowskiego o przepustowości 975 m³/h, którą eksploatuje Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach.¹

Na terenie miasta od 2018 roku można zauważyć wzrost liczby ludności korzystającej z sieci gazowej, a co za tym idzie zwiększenie zużycia gazu na ogrzewanie mieszkań. W 2020 roku zużycie gazu było większe o 3 403,3 MWh w porównaniu do roku 2016. W tabeli poniżej zebrano dane dotyczące zużycia gazu na terenie miasta w latach 2016-2020.

Tabela 8. Zużycie gazu na terenie Miasta Sławków

Wyszczególnienie	Jednostka	2016	2017	2018	2019	2020
gaz z sieci w kWh na 1 mieszkańca	kWh	1 679,9	1 860,4	1 885,1	2 021,0	2 206,8
gaz z sieci w kWh na 1 korzystającego	kWh	3 866,8	4 273,7	4 210,4	4 334,1	3 067,1
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	MWh	9 153,4	10 196,2	10 440,7	12 883,1	12 556,7
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	3 081	3 079	3 152	3 272	5 030

Źródło: GUS

Na terenie Miasta Sławków nie jest zlokalizowana zbiorcza sieć ciepłownicza. Potrzeby ciepła mieszkańców są realizowane z wykorzystaniem indywidualnych źródeł ciepła. Lokalne kotłownie ogrzewają budynki mieszkalne oraz obiekty użyteczności publicznej takie jak:

- Urząd Miasta, ul. Łosińska 1 (kotłownia gazowa),
- Urząd Miasta, Rynek 1 (ogrzewanie gazowe),
- Urząd Miasta, ul. Okradzionowska 29B (kocioł gazowy),
- Straż Miejska, Mały Rynek 10 (ogrzewanie gazowe),
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Kościelna 11 (kocioł gazowy),
- Klub sportowy i stowarzyszenia, ul. Młyńska 14 (ogrzewanie gazowe),
- „Klub Maluszkowo”, ul. PCK 9 (ogrzewanie gazowe),
- „Modrzewiowy Domek”, Mały Rynek 9 (ogrzewanie elektryczne),
- Budynek PCK 3 (ogrzewanie gazowe),
- Miejski Ośrodek Kultury, ul. Młyńska 14 (ogrzewanie gazowe),
- Centrum Edukacji Ekologicznej i Kulturowej, Rynek 9 (ogrzewanie gazowe),
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. PCK 3 (ogrzewanie gazowe),
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Baranowskiego w Sławkowie, ul. Browarna 55, 41-260 Sławków (ogrzewanie gazowe),
- Zespół Szkół im. Jana Pawła II, ul. Sikorskiego 4 (ogrzewanie gazowe),
- Miejskie Przedszkole, ul. Sikorskiego 10 (ogrzewanie gazowe).

Paliwem wykorzystywanym w kotłowniach jest głównie gaz (około 47,6%) oraz węgiel (około 45,3%). Pozostałe paliwa stanowią 7% całego zużycia energii na potrzeby grzewcze.

Do 2010 roku w Sławkowie działała zbiorcza kotłownia o mocy 5,8 MW, administrowana przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Dąbrowie Górniczej, która zasilala Zespół Szkół oraz osiedle PCK. Obecnie kotłownia została zamknięta, a zasilane budynki zostały wyposażone w indywidualne kotłownie gazowe.²

Za dystrybucję energii elektrycznej na terenie Miasta Sławków odpowiedzialny jest Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Będzinie. Omawiany obszar zasilany jest liniami napowietrznymi średniego napięcia relacji:

- 30 kV - GPZ Bukowno - RS Sławków,
- 20 kV - GPZ Lipówka - SUW Sławków,
- 20 kV - GPZ Cieśle - PKP(LHS).

¹ (Projekt) Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Gminy Sławków - aktualizacja

² (Projekt) Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Gminy Sławków - aktualizacja

Głównym punktem zasilania miasta jest rozdzielnia Sławków Młyn 30/6 kV, składająca się z dwóch transformatorów o mocy 4 MVA każdy. Rozdzielnia jest zasilana jednostronnie linią 30 kV ze stacji GPZ Bukowno 110/30/15 kV. Sławków posiada dwustronne zasilanie liniami elektroenergetycznymi średniego napięcia, ograniczając znacznie przerwy w dostawie prądu dla mieszkańców. Na terenie miasta znajduje się 40 stacji transformatorowych (30 stanowi własność Tauron Dystrybucja S.A. oraz 10 jest w posiadaniu innych podmiotów). Przez obszar Miasta Sławków przebiega dwutorowa linia elektroenergetyczna 400 kV relacji Tucznawa – Byczyna, Tucznawa – Skawina oraz jednotorowe linie 220 kV o relacjach: Byczyna – Koksochemia, Koksochemia – Łośnice. Zgodnie z Planem rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2021-2030, na obszarze miasta planuje się modernizację linii 400 kV Byczyna – Tucznawa oraz modernizację linii 220 kV Łośnice – Koksochemia. Zgodnie z oceną i informacjami podanymi przez Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Będzinie, infrastruktura elektroenergetyczna na terenie miasta jest w dobrym stanie technicznym oraz zapewnia zasilanie wszystkim zgłoszonym do przyłączenia obiektom. Moc zainstalowanych transformatorów w GPZ-tach oraz stacjach transformatorowych pokrywa obecne zapotrzebowanie odbiorców na moc.

Tabela 9. Energia elektryczna (odbiorcy i zużycie) na terenie Miasta Sławków w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
odbiorcy energii elektrycznej [os.]	2 894	2 968	2 984	2 970	2 966
zużycie energii elektrycznej [MWh]	6 098,43	6 360,03	6 458,12	6 381,23	6 672,81
zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca [kWh]	859,90	899,20	917,35	909,40	954,49

Źródło: GUS

Jak widać z tabeli zamieszczonej powyżej, z roku na rok rośnie liczba odbiorców energii elektrycznej, ogólne zużycie energii elektrycznej oraz zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W porównaniu do roku 2016 liczba odbiorców energii wzrosła o 72 osoby, a zużycie energii elektrycznej o 574,38 MWh.

Infrastruktura komunikacyjna

Przez teren Miasta Sławków przebiegają droga krajowa oraz drogi powiatowe i gminne. W tabelach poniżej zebrano najważniejsze informacje dotyczące infrastruktury komunikacyjnej.

Tabela 10. Droga krajowa przebiegająca przez Miasto Sławków

Lp.	Nr drogi	Początek	Koniec	Długość [km]	Stan nawierzchni
1.	94b	36+064	40+812	4,748	dobry

Źródło: GDDKiA – oddział w Katowicach

W ciągu DK94b na terenie Miasta Sławków nie znajdują się ekrany akustyczne. Na omawianym terenie GDDKiA - oddział w Katowicach planuje w roku 2023 budowę oświetlenia dedykowanego (DK94b) oraz przebudowę skrzyżowania wraz z budową sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu DK94b z ul. Okradzionowską. Zgodnie z zestawieniem działań naprawczych w celu poprawy klimatu akustycznego, przedstawionych w „Programie ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie”, do 2023 roku planowana jest budowa zabezpieczeń przeciwhałasowych wzdłuż drogi krajowej nr 94 od km 37+500 do km 40+812 w Sławkowie.

Na podstawie informacji przekazanych przez Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, przygotowano poniższe zestawienie dróg powiatowych:

- droga powiatowa 4804S:
  - ulica: Kołdaczka, Hrubieszowska, Niwa, Groniec,
  - klasa drogi: zbiorcza (Z),
  - długość drogi w mieście: 7 791 m (niepotrzebny odcinek drogi, nie istniejący w terenie około 61 m),

- stan nawierzchni: zadowalający,
- droga powiatowa 4805S:
  - ulica: Wrocławska, Piłsudskiego, Olkuska,
  - klasa drogi: zbiorcza (Z),
  - długość drogi w mieście: 2 810 m,
  - stan nawierzchni: niezadowalający,
- droga powiatowa 4806S:
  - ulica: Okradzionowska,
  - klasa drogi: zbiorcza (Z),
  - długość drogi w mieście: 2 359 m,
  - stan nawierzchni: niezadowalający/dobry,
- droga powiatowa 4807S:
  - ulica: Fabryczna, Chwaliboskie,
  - klasa drogi: lokalna (L),
  - długość drogi w mieście: 2 668 m (część ulicy Fabrycznej poza Powiatem Będzińskim - około 650 m),
  - stan nawierzchni: zły/zadowalający,
- droga powiatowa 4808S:
  - ulica: Walcownia,
  - klasa drogi: zbiorcza (Z),
  - długość drogi w mieście: 533 m,
  - stan nawierzchni: niezadowalający,
- droga powiatowa 4809S:
  - ulica: Obrońców Westerplatte, Kolejowa,
  - klasa drogi: zbiorcza (Z),
  - długość drogi w mieście: 1 637 m,
  - stan nawierzchni: niezadowalający/dobry.

Łączna długość dróg powiatowych przebiegających przez teren Miasta Sławków wynosi 17 087 m. W tabeli poniżej zostały scharakteryzowane drogi gminne znajdujące się na omawianym obszarze.

Tabela 11. Drogi gminne na terenie Miasta Sławków

L.p.	Nr drogi/ulicy	Nazwa ulicy	Długość [km]	Stan techniczny
1.	665 065 S	ul. 23 Stycznia	0,332	stan dobry
2.	665 001 S	ul. Biskupia	0,213	stan dobry
3.	665 002 S	ul. Borowa	0,439	stan zadowalający
4.	665 003 S	ul. Borówkowa	0,113	stan zły
5.	665 004 S	ul. Botaniczna	0,440	stan zły
6.	665 005 S	ul. Browarna	1,834	stan zadowalający
7.	665 006 S	ul. Brzozowa	0,318	stan bardzo dobry
8.	665 007 S	ul. Burki	0,535	stan zadowalający
9.	665 007 S	ul. Burki	0,208	stan bardzo dobry
10.	665 007 S	ul. Burki	0,170	stan zadowalający
11.	665 007 S	ul. Burki	3,777	stan zadowalający
12.	665 008 S	ul. Cechowa	0,265	stan zły
13.	665 009 S	ul. Cegielniana	0,260	stan zadowalający
14.	-	ul. Chwaliboskie	0,148	stan zły
15.	-	ul. Dębniaki	0,391	stan zły
16.	665 011 S	ul. Dębowa Góra	1,646	stan zadowalający
17.	665 012 S	ul. Dymniki	0,104	stan zły
18.	665 014 S	ul. Gajowych	0,216	stan zadowalający
19.	665 015 S	ul. Garncarska	0,124	stan dobry

L.p.	Nr drogi/ulicy	Nazwa ulicy	Długość [km]	Stan techniczny
20.	665 013 S	ul. gen. Francesco Nullo	0,515	stan zadowolający
21.	665 019 S	ul. gen. Józefa Hallera	0,394	stan dobry
22.	665 016 S	ul. Gołębia	0,168	stan zadowolający
23.	665 017 S	ul. Grodzka	0,730	stan zły
24.	665 017 S	ul. Grodzka – odc. 2	0,393	stan zadowolający
25.	-	ul. Groniec	0,813	stan zadowolający
26.	-	ul. Groniec	0,529	stan zadowolający
27.	-	ul. Groniec	0,438	stan zadowolający
28.	-	ul. Groniec	0,195	stan zadowolający
29.	665 018 S	ul. Gwarków Sławkowskich	1,075	stan dobry
30.	-	ul. Hrubieszowska	0,292	stan dobry
31.	-	ul. Hrubieszowska	0,078	stan dobry
32.	665 020 S	ul. Jagiellońska	0,277	stan dobry
33.	665 020 S	ul. Jagiellońska – odc. 2	0,374	stan zadowolający
34.	665 020 S	ul. Jagiellońska – odc. 3	0,132	stan zły
35.	665 020 S	ul. Jagiellońska – odc. 4	0,212	stan dobry
36.	665 021 S	ul. Jałowcowa	0,232	stan zadowolający
37.	665 023 S	ul. Jarzębinowa	0,179	stan zły
38.	-	ul. Jaśminowa	0,698	stan dobry
39.	665 022 S	ul. Jaworowa	0,174	stan zadowolający
40.	665 024 S	ul. Jazy	0,745	stan zadowolający
41.	665 025 S	ul. Jesionowa	0,190	stan dobry
42.	665 026 S	ul. Jodłowa	2,763	stan zadowolający
43.	665 026 S	ul. Jodłowa	0,160	stan zły
44.	665 062 S	ul. Kabania	0,239	stan dobry
45.	665 028 S	ul. Komora	0,665	stan zły
46.	665 029 S	ul. Konarowa	0,736	stan dobry
47.	-	ul. Konwaliowa	0,128	stan zadowolający
48.	665 030 S	ul. Korzenna	0,366	stan zadowolający
49.	665 031 S	ul. Kościelna	0,232	stan dobry
50.	665 032 S	ul. Kownackiego	0,174	stan zadowolający
51.	665 033 S	ul. Kozłowska	0,251	stan zły
52.	665 033 S	ul. Kozłowska – odc. 2	0,091	stan zły
53.	665 034 S	ul. Krakowska	2,618	stan zadowolający
54.	665 035 S	ul. Krzywda	0,377	stan zadowolający
55.	665 037 S	ul. Kwartowska	0,226	stan zły
56.	665 038 S	ul. Legionów Polskich	0,436	stan zadowolający
57.	665 039 S	ul. Lisia	0,091	stan zadowolający
58.	665 040 S	ul. Łosińska	0,306	stan dobry
59.	-	ul. Makowa	0,136	stan bardzo dobry
60.	665 041 S	ul. Mały Rynek	0,096	stan bardzo dobry
61.	665 042 S	ul. Matejki	0,437	stan zły
62.	665 043 S	ul. Michałów	0,281	stan zadowolający
63.	665 044 S	ul. Miedawa	1,170	stan dobry
64.	665 045 S	ul. Młyńska	0,450	stan dobry
65.	665 046 S	ul. Modrzewiowa	1,396	stan zły
66.	665 047 S	ul. Myśliwych	0,472	stan dobry
67.	-	ul. Niwa	0,850	stan zadowolający
68.	-	ul. Niwa	0,373	stan dobry
69.	-	ul. Niwa	0,495	stan zadowolający
70.	-	ul. Niwa	0,370	stan zadowolający
71.	-	ul. Niwa	0,251	stan zadowolający
72.	665 048 S	ul. Niwka	0,058	stan zadowolający

L.p.	Nr drogi/ulicy	Nazwa ulicy	Długość [km]	Stan techniczny
73.	665 088 S	ul. Okradzionowska	0,371	stan zły
74.	665 088 S	ul. Okradzionowska	0,112	stan zły
75.	665 049 S	ul. Owocowa	0,712	stan zadowolający
76.	-	ul. Pańska Góra	0,257	stan zadowolający
77.	665 050 S	ul. Pasterska	0,080	stan dobry
78.	665 051 S	ul. PCK	0,544	stan dobry
79.	665 052 S	ul. Piekarska	0,094	stan dobry
80.	665 053 S	ul. Plebiscytowa	0,148	stan zadowolający
81.	665 054 S	ul. Podwalna	0,317	stan zły
82.	665 055 S	ul. Poprzeczna	0,120	stan bardzo dobry
83.	665 056 S	ul. Radosna	0,298	stan zadowolający
84.	665 057 S	ul. Rynek	0,374	stan zadowolający
85.	665 058 S	ul. Sarnia	0,043	stan zadowolający
86.	665 059 S	ul. Siewierska	0,493	stan zadowolający
87.	-	ul. Stonecznikowa	0,337	stan zadowolający
88.	665 060 S	ul. Słowackiego	0,297	stan zły
89.	665 061 S	ul. Sosnowa	0,314	stan zły
90.	665 027 S	ul. Staropocztowa	0,215	stan bardzo dobry
91.	665 063 S	ul. Staszówka	0,160	stan zły
92.	665 064 S	ul. Stawki	0,996	stan dobry
93.	-	ul. Stokrotek	0,388	stan zadowolający
94.	-	ul. Stokrotek	0,012	stan zadowolający
95.	-	ul. Storczyków	0,282	stan zadowolający
96.	665 036 S	ul. Strzemieszycka	0,774	stan zadowolający
97.	665 066 S	ul. Sujkowskiego	0,407	stan zadowolający
98.	665 067 S	ul. Szerokotorowa	1,016	stan dobry
99.	665 068 S	ul. Szymanowskiego	0,100	stan zadowolający
100.	665 069 S	ul. Św. Jakuba	0,095	stan zły
101.	665 069 S	ul. Św. Jakuba - odc. 2	0,116	stan zły
102.	665 070 S	ul. Świerkowa	2,956	stan zły
103.	665 070 S	ul. Świerkowa	0,080	stan zadowolający
104.	-	ul. Świętego Huberta	0,128	stan zadowolający
105.	665 071 S	ul. Świętojańska	0,474	stan zadowolający
106.	665 072 S	ul. Walcownia	0,720	stan bardzo dobry
107.	665 073 S	ul. Wał	0,111	stan zły
108.	665 073 S	ul. Wał	0,414	stan zły
109.	665 074 S	ul. Wiejska	0,700	stan dobry
110.	665 075 S	ul. Wikle	0,258	stan zły
111.	665 076 S	ul. Wilcza	0,061	stan zadowolający
112.	665 077 S	ul. Wita Stwosza	0,492	stan dobry
113.	665 087 S	ul. gen. Wł. Sikorskiego	0,335	stan dobry
114.	-	ul. Wrocławska	0,431	stan zadowolający
115.	665 078 S	ul. Wrzosowa	0,577	stan zadowolający
116.	665 079 S	ul. Zachodnia	0,079	stan zły
117.	665 080 S	ul. Zagródki	0,972	stan zadowolający
118.	665 081 S	ul. Zajęcza	0,045	stan zadowolający
119.	665 082 S	ul. Zakościelna	0,137	stan zły
120.	665 083 S	ul. Zamkowa	0,147	stan zadowolający
121.	665 084 S	ul. Zawalna	0,343	stan zadowolający
122.	665 085 S	ul. Zbożowa	0,279	stan bardzo dobry
123.	665 086 S	ul. Żupnicza	0,264	stan ostrzegawczy

Źródło: Urząd Miasta Sławków

Łączna długość dróg gminnych na terenie Miasta Sławków wynosi 56,535 km.

5.2. Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.2.1. Analiza stanu wyjściowego

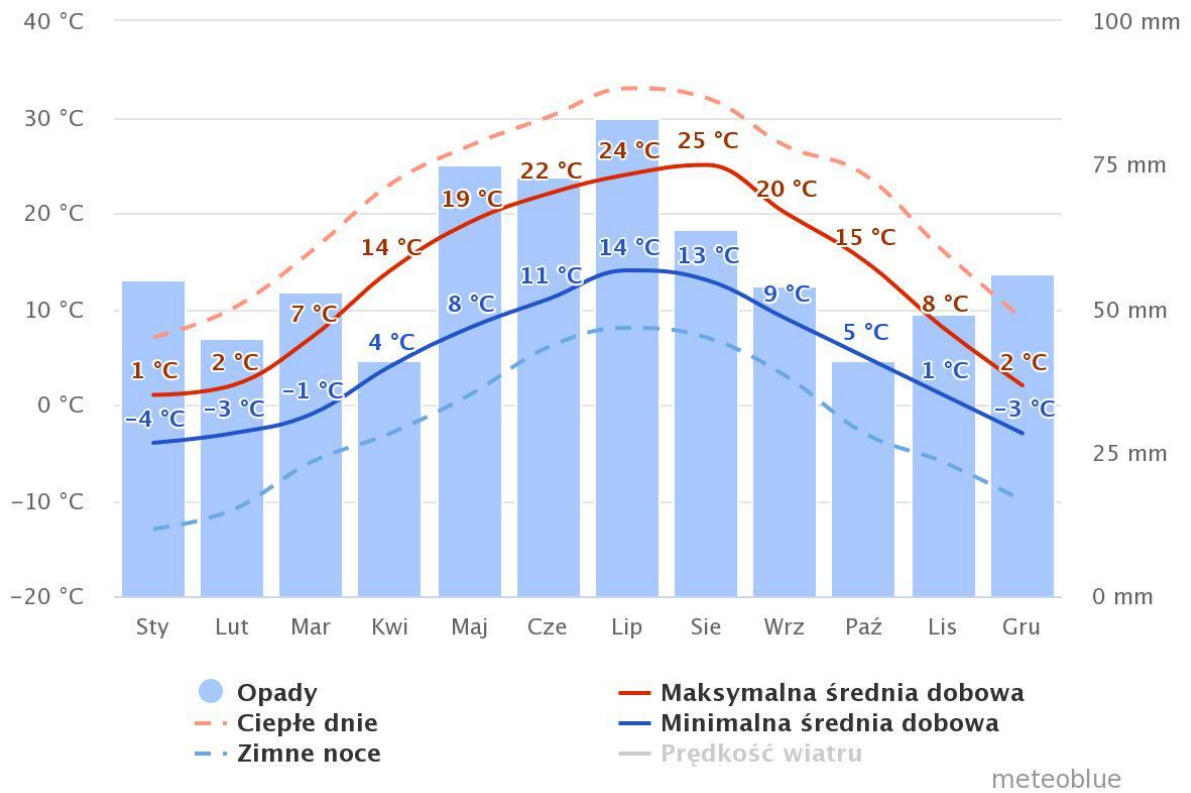
Opis klimatu

Jakość powietrza – a dokładniej poziom stężeń zanieczyszczeń w powietrzu ściśle zależy od warunków meteorologicznych oraz działalności antropogenicznej. Temperatura powietrza, prędkość wiatru, natężenie promieniowania słonecznego czy też wilgotność oddziałują na wielkość emisji zanieczyszczeń.

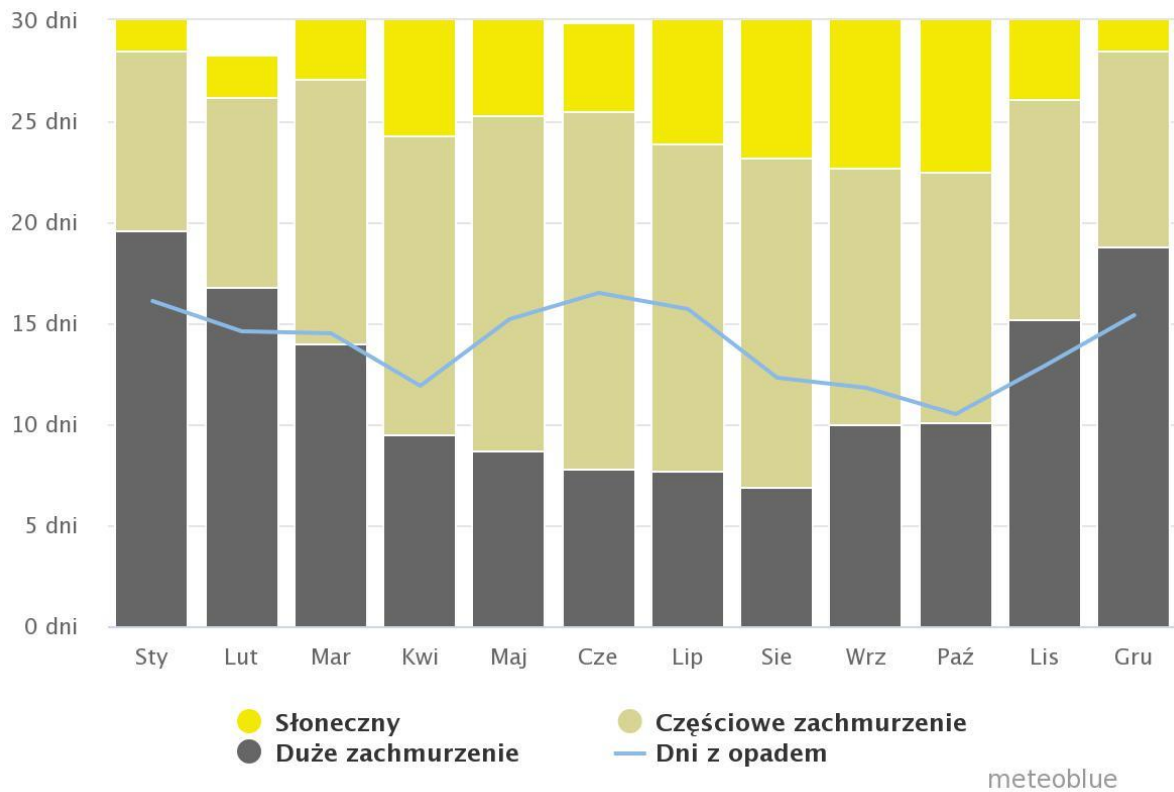
Na rozprzestrzenianie się substancji zanieczyszczających znaczący wpływ mają prędkość i kierunki wiatrów. W momencie braku wiatrów oraz wiatrów o małych prędkościach następuje pogarszanie wentylacji powietrza, co przyczynia się do wzrostu stężeń zanieczyszczeń w przypowierzchniowych warstwach atmosfery. Prędkość wiatru wpływa na tempo przemieszczania się powietrza wraz z zanieczyszczeniami, natomiast kierunek decyduje o trasie ich migracji. Opady atmosferyczne, wilgotność, natężenie promieniowania słonecznego wpływa także na przemiany fizyko – chemiczne zanieczyszczeń w atmosferze oraz ich wymywanie. Od kierunków i prędkości wiatru zależy natomiast transport zanieczyszczonych mas powietrza z obszarów ich emisji. Innym czynnikiem fizycznym wpływającym na poziom zanieczyszczeń jest stopień zróżnicowania ukształtowania terenu, w którym mogą występować obszary o specyficznym klimacie, mikroklimacie i specyficznych warunkach meteorologicznych. Kolejnym czynnikiem wyznaczającym jakość powietrza jest zjawisko tzw. inwersji termicznej, odznaczające się występowaniem temperatury niższej, tuż przy powierzchni ziemi, niż w wyższych partiach atmosfery. Najlepsze warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń panują na terenach płaskich, gdzie występuje duża liczba dni z nasłonecznieniem, dobre warunki termiczne oraz wysokie prędkości mas powietrza. Natomiast w dolinach, nieckach wymiana mas powietrza jest utrudniona. Temperatura powietrza wpływa pośrednio na jakość powietrza. Niskie temperatury powodują wzrost emisji zanieczyszczeń związanych ze spalaniem paliw w instalacjach grzewczych.

Miasto Sławków w regionalizacji rolniczo – klimatycznej R. Gumińskiego, zmodyfikowanej przez J. Kondrackiego zaliczane jest do Częstochowsko – Kieleckiej dzielnicy klimatycznej. Dzielnica ta została wyróżniona biorąc pod uwagę przede wszystkim ilość opadów, długość okresu wegetacyjnego oraz czas zalegania pokrywy śnieżnej. Średnia temperatura powietrza wynosi 6 - 7° C. Średnią miesięczną temperaturę stycznia waha się od -2° C do -4° C, natomiast średnią miesięczną temperaturę lipca od 14° C do 16° C. Do najcieplejszych miesięcy należy lipiec i sierpień. Śnieg pojawia się pod koniec listopada, a znika najwcześniej w połowie marca. Zima trwa około 100 dni. Przeciętna suma opadów wynosi około 700 mm. Najwyższe opady odnotowuje się w lipcu, a najniższe w październiku. Około 61,1 % całkowitej sumy opadów przypada na okres letni.

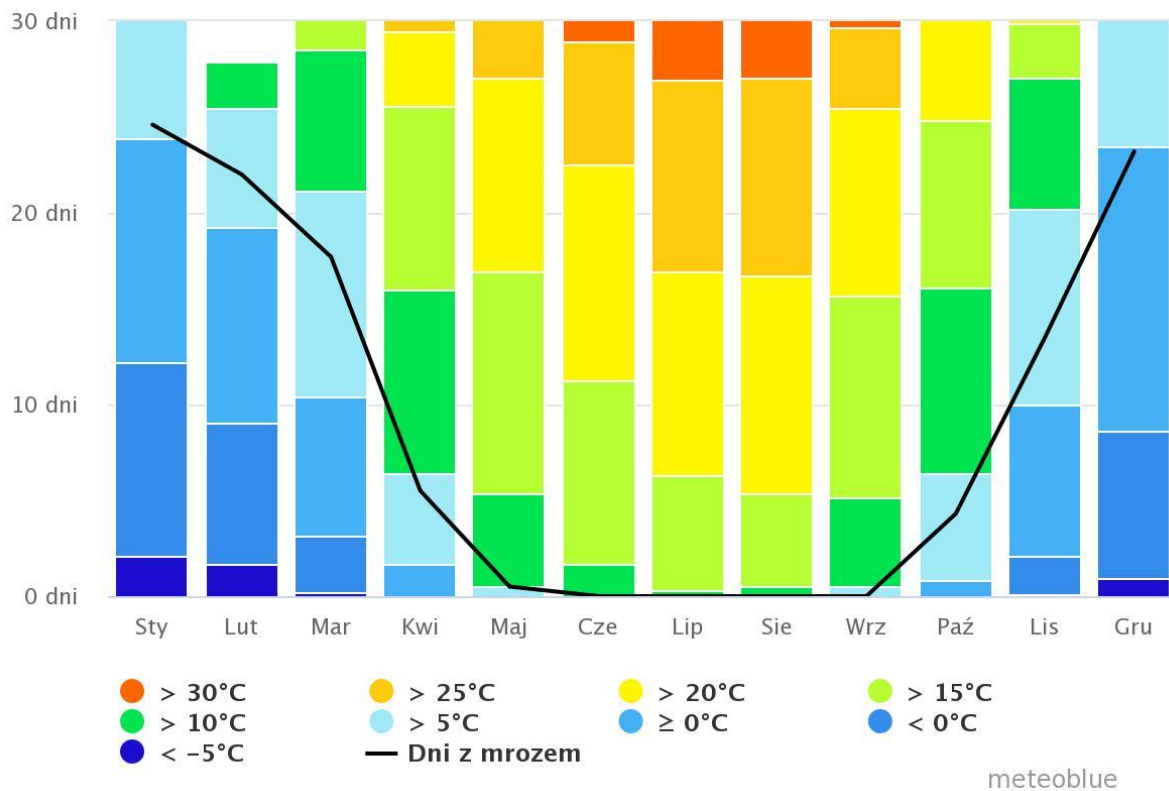
Osobliwością klimatu jest znaczna liczba opadów w formie kurzawy, co jest związane z silnie rozwiniętą rzeźbą terenu, dużymi różnicami wzniesień oraz znaczną amplitudą temperatur. Przeważają wiatry zachodnie z prędkością nieprzekraczającą 5 m/s. Średnia roczna wilgotność względna powietrza nie przekracza 78%, a najwyższe wartości osiąga w styczniu, natomiast najniższe wiosną i latem. Wartość średniego rocznego usłonecznienia rzeczywistego wynosi około 1 800 godz./rok. Średnie roczne zachmurzenie kształtuje się na poziomie około 70%.

Rycina 3. Wykres średniej temperatury i opadów dla Miasta Sławków
 Źródło: <https://www.meteoblue.com>

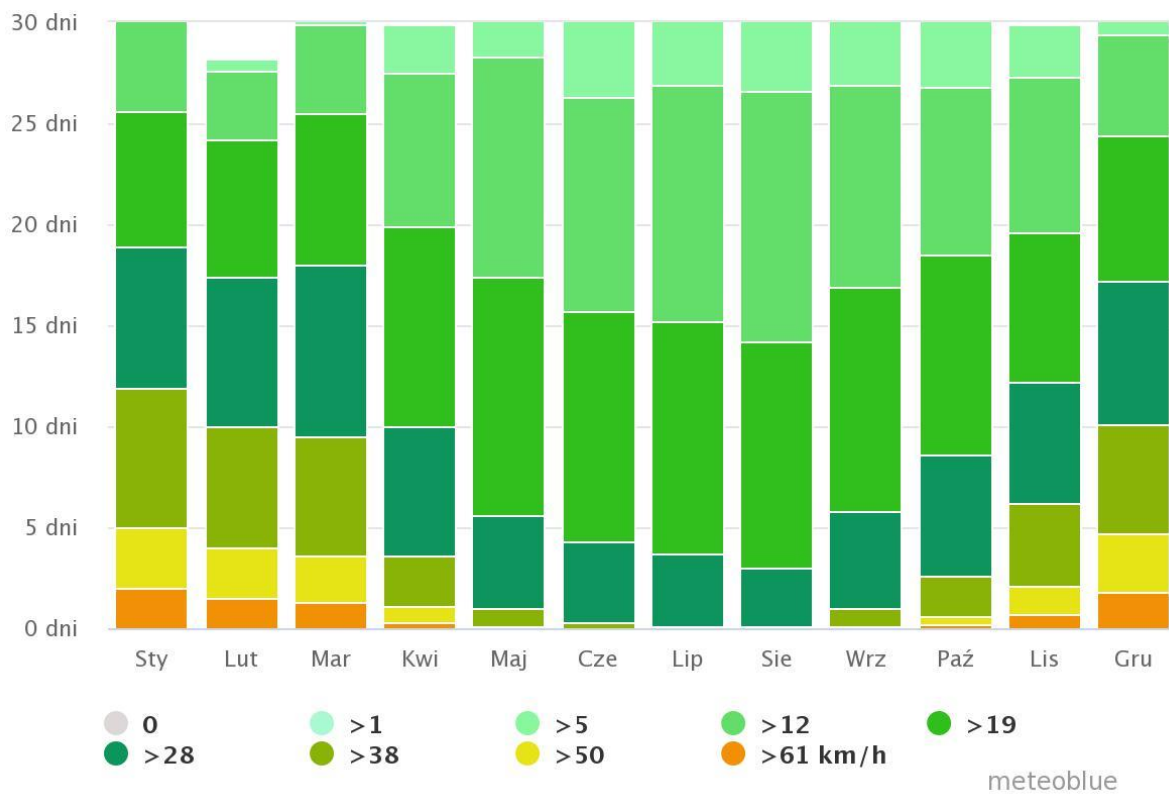

Rycina 4. Wykres dni o dużym zachmurzeniu, słonecznych i z opadami dla Miasta Sławków
 Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Rycina 5. Wykres temperatur maksymalnych dla Miasta Sławków

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Rycina 6. Wykres prędkość wiatru dla Miasta Sławków

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Stan jakości powietrza

Zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w poszczególnych strefach. Ocenę taką przeprowadza się z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ze względu na ochronę roślin. W rozumieniu założeń do ustawy Prawo ochrony środowiska, przygotowywanych w związku z transpozycją do prawa polskiego Dyrektywy w sprawie jakości i czystszej powietrza dla Europy przyjmuje się, że od stycznia 2010 r. dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie, strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto niebędące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miasta powyżej 100 tys. mieszkańców.

Substancje podlegające ocenie to:

- dwutlenek siarki SO₂,
- dwutlenek azotu NO₂,
- tlenek węgla CO,
- benzen C₆H₆,
- pył zawieszony PM₁₀,
- pył zawieszony PM_{2.5},
- ołów w pyle Pb(PM₁₀),
- arsen w pyle As(PM₁₀),
- kadm w pyle Cd(PM₁₀),
- nikiel w pyle Ni(PM₁₀),
- benzo(a)piren w pyle B(a)P(PM₁₀),
- ozon O₃.

Podstawą klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są wartości poziomów:

- dopuszczalnego - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekroczony,
- docelowego - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie,
- celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Oprócz w/w poziomów określony jest również poziom krytyczny, po przekroczeniu którego mogą wystąpić bezpośrednie niepożądane skutki w odniesieniu do komponentów przyrody, ale nie w odniesieniu do człowieka oraz margines tolerancji, który określa procentową część poziomu dopuszczalnego, o którą poziom ten może zostać przekroczony. W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

- klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych,
- klasa B – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowe.

Dla ozonu:

- klasa D1 – stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,

- klasa D2 – stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego, oraz dla PM2.5:
- klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomu docelowego,
- klasa C2 – stężenia PM2.5 przekraczają poziom docelowy.

Klasy stref dla zanieczyszczeń oraz wymagane działania w zależności od ich poziomu stężeń przedstawia tabela poniżej.

Tabela 12. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomu stężeń zanieczyszczenia

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa	Wymagane działania
Poziom dopuszczalny i poziom krytyczny			
<poziom dopuszczalny i poziom krytyczny	dwutlenek siarki dwutlenek azotu tlenki azotu tlenek węgla benzen, pył PM10 ołów (PM10)	A	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
>poziom dopuszczalny i poziom krytyczny		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie Programu Ochrony Powietrza POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany), - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
Poziom dopuszczalny i margines tolerancji			
<poziom dopuszczalny	pył zawieszony PM2.5 dodatkowo dwutlenek azotu, benzen i pył zawieszony PM10 dla stref, które uzyskały derogacje	A	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
>poziom dopuszczalny <poziom dopuszczalny z marginesem tolerancji		B	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego, - określenie przyczyn przekroczenia poziomu dopuszczalnego substancji w powietrzu, podjęcie działań w celu zmniejszenia emisji substancji
>poziom dopuszczalny z marginesem tolerancji		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego oraz poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, - opracowanie Programu Ochrony Powietrza POP w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego w wyznaczonym terminie
Poziom docelowy			
<poziom docelowy	Ozon AOT40 arsen (PM10) nikiel (PM10) kadm (PM10) benzo/a/piren (PM10)	A	- działania niewymagane
>poziom docelowy		C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych, - opracowanie Programu Ochrony Powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu, jeśli POP nie był opracowany pod kątem określonej substancji
		PM2.5	C2
Poziom celu długoterminowego			
<poziom celu długoterminowego	Ozon AOT40	D1	- działania niewymagane

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa	Wymagane działania
>poziom celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

Źródło: www.gios.gov.pl

Na terenie miasta znajdują się 4 Sensory Airly Sensory Airly, które monitorują jakość powietrza, a ich charakterystyka została opisana w tabeli poniżej.

Tabela 13. Czujniki Airly na terenie Miasta Sławków

L.p.	Lokalizacja	Monitorowane zanieczyszczenia i dane pogodowe
1	ul. Groniec	Pyły: PM10, PM2,5, PM1 temperatura, wilgotność, ciśnienie, wiatr
2	ul. PCK	Pyły: PM10, PM2,5, PM1 temperatura, wilgotność, ciśnienie, wiatr
3	ul. Michałów	Pyły: PM10, PM2,5, PM1 temperatura, wilgotność, ciśnienie, wiatr
4	ul. Niwa	Pyły: PM10, PM2,5, PM1 temperatura, wilgotność, ciśnienie, wiatr

Źródło: <https://airly.org/pl/>

Mieszkańcy miasta mogą sprawdzić jakość powietrza poprzez aplikację MyAirly lub wchodząc na stronę <https://airly.org/map/pl/>. Dane dla wybranego punktu monitoringu prezentowane są w czasie rzeczywistym, ale możliwe jest również zapoznanie się z danymi historycznymi.

Miasto Sławków należy do śląskiej strefy oceny jakości powietrza. Na terenie miasta w ostatnich latach nie prowadzono monitoringu jakości powietrza, brakuje więc danych o stanie jakości powietrza w samym mieście. Dlatego ocenę jakości powietrza wykonano w oparciu o dane dla całej strefy, do której należy miasto.

W poniższej tabeli przedstawiono klasyfikację strefy śląskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia. Prowadzona ocena ma na celu monitorowanie zmian jakości powietrza i ma być podstawą do podjęcia działań powodujących zmniejszenia stężeń zanieczyszczeń w powietrzu przynajmniej do poziomu stężenia dopuszczalnego na terenie kraju w określonym terminie. W tabeli poniżej przedstawione zostały dane za lata 2018-2020.

Tabela 14. Klasyfikacja strefy śląskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia za lata 2018-2020

Strefa śląska	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM _{2,5}	Pył PM ₁₀	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
Strefa śląska	2018											
	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	A(D2)
	2019											
	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	A(D2)
	2020											
	A	A	A	A	C1	C	C	A	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2018, 2019, 2020

W rocznych ocenach jakości powietrza dla strefy śląskiej w latach 2018 – 2020, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla celów ochrony zdrowia, nie stwierdzono przekroczeń dla: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu. Natomiast we wszystkich analizowanych latach stwierdzono przekroczenia pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀, benzo(a)pirenu oraz ozonu wg poziomu docelowego.

Źródłem wysokich stężeń pyłu zawieszzonego PM_{2,5}, PM₁₀ i benzo(a)pirenu są procesy spalania paliw w celach grzewczych, w szczególności w paleniskach sektora komunalno-bytowego. Stężenia te w okresie zimnym są znacznie wyższe niż w sezonie ciepłym. Z kolei czynnikami powodującymi powstawanie ozonu są tlenki

azotu oraz węglowodory. Ozon jest zanieczyszczeniem pochodzenia fotochemicznego, jego stężenie zależy bezpośrednio od stopnia nasłonecznienia, wilgotności względnej, temperatury oraz prędkości wiatru.

W sezonie grzewczym stan jakości powietrza w mieście odczuwalnie się pogarsza, zwłaszcza w dni o małym przewietrzaniu, wysokim zachmurzeniu i niskiej temperaturze, kiedy to mieszkańcy ogrzewają gospodarstwa domowe. Mieszkańcy zaopatrujący się indywidualnie w energię ciepłą poprzez własne przydomowe kotłownie oparte głównie o spalanie węgla, ekogroszku, oleju opałowego oraz gazu. Szansą na ograniczenie emisji pochodzącej z indywidualnych kotłowni jest zmiana sposobu ogrzewania budynków z pieców węglowych na ogrzewanie gazowe lub olejowe, jak również wymiana przestarzałych systemów grzewczych, a także przyłączenie budynków do sieci ciepłej. Spalanie paliw w takich kotłach powoduje znacznie mniejszą emisję zanieczyszczeń do powietrza, w tym nie powoduje emisji zanieczyszczeń pyłowych. Wykorzystanie energii słonecznej jako alternatywy zamiast ogrzewanie mieszkań źródłami energii nieodnawialnej zwiększy szanse redukcji emisji substancji szkodliwych.

Tabela 15. Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO₂, NO_x oraz O₃ pod kątem ochrony roślin za lata 2018-2020

	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny SO ₂	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny NO _x	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny O ₃
Strefa śląska	2018		
	A	A	C(D2)
	2019		
	A	A	C(D2)
	2020		
	A	A	A (D2)

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2018, 2019, 2020

Podlegające ocenie za lata 2018-2020 zanieczyszczenia gazowe, tj. dwutlenek siarki i tlenki azotu osiągały na terenie strefy śląskiej stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych. Pozwoliło to na zakwalifikowanie strefy śląskiej pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami do klasy A.

W odniesieniu do poziomu celu długoterminowego ozonu w kryterium ochrony roślin w latach 2018-2020 strefa śląska zaliczona została do klasy D2. Dodatkowo w latach 2018-2019 odnotowano przekroczenie poziomu celu docelowego dla ozonu (klasa C).

5.2.2. Działania podejmowane w celu poprawy jakości powietrza

Uchwałą nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. przyjęto „Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego”. Program został opracowany w związku z odnotowaniem w 2018 roku przekroczenia standardów jakości powietrza oraz docelowego poziomu benzo(a)pirenu w województwie śląskim. Integralną częścią Programu jest plan działań krótkoterminowych. W ramach realizacji Programu wyznaczono kierunki działań naprawczych takie jak:

- Ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych:
  - PRIORYTET 1: Zastąpienie niskosprawnych urządzeń siecią ciepłowniczą lub urządzeniami wykorzystującymi odnawialne źródła energii;
  - PRIORYTET 2: Zastąpienie niskosprawnych urządzeń urządzeniami opalonymi gazem, urządzeniami opalonymi olejem, ogrzewaniem elektrycznym lub urządzeniami spełniającymi minimum wymogi jakościowe ekoprojektu dla urządzeń na paliwa stałe;
  - PRIORYTET 3: Ograniczenie strat ciepła poprzez termomodernizację obiektów ogrzewanych w sposób indywidualny.
- Działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje) oraz informacyjne

i szkoleniowe:

- informowanie o szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych oraz stosowania starych kotłów węglowych o wysokiej emisji zanieczyszczeń,
  - informowanie o konsekwencjach karnych w przypadku spalania zabronionych paliw,
  - promowanie stosowania niskoemisyjnych źródeł ogrzewania oraz ciepła sieciowego,
  - promowanie wiedzy na temat niskoemisyjnych paliw stałych oraz prawidłowej eksploatacji instalacji do spalania paliw stałych,
  - informowanie o obowiązujących na podstawie śląskiej uchwały antysmogowej ograniczeniach w zakresie stosowania paliw i urządzeń,
  - promowanie oszczędności energii, poprzez stosowanie termomodernizacji i innych metod ograniczania zużycia energii zarówno elektrycznej, jak i cieplnej,
  - promowanie zrównoważonego transportu w miastach, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji publicznej oraz rowerów, jako środka transportu,
  - przekazywanie informacji o wpływie zanieczyszczeń na zdrowie oraz wskazówek dotyczących preferowanych zachowań ograniczających narażenie na złą jakość powietrza.
- Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów.

Podjęte zostały również inne kroki zmierzające do poprawy jakości powietrza na terenie Województwa Śląskiego. Uchwałą nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 roku przyjęto tzw. uchwałę antysmogową, która wprowadziła na obszarze województwa ograniczenia oraz zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których dochodzi do spalania paliw.

W ramach Obszarowego Programu Obniżenia Niskiej Emisji w Gminie Sławków dokonano wymiany:

- 2017 r.: 13 kotłów węglowych, 8 kotłów gazowych. Łączny koszt: 251 213,46 zł
- 2018 r.: 14 kotłów węglowych, 20 kotłów gazowych, 1 kocioł na pellet. Łączny koszt: 451 872,70 zł
- 2019 r.: 8 kotłów węglowych, 13 kotłów gazowych, 2 kotły na pellet. Łączny koszt: 286 276,44 zł
- 2020 r.: 4 kotły węglowe, 30 kotłów gazowych, 2 kotły na pellet. Łączny koszt: 482 323,02 zł

W ramach działań zmierzających do udzielenia dofinansowania do wymiany kotłów węglowych Miasto Sławków na mocy porozumienia z WFOŚiGW w Katowicach prowadzi punkt informacyjno-konsultacyjny w ramach programu priorytetowego Czyste Powietrze. Punkt działa w pomieszczeniach Miejskiego Zarządu Budynków Komunalnych (ul. Łosińska 1) i czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach: 10.00 - 14.00. Dofinansowanie w ramach programu może być wykorzystywane m.in. na wymianę źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych. W ramach przedmiotowego programu beneficjenci mogą składać wnioski za pośrednictwem punktu, jak również samodzielnie poprzez portal beneficjenta. W okresie od 19.09.2018 roku do 02.12.2021 roku złożono 120 wniosków, a ilość podpisanych umów we wskazanym okresie wyniosła 89, na łączną kwotę 1 177 904 zł.

„Zanieczyszczenie powietrza jest obecnie jednym z najpoważniejszych wyzwań środowiskowych na świecie i stanowi także istotny problem w krajach UE. Problem smogu w Polsce występuje co najmniej od kilkudziesięciu lat. Zanieczyszczenia pochodzące z gospodarstw domowych, które ogrzewane są przez spalanie niskiej jakości paliw są główną przyczyną występowania smogu w naszym kraju. Od 1 lipca 2021 roku zostanie uruchomiona Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków. Celem stworzenia centralnej bazy (tj. CEEB – Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków) jest poprawa jakości powietrza – likwidacja głównej przyczyny zanieczyszczeń – emisji substancji powodujących smog. CEEB będzie ważnym narzędziem wspierającym wymianę starych kotłów grzewczych, będzie również miejscem gdzie dostępne będą informacje na temat wszystkich programów finansowania wymiany pieców. Dzięki szczegółowym danym o budynkach będziemy wiedzieć o wiele więcej na temat sytuacji w mieszkalnictwie. CEEB stanowić będzie również narzędzie dla organów administracji centralnej i samorządowej do realizacji polityki niskoemisyjnej. Dla obywateli zostaną uruchomione usługi, które przyczynią się do poprawy stanu technicznego budynków w zakresie bezpieczeństwa, np. zamówienie przeglądu kominiarskiego czy inwentaryzacji budynku. Celem zbierania informacji o budynkach jest stworzenie kompletnej bazy danych, na podstawie której gmina będzie mogła wnioskować o fundusze w celu poprawy jakości powietrza.”

5.2.3. Odnawialne źródła energii

Na poprawę stanu jakości powietrza ma również wpływ stosowanie odnawialnych źródeł energii. Rozwój OZE powoduje zmniejszenie zużycia paliw kopalnych podczas spalania których odbywa się emisja zanieczyszczeń. Produkcja energii z odnawialnych źródeł przyczynia się do rozkwitu innowacyjnych sektorów gospodarki, m.in. w sektorze usług inżynierskich, informatycznych, medycznych i doradczych, oraz wpływa na rozwój wysokowydajnych, niskoemisyjnych branż wytwórczych, takich jak przemysł maszynowy, elektrotechniczny i elektroniczny, chemiczny i farmaceutyczny oraz samochodowy co skutkuje rozrastaniem się rynku pracy.

Najważniejszym i najbardziej aktualnym dokumentem dla energetyki w Unii Europejskiej jest Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, która nakłada na Polskę obowiązek uzyskania 15% udziału energii z OZE w bilansie zużycia energii finalnej w 2020 r.

Energia wiatru

Jednym ze źródeł OZE jest energia wiatru. Jest ona przekształcana w energię elektryczną za pomocą turbin wiatrowych, jak również wykorzystywana jako energia mechaniczna w wiatrakach i pompach wiatrowych. Lokalizacja elektrowni wiatrowych głównie zależy od dwóch czynników tj. od zasobu energii wiatru oraz od uwarunkowań przyrodniczo-przestrzennych. Przyjmuje się, że strefy I - III charakteryzują się korzystnymi warunkami dla rozwoju energetyki wiatrowej.

Analiza wietrzności w Polsce wykazuje, iż Śląsk jest województwem, w którym korzystne warunki panują tylko w rejonach górzystych (Beskid Żywiecki), w pozostałych miejscach, które stanowią większość powierzchni województwa warunki są mało korzystne. Obszar Miasta Sławków znajduje się w IV strefie – mało korzystnej dla rozwoju energetyki wiatrowej. Zgodnie z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w poszczególnych obrębach gminy, na jej obszarze na gruntach nie objętych ochroną dopuszcza się urządzenia służące uzyskaniu energii ze źródeł odnawialnych jednakże bez elektrowni wiatrowych. Zgodnie z ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. z 2016 r., poz. 961) zmienionej ustawą z dnia 7 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 1276), instalacje w postaci elektrowni wiatrowych mogą być budowane wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Odnosząc się do wprowadzonej w roku 2016 „ustawy odległościowej” z uwzględnieniem nałożenia na siebie wszystkich obszarów spełniających warunki ograniczające (sieci hydrograficzne i wody oraz strefy buforowe: 90 m, strefy buforowe: 200 m od lasów, strefy buforowe: 2150 m od takich form ochrony przyrody, jak: parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerваты i obszary Natura 2000 oraz od leśnych kompleksów promocyjnych, strefy buforowe: 2150 m od zabudowy mieszkalnej), inwestorzy zaczęli się wycofywać, a zainteresowanie energią wiatru znacząco spadło.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sławkowa (Uchwała Nr V/49/2019 Rady Miejskiej w Sławkowie z dnia 28 lutego 2019 r.) przewiduje możliwość budowy urządzeń, za wyjątkiem turbin wiatrowych, wytwarzających energię odnawialną o mocy powyżej 100kW, pod warunkiem spełnienia obowiązujących przepisów, w tym w zakresie lokalizacji oraz oddziaływania.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Urząd Miasta Sławków oraz opublikowanymi przez Urząd Regulacji Energetyki, na omawianym obszarze na chwilę obecną nie są zlokalizowane żadne turbiny wiatrowe.

Energia słoneczna

Energia słoneczna już od tysięcy lat służyła ludziom do suszenia ubrań i żywności, rozniecania ognia czy ogrzewania pomieszczeń, jednak dopiero od niedawna wykorzystywana jest do wytwarzania prądu elektrycznego. Energię tą można wykorzystywać na trzy główne sposoby:

- zamiana bezpośrednia energii promieniowania słonecznego na energię elektryczną (konwersja fotowoltaiczna),

- zamiana energii promieniowania słonecznego na energię cieplną w kolektorach słonecznych (konwersja fototermiczna),
- pośrednia zamiana tej energii w energię elektryczną w piecach słonecznych lub wykorzystanie jej do celów przemysłowych.

Słońce to źródło taniej i nieograniczonej energii cieplnej, której wykorzystanie niesie za sobą korzyści ekonomiczne i ekologiczne. Z powierzchni słońca mającego temperaturę około 6 000 K, dociera do kuli ziemskiej promieniowanie o całkowitej mocy 1,75 X 10¹⁷ W. Jest to 15 000 razy więcej niż aktualne zapotrzebowanie mocy na naszym globie. Energia słoneczna może być wykorzystana w kolektorach słonecznych do ogrzewania budynków lub podgrzewania wody lub w ogniwach fotowoltaicznych do wytwarzania energii elektrycznej. W eksploatacji słonecznych instalacji grzewczych, bardzo ważny jest rozkład dawek napromieniowania w ciągu roku. Panuje powszechny pogląd, że w krajowych warunkach klimatycznych, energię słoneczną warto pozyskiwać w sezonie ciepłym tj. od kwietnia do października. Preferowane są zatem instalacje do podgrzewania wody lub wspomagające ogrzewanie zimowe.

Miasto Sławków znajduje się w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 900-1000 kWh/m². Nasłonecznienie na terenie całego miasta szacowane jest na ponad 1450 h/rok. Takie warunki określone są jako korzystne i dają możliwość wykorzystywania energii promieniowania słonecznego do podgrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekazał dane dotyczące programu „Mój Prąd”, z którego skorzystali mieszkańcy Miasta Sławków:

1. Liczba złożonych wniosków od 2018 roku do 02.12.2021 r. w ramach programu „Mój Prąd”:
  - W ramach pierwszego naboru w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” złożono 8 wniosków o dofinansowanie instalacji fotowoltaicznych na terenie Miasta Sławków.
  - W ramach drugiego naboru w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” złożono 33 wnioski o dofinansowanie instalacji fotowoltaicznych na terenie Miasta Sławków.
  - W ramach trzeciego naboru w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” złożono 2 wnioski o dofinansowanie instalacji fotowoltaicznych w na terenie Miasta Sławków.
  - łącznie zatem w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” złożono 43 wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć fotowoltaicznych na terenie Miasta Sławków.
2. łączna kwota dofinansowań na budowę instalacji fotowoltaicznych od 2018 roku do 02.12.2021 r.:
  - W ramach pierwszego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” na terenie Miasta Sławków zawarto umowy o dofinansowanie na łączną kwotę 40 000,00 zł.
  - W ramach drugiego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” na terenie Miasta Sławków zawarto umowy o dofinansowanie na łączną kwotę 165 000,00 zł.
  - W ramach trzeciego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” na terenie Miasta Sławków zawarto umowy o dofinansowanie na łączną kwotę 6 000,00 zł.
  - łącznie zatem w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” suma dotacji na terenie Miasta Sławków wyniosła 211 000,00 zł.
3. łączna moc instalacji fotowoltaicznych na terenie miasta wybudowanych z programu „Mój Prąd”:
  - łączna moc instalacji fotowoltaicznych dofinansowanych w ramach pierwszego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” na terenie Miasta Sławków – 36,89 kW.
  - łączna moc instalacji fotowoltaicznych dofinansowanych w ramach drugiego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” na terenie Miasta Sławków – 173,995 kW.

- łączna moc instalacji fotowoltaicznych dofinansowanych w ramach trzeciego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” na terenie Miasta Sławków – 10,365 kW.
- łączna moc instalacji fotowoltaicznych dofinansowanych na terenie Miasta Sławków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” – 221,25 kW.

Instalacje fotowoltaiczne na terenie Miasta Sławków:

- budynek Urzędu Miasta przy ul. Łosińskiej 1, instalacja o mocy do 39,9 kWp,
- MOK Sławków przy ul. Młyńskiej 14,
- ujęcie wody przy ul. Okradzionowskiej 29B,
- oczyszczalnia ścieków przy ul. Browarnej.

Łączna moc przyłączonych (zgodnie z informacją Tauron Dystrybucja S.A. na dzień 28.07.2020 r.) indywidualnych instalacji fotowoltaicznych w ubiegłych latach wyniosła:

- 2015 r. – 1 szt. o mocy 10 kW,
- 2016 r. – 4 szt. o mocy 19 kW,
- 2017 r. – 2 szt. o mocy 5,52 kW,
- 2018 r. – 8 szt. o mocy 41,68 kW,
- 2019 r. – 35 szt. o mocy 221,11 kW.³

Biomasa i biogaz

Biomasa to najczęściej wykorzystywane źródło energii odnawialnej. Wykorzystanie biomasy pozwala spożytkować odpady oraz zagospodarować nieużytki. W zależności od stopnia przetworzenia biomasy, wyodrębnić można następujące rodzaje surowców:

- surowce energetyczne pierwotne: drewno, słoma, rośliny energetyczne,
- surowce energetyczne wtórne: gnojowica, obornik, inne produkty dodatkowe i odpady organiczne, osady ściekowe,
- surowce energetyczne przetworzone: biogaz, bioetanol, biometanol, estry olejów roślinnych (biodiesel), biooleje, biobenzyna i wodór.

Potencjalne zasoby energetyczne biomasy można podzielić w zależności od kierunku pochodzenia na trzy grupy:

- biomasa pochodzenia leśnego,
- biomasa pochodzenia rolnego,
- odpady organiczne.

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Regulacji Energetyki oraz Urząd Miasta, na omawianym terenie nie są zlokalizowane żadne instalacje wykorzystujące biomasę lub biogaz.

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest najtrudniejszym do pozyskania rodzajem odnawialnego źródła energii. Najbardziej wydajne złoża gromadzą się bowiem głęboko pod powierzchnią ziemi w postaci gorącej wody, pary lub suchych gorących skał. Zasoby te można wykorzystać do generowania energii elektrycznej w elektrowniach geotermalnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych dlatego na terenie omawianej gminy nie ma wystarczającego rozpoznania zasobów wód

³ (Projekt) Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwo Gazowe dla Gminy Sławków - aktualizacja

geotermalnych pozwalającego ocenić opłacalność ich wykorzystania. Na terenie Polski występują naturalne baseny sedimentacyjno-strukturalne, wypełnione gorącymi wodami podziemnymi o zróżnicowanych temperaturach, których bezwzględna wartość zdeterminowana jest powierzchniowymi zmianami intensywności strumienia ciepłego ziemi. Temperatury tych wód wynoszą od kilkudziesięciu do ponad 90°C, a w skrajnych przypadkach osiągają ponad 100°C.

Miasto Sławków leży w obrębie obszaru, którego wody mogą stanowić źródło energii geotermalnej, jednakże jej potencjał nie jest szczegółowo oszacowany. Aktualnie jednak, w zastosowaniu znajdują się pojedyncze instalacje wykorzystujące tzw. geotermię płytka, czyli pompy ciepła. Pompy ciepła poprzez system wymienników ciepła, którym są zazwyczaj ułożone pod powierzchnią ziemi rury z tworzywa sztucznego, wypełnione czynnikiem, oddają pozyskane ciepło do instalacji grzewczej budynków. Proces wspomagany jest pompami elektrycznymi, przy czym bilans pozyskane ciepło/zużycie energii elektrycznej jest zawsze dodatni.⁴

Energia wodna

Energia wodna to wykorzystywana gospodarczo energia mechaniczna płynącej wody. Współcześnie energię wodną zazwyczaj przetwarza się na energię elektryczną (hydroenergetyka, często oparta na spiętrzeniach uzyskanych dzięki zaporom wodnym). Można ją także wykorzystywać bezpośrednio do napędu maszyn – istnieje wiele rozwiązań, w których płynąca woda napędza turbinę lub koło wodne.

Potencjał teoretyczny energetyki wodnej w województwie śląskim obliczono poprzez zsumowanie potencjałów poszczególnych wód powierzchniowych znajdujących się na badanym obszarze (potencjał odcinków rzek znajdujących się na Śląsku – Wisły, Soły, Odry, Warty). W województwie śląskim najbardziej predysponowane do wykorzystywania hydroenergetyki są powiaty położone na południowym jego krańcu, gdzie bardzo dobrze rozwinięta jest sieć rzeczna, ponadto ze względu na górzysty teren występuje na nim wiele spadków podłużnych rzek. W centralnej części województwa teren jest zróżnicowany wysokościowo, co sprzyja pozyskiwaniu energii z elektrowni wodnych, jednak sieć rzeczna nie jest rozwinięta jak w przypadku południowych części.⁵

5.2.4. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu zidentyfikowania najważniejszych problemów i zagrożeń w Mieście Sławków w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.

Tabela 16. Analiza SWOT – Ochrona klimatu i jakości powietrza

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → Monitoring powietrza na terenie strefy śląskiej, → Sensory jakości powietrza na terenie Miasta, → Korzystne warunki klimatyczne do rozwoju OZE wykorzystujących energię słońca, → Liczne działania podejmowane w celu poprawy jakości powietrza np. POP, Czyste powietrze, Uchwała antysmogowa 	<ul style="list-style-type: none"> → Wzrost zanieczyszczenia pyłami w okresie zimowym, spowodowany sezonem grzewczym, → Przekroczenia poziomu pyłu PM2,5, pyłu PM10, benzo(a)pirenu oraz ozonu wg poziomu docelowego,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → Rozwój instalacji odnawialnych źródeł energii 	<ul style="list-style-type: none"> → Niska emisja pochodząca z niesprawnych bądź przestarzałych urządzeń grzewczych → Rosnąca liczba pojazdów na drogach

Źródło: opracowanie własne

⁴ (Projekt) Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Gminy Sławków - aktualizacja

⁵ Rynek odnawialnych źródeł energii w województwie śląskim, Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum

5.3. Zagrożenie hałasem

5.3.1. Analiza stanu wyjściowego

Hałas to każdy dźwięk o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz, zwykle o nadmiernym natężeniu (odczuwalne jako zbyt głośne) w danym miejscu i czasie. Z fizycznego punktu widzenia hałas, czyli odbierane jako dokuczliwe, przykre i szkodliwe dźwięki, to drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, najczęściej powietrza. Zmiana ciśnienia gazu w stosunku do ciśnienia atmosferycznego wywołana tymi drganiami, przenosi się w postaci następujących po sobie lokalnych rozrzedzeń i zagęszczeń cząstek ośrodka w przestrzeni otaczającej źródło drgań, tworząc falę akustyczną. Różnica między wartością chwilową ciśnienia w ośrodku przy przejściu fali akustycznej a wartością ciśnienia atmosferycznego zwana jest ciśnieniem akustycznym. Ciśnienie akustyczne opisuje natężenie dźwięku i wyrażane jest w paskalach. W związku z faktem, że słuch ludzki reaguje na bodźce w sposób logarytmiczny, ciśnienie akustyczne wyraża się często w skali logarytmicznej – w decybelach (dB).

Długotrwałe narażenie na hałas może powodować negatywne skutki zdrowotne. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego, w szczególności przez obniżenie hałasu przynajmniej do stanu normatywnego i utrzymywanie go na jak najniższym poziomie. Dopuszczalne poziomy emisji hałasu do środowiska, uzależnione są od formy zagospodarowania terenu i pory dnia, zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Tabela 17. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{Aeq D} Przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 8 h	L _{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 8-miu najmniej korzystnym godz. dnia	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 1-ej najmniej korzystnej godz. nocy
1.	a. Obszary A ochrony uzdrowiskowej b. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży c. Tereny domów opieki d. Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b. Tereny zabudowy zagrodowej c. Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 poz. 112.)

Hałas drogowy

Hałas drogowy powstający podczas ruchu pojazdów jest generowany przez silnik i układ napędowy pojazdu, oddziaływanie opon z nawierzchnią, uderzające o siebie elementy pojazdów głównie ciężarowych a także przewożony ładunek. Jednym ze źródeł hałasu na terenie powiatu inowrocławskiego jest hałas komunikacyjny, który powstaje na drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych.

W celu zmniejszenia emisji hałasu nawierzchnie dróg powinny być utrzymywane w dobrym stanie. Podczas budowy i remontów dróg powinny być wykorzystywane tzw. ciche nawierzchnie. Ciche nawierzchnie charakteryzujące się zawartością wolnych przestrzeni powyżej 15%, nawierzchnie drogowe o zwiększonej zawartości wolnych przestrzeni wpływają istotnie na zmniejszenie emisji hałasu.

Na wielkość emisji hałasu wpływa także prędkość przejeżdżających pojazdów. Zmniejszenie prędkości ruchu jest efektywną metodą redukcji hałasu drogowego. Dużym problemem jest skuteczna egzekucja prędkości ruchu pojazdów samochodowych. W tym celu stosuje się fotoradary, progi spowalniające, ronda, wyniesione skrzyżowania, przewężenia jezdni (np. wysepki), fragmenty ulic z nawierzchnią w innym kolorze lub innym rodzajem nawierzchni (np. z kostki brukowej).

O poziomie hałasu komunikacyjnego decydują także inne parametry ruchu takie jak natężenie ruchu, płynność ruchu, struktura pojazdów, stan techniczny pojazdów. Średni poziom głośności różnych źródeł hałasu komunikacyjnego w dB wynosi:

- samochód osobowy – 40-80,
- hałas ulicy – 60-105,
- autobus – 65-104,
- samochód ciężarowy – 64-92.

Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa śląskiego przygotowane zostały na zlecenie GDDKiA i uwzględniły ostatnie pomiary wykonane w 2018 roku. Analizie poddano odcinek drogi 94b – Sławków/Przejście/, które przebiegają przez Miasto Sławków. W tabeli poniżej zestawiono szczegóły analizowanych odcinków.

Tabela 18. Odcinki dróg analizowanego obszaru – Miasto Sławków

Analizowane odcinki dróg na terenie Miasta Sławków					
Numer drogi	Kilometraż odcinka		Długość odcinka [km]	Nazwa odcinka	Powiat
	od	do			
94b	36+064	40+812	4,748	Sławków /Przejście/	będziński

Źródło: Mapa akustyczna dróg krajowych na terenie województwa śląskiego

W 2018 roku 27 841 mieszkańców powiatu będzińskiego było ekspozowanych na hałas od dróg krajowych powyżej 3 000 000 poj. rocznie, w tym:

- 19 009 mieszkańców było narażonych na hałas drogowy w przedziale wartości poziomu $L_{DWN} = 55-60$ dB,
- 5 329 mieszkańców było narażonych na hałas drogowy w przedziale wartości poziomu $L_{DWN} = 60-65$ dB,
- 1 566 mieszkańców było narażonych na hałas drogowy w przedziale wartości poziomu $L_{DWN} = 65-70$ dB,
- 1000 mieszkańców było narażonych na hałas drogowy w przedziale wartości poziomu $L_N = 70-75$ dB,
- 737 mieszkańców było narażonych na hałas drogowy w przedziale wartości poziomu >75 dB.

GDDKiA co 5 lat przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR) na drogach krajowych i wojewódzkich. Operacja ta pomaga w podejmowaniu decyzji dotyczących budowy nowych odcinków dróg bądź remontów tych tras, które tego wymagają.

Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021 uwzględnił trzy odcinki pomiarowe na terenie Miasta Sławków, zlokalizowane na drodze 94. Wyniki pomiaru natężenia ruchu przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 19. Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w latach 2020/2021 na drogach krajowych w Mieście Sławków

Nr odcinka pomiarowego	Nr drogi	Opis odcinka				SDRR poj. silnik. ogółem [poj./dobę]	Samochody osobowe, mikrobusy
		Pikietaż		Długość [km]	Nazwa		
		Pocz.	Końc.				
40621	94b	36,064	38,151	2,087	Dąbrowa Górnicza/Gr. Miasta/Sławków/ul. Wrocławska/	30 585	23 500
40633	94b	38,151	40,812	2,661	Sławków/Obwodnica: ul. Wrocławska – gr. Miasta/	26 328	19 599
20402	94	285,484	293,593	8,109	Sławków - Bolesław	24 933	18 831

Źródło: GDDKiA

W ostatnich latach nie były prowadzone na terenie Miasta Sławków pomiary hałasu komunikacyjnego.

Hałas przemysłowy

Źródłem hałasu mogą być zakłady przemysłowe i odbywające się w nich procesy technologiczne. Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od rodzaju maszyn i urządzeń hałasotwórczych, izolacyjności obudowy hal przemysłowych, prowadzonych procesów technologicznych oraz od funkcji urbanistycznej sąsiadujących z nimi terenów. Specyfiką hałasu przemysłowego jest jego długotrwałość występowania (zmianowy charakter pracy), a także czasowe krótkotrwałe duże natężenia.

W ostatnich latach na terenie Miasta nie były prowadzone pomiary hałasu przemysłowego.

5.3.2. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu zidentyfikowania najważniejszych problemów i zagrożeń w Mieście w zakresie zagrożenia hałasem.

Tabela 20. Analiza SWOT – Zagrożenie hałasem

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → dobre położenie komunikacyjne w ruchu drogowym, → mapy akustyczne tworzone na zlecenie GDDKiA, 	<ul style="list-style-type: none"> → brak kontroli natężenia hałasu na terenie Miasta ze strony WIOŚ, → odcinki dróg o dużym natężeniu ruchu, → brak sieci ścieżek drogowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → nowe technologie ochrony przed hałasem (ekrany akustyczne, maty antywibracyjne, pasy zieleni, większa izolacyjność akustyczna budynków), → stałe modernizacje i rozbudowa dróg, → rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, → rozwój i pielęgnacja zieleni miejskiej, w tym zadrzewień, zakrzewień przydrożnych, które pełnią funkcję izolacyjną, 	<ul style="list-style-type: none"> → wysokie koszty modernizacji dróg, → wzrost natężenia ruchu na drogach krajowych, wojewódzkich i powiatowych. → możliwe zwiększenie natężenia ruchu samochodowego,

Źródło: opracowanie własne

5.4. Pole elektromagnetyczne

5.4.1. Analiza stanu wyjściowego

Działania w ramach ochrony przed polami elektromagnetycznymi polegają na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach albo zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Na pole elektromagnetyczne (PEM) składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839), w kontekście pól elektromagnetycznych, zalicza się:

- stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym wynoszącym nie mniej niż 110 kV;
- instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, z wyłączeniem radiolinii, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0,03 MHz do 300 000 MHz, których równoważna moc promieniowana izotropowo wyznaczona dla jednej anteny wynosi nie mniej niż 15 W.

Działania w ramach ochrony przed polami elektromagnetycznymi polegają na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów PEM poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach albo zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Wpływ pola elektromagnetycznego na człowieka i środowisko uzależniony jest od wysokości natężenia (lub gęstości mocy) oraz częstotliwości drgań. Dlatego wartość poziomów dopuszczalnych jest określana w pasmach częstotliwości.

Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą:

- dla częstotliwości 50 Hz na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową: składowa elektryczna 1000 V/m (1 kV/m) lub składowa magnetyczna 60 A/m;
- dla częstotliwości 50 Hz w miejscach dostępnych dla ludności: składowa elektryczna 10000 V/m (10 kV/m) lub składowa magnetyczna 60 A/m;
- dla częstotliwości od 10 MHz do 300 GHz w miejscach dostępnych dla ludności: składowa elektryczna od 28 V/m do 61 V/m, składowa magnetyczna od 0,073 A/m do 0,16 A/m lub gęstość mocy od 2 W/m² do 10 W/m².

Dystrybucją energii elektrycznej w Polsce zajmują się lokalni Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych (OSD). Operatorem Systemu Dystrybucyjnego sieci elektroenergetycznej wyznaczonym przez Urząd Regulacji Energetyki na terenie Miasta Sławków odpowiedzialny jest Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Będzinie. Omawiany obszar zasilany jest liniami napowietrznymi średniego napięcia relacji:

- 30 kV - GPZ Bukowno - RS Sławków,
- 20 kV - GPZ Lipówka - SUW Sławków,
- 20 kV - GPZ Cieśle - PKP(LHS).

Głównym punktem zasilania miasta jest rozdzielnia Sławków Młyn 30/6 kV, składająca się z dwóch transformatorów o mocy 4 MVA każdy. Rozdzielnia jest zasilana jednostronnie linią 30 kV ze stacji GPZ Bukowno 110/30/15 kV. Sławków posiada dwustronne zasilanie liniami elektroenergetycznymi średniego napięcia, ograniczając znacznie przerwy w dostawie prądu dla mieszkańców. Na terenie miasta znajduje się 40 stacji transformatorowych (30 stanowi własność Tauron Dystrybucja S.A. oraz 10 jest w posiadaniu innych podmiotów). Przez obszar Miasta Sławków przebiega dwutorowa linia elektroenergetyczna 400 kV relacji Tucznawa – Byczyna, Tucznawa – Skawina oraz jednotorowe linie 220 kV o relacjach: Byczyna – Koksochemia, Koksochemia – Łońnice. Zgodnie z Planem rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2021-2030, na obszarze miasta planuje się modernizację linii 400 kV Byczyna – Tucznawa oraz modernizację linii 220 kV Łońnice – Koksochemia. Zgodnie z oceną i informacjami

podanymi przez Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Będzinie, infrastruktura elektroenergetyczna na terenie miasta jest w dobrym stanie technicznym oraz zapewnia zasilanie wszystkim zgłoszonym do przyłączenia obiektom. Moc zainstalowanych transformatorów w GPZ-tach oraz stacjach transformatorowych pokrywa obecne zapotrzebowanie odbiorców na moc.

Na obszarze Miasta Sławków zlokalizowanych jest 12 stacji bazowych telefonii komórkowej, zlokalizowanych w następujących miejscach:

- ul. Cegielniana 1, P4 Sp. z o.o.,
- ul. Cegielniana 1, Orange Polska S.A.,
- ul. Cegielniana 9, Polkomtel Sp. z o.o.,
- Cegielniana None, operator P4 Sp. z o. o.,
- Ul. 23-go Stycznia 25, operator P4 Sp. z o.o.,
- Ul. Generała Władysława Sikorskiego 8, operator Orange Polska S.A.,
- Rynek 14, Orange Polska S.A.,
- Rynek 14, T-Mobile Polska S.A.,
- ul. Kościelna 26, Dz. nr 3694/2, operator Orange Polska S.A.,
- ul. Kościelna 26, Dz. nr 3694/2, operator T-Mobile Polska S.A.,
- Walcownia 1, operator P4 Sp. z o.o.,
- Walcownia, operator, Orange Polska S.A.

Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowych oraz wycinek mapy poniżej pochodzą z strony <https://si2pem.gov.pl/> (stan na dzień 07.02.2022 r.).

Rycina 7. Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie Miasta Sławkowa (stan na dzień 07.02.2022 r.)

Źródło: <https://si2pem.gov.pl/>

Badania prowadzone przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (do 2018 roku – Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska, a od 2019 Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, obejmują zakres promieniowania elektromagnetycznego od 3 MHz do 3 GHz. Pole o tych częstotliwościach wytwarzane jest głównie przez: stacje radiowe, telewizyjne oraz stacje

bazowe telefonii komórkowej. Są to źródła promieniowania elektromagnetycznego, których liczba dynamicznie wzrasta.

Na terenie województwa śląskiego prowadzono pomiary natężenia pola elektromagnetycznego (PEM), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U z 2020 poz. 2311 ze zm.). Pomiary monitoringowe poziomów pól elektromagnetycznych prowadzone są w cyklu trzyletnim, czyli badania w tych samych punktach powtarza się co 3 lata. Pomiary PEM w latach 2017-2019 na terenie województwa śląskiego były prowadzone w ramach czwartego trzyletniego cyklu pomiarowego. Pomiary wykonywane były na terenie województwa śląskiego w 135 punktach.

Na terenie Miasta Sławków, nie były prowadzone pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego w 2020 roku.

Na terenie Miasta Sławkowa wykonano pomiary w 2019 roku, punkcie pomiarowym przy Rynku i uzyskano wynik pomiaru wynoszący 0,25 V/m.

Z analizy wyników pomiarów wynika, że wartość natężenia promieniowania elektromagnetycznego w 2019 roku utrzymywała się na niskim poziomie. Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019, poz. 2448) wartość dopuszczalna dla zakresu częstotliwości objętej monitoringiem wynosi 28 V/m.

5.4.2. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń Miasta w zakresie pól elektromagnetycznych.

Tabela 21. Analiza SWOT - Pola elektromagnetyczne

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → mała koncentracja bazowych stacji telefonicznych, → prowadzenie pomiarów pól elektromagnetycznych przez WIOŚ w Łodzi, → brak przekroczeń w zakresie pól elektromagnetycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> → niski poziom wiedzy na temat wpływu pól elektromagnetycznych na zdrowie, → występowanie źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie miasta,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi, → Kontrola obecnych oraz potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> → Możliwość powstania nowych źródeł emitujących promieniowanie elektromagnetyczne, → Wzrost zapotrzebowania na Internet, smartfony

Źródło: opracowanie własne

5.5. Gospodarowanie wodami

Zgodnie z art. 113 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2021 r. poz. 2233 ze zm.) jednym z dokumentów planistycznych w gospodarowaniu wodami są plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Dokumenty te stanowią podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w przyszłości.

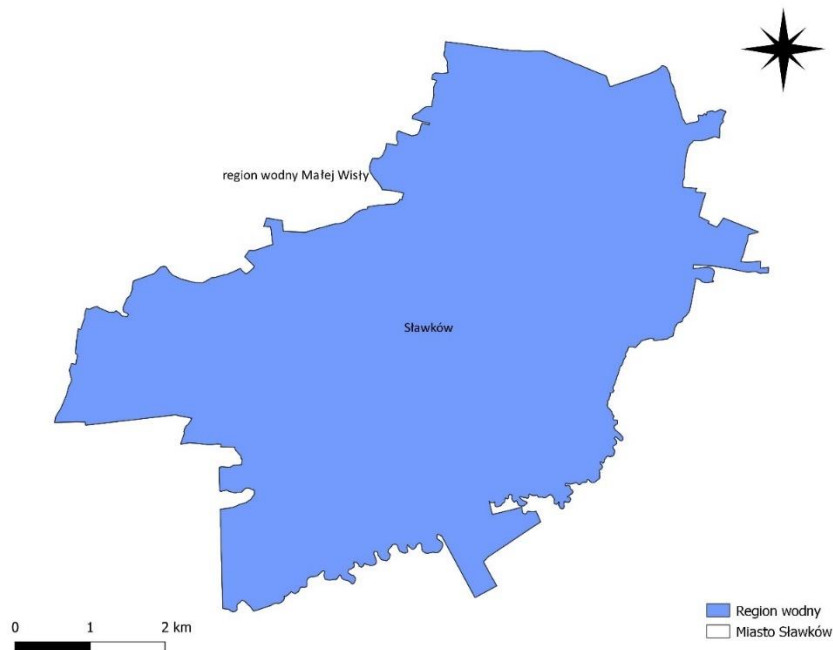
Obecnie obowiązującym na terenie Miasta Sławków jest Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Dz.U. 2016 poz. 1911). Dokument ten wyznacza cele środowiskowe dla JCWP, które zostały na podstawie granicznych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny i chemiczny wód zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla

substancji priorytetowych.

5.5.1. Analiza stanu wyjściowego

Wody powierzchniowe

Miasto Sławków położone jest w obszarze dorzecza Wisły, regionie wodnym Małej Wisły, RZGW Gliwice.

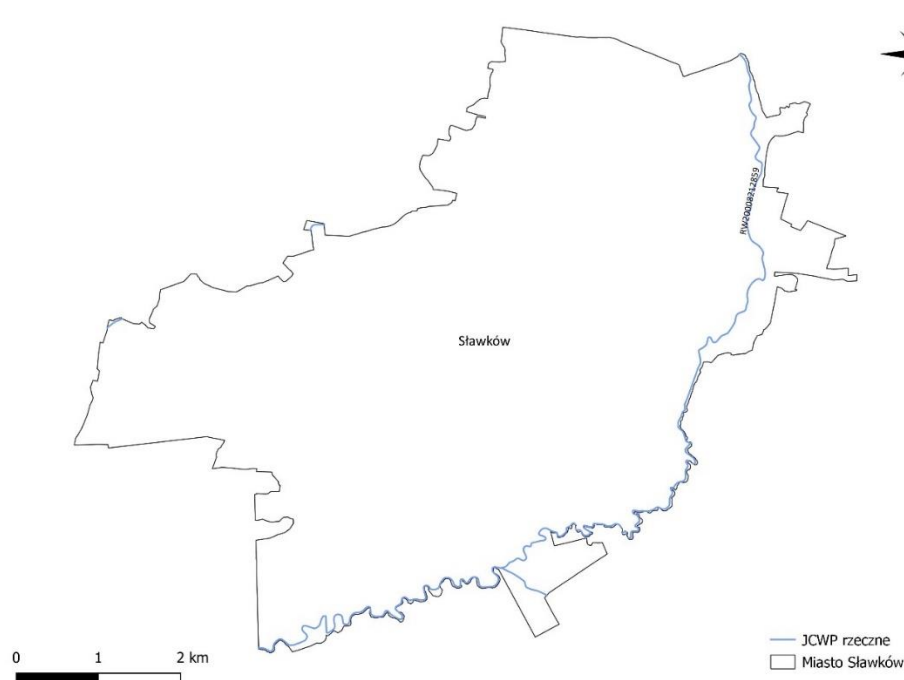
Rycina 8. Region wodny na terenie Miasta Sławków

Źródło: opracowanie własne na podstawie KZGW

Przez obszar miasta przepływa rzeka Biała Przemsza, która swój początek bierze na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Rzeka tworzy liczne odnogi, meandry, moczary, a niekiedy nawet stawy. Przepływy i stany wód są bardzo stałe. Potok Bobrek, będący prawym dopływem Białej Przemszy przepływa w pobliżu zachodniej granicy miasta. Źródło potoku umiejscowione jest w rejonie Strzemieszyc Małych.

JCWP rzecznych znajdujące się na terenie Miasta Sławków, zostały opisane w tabeli poniżej i zlokalizowane na poniższej rycinie.

Rycina 9. JCWP rzeczne na terenie Miasta Sławków
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KZGW

Tabela 22. Charakterystyka JCWP rzecznych na terenie Miasta Sławków

Lp.	Kod JCWP	Rodzaj JCWP	Nazwa JCWP	Status
1.	RW20008212859	Mała rzeka wyżynna krzemianowa – zachodnia (do 2021 r.)	Biała Przemsza od Ryczówka do Koziego Brodu	naturalny
2.	RW20005212889	Potok wyżynny krzemianowy z substratem drobnoziarnistym – zachodni (do 2021 r.)	Bobrek	naturalny
3.	RW20000212838	Typ nieokreślony (do 2021 r.)	Sztołnia	silnie zmienione i sztuczne części wód
4.	RW20005212849	Potok wyżynny krzemianowy z substratem drobnoziarnistym – zachodni (do 2021 r.)	Sztoła	naturalny

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Kopalnia Olkusz-Pomorzany należąca do ZGH "Bolesław" S.A. w Bukownie zajmująca się niegdyś wydobywaniem rud cynku i ołowiu, doprowadziła wiele lat temu do odwodnienia terenów miasta (kilka odcinków cieków, obszarów podmokłych zbiorników wodnych i źródeł, czy studni). Jednakże zakłady częściowo zwracały wodę, zrzucając ją do naturalnych koryt (od 230 do 350 m³ wody na minutę). 15.12.2021 r. Zakłady Górniczo-Hutnicze „Bolesław” wstrzymały wypompowywanie wód z kopalni Olkusz-Pomorzany, co doprowadziło do zaniku części cieków np. rzeki Sztoła na odcinku Miasta Sławków, a także do znaczącego zmniejszenia przepływów na innych ciekach. Spowodowało to odcięcie żab i innych drobnych organizmów wodnych, które mieszkają w obrębie i wzdłuż całego koryta Sztoły od jakiegokolwiek możliwości migracji w celu przeżycia. Dodatkowo z omawianego terenu zniknęły również wszystkie bobry. Oprócz ogromnych strat przyrodniczych, należy również uwzględnić aspekty ekonomiczne i społeczne, takie jak: na rzece Białej Przemszy są trzy małe elektrownie wodne,

a Elektrownia Jaworzno pobiera z niej wodę do celów chłodniczych, rzeka Sztoła zaopatrywała dotychczas w wodę pośrednio 500 000 mieszkańców regionu. Wyłączenie pompowni stopniowo doprowadzi do zalania kopalni, co wywoła skażenie wód podziemnych (GZWP nr 454 Olkusz-Zawiercie) związkami siarczanów oraz metali ciężkich, taki jak: ołów, cynk, kadm, nikiel, nawet tal. Są to substancje silnie toksyczne, które mają działanie bardzo silnie szkodliwe zarówno dla ludzi spożywających taką wodę oraz dla organizmów żywych, które w tej wodzie mogłyby występować. Z biegiem czasu wody rzeki Biała i Biała Przemśza będą się pogarszać, ponieważ będą tam płynęły wyłącznie ścieki, wody roztopowe i opadowe, które nie będą już wzbogacone w czystą wodę kopalnianą.

Monitoring jakości wód powierzchniowych

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska (PMŚ). Stan JCWP ocenia się uwzględniając wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Stan ekologiczny określa się dla wód typu naturalnego, potencjał ekologiczny dla wód uznanych jako sztuczne lub silnie zmienione. Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego JCWP składają się elementy biologiczne, wspierające ich ocenę wskaźniki fizykochemiczne wraz z grupą substancji specyficznych i hydromorfologiczne. Klasyfikuje się je na podstawie kryteriów wyrażonych jako wartości graniczne wskaźników jakości wód, z uwzględnieniem typów wód powierzchniowych. Stan ekologiczny JCWP klasyfikuje się przez przypisanie jej jednej z pięciu klas jakości. Potencjał ekologiczny klasyfikuje się poprzez przypisanie JCWP czterech klas jakości (klasy I i II tworzą wspólnie potencjał dobry i powyżej dobrego). Kolejnym osobnym elementem oceny JCWP jest stan chemiczny, klasyfikowany na podstawie wyników badań obecności substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń. Środowiskowe normy jakości dla substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń nie uwzględniają typologii wód. Są to stężenia pojedynczego wskaźnika lub grupy wskaźników w wodzie, osadach wodnych lub w organizmach wodnych, które nie powinny być przekroczone z uwagi na ochronę środowiska i zdrowia ludzi.

Ostatnie badania na terenie Miasta przeprowadzono w roku 2019. Ocenę jakości wód powierzchniowych przeprowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1187) oraz wytycznymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Tabela poniżej przedstawia szczegółowe wyniki badań poszczególnych wskaźników stanu jakości wód powierzchniowych.

Tabela 23. Klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych za rok 2019 na terenie Miasta Sławków

Lp.	Nazwa ocenianej JCWP	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód			Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód
			Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne			
1.	Biała Przemśza od Ryczówka do Koziego Brodu	Biała Przemśza - w Maczkach	3	>2	2	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
2.	Bobrek	Bobrek - ujście do Białej Przemśzy	4	>2	>2	słaby	poniżej dobrego	zły
3.	Sztołnia	Sztołnia - Przymiarki	brak klasyfikacji	2	brak klasyfikacji	brak możliwości klasyfikacji	poniżej dobrego	zły

Lp.	Nazwa ocenianej JCWP	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód			Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód
			Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne			
4.	Sztoła	Sztoła - Bukowno	1	>2	>2	umiarkowany	poniżej dobrego	zły

Źródło: Ocena stanu rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych w latach 2014-2019 - synteza

Jak wynika z powyższej tabeli stan JCWP rzecznych, znajdujących się na obszarze Sławkowa jest zły. Potencjał ekologiczny Sztołni nie mógł zostać sklasyfikowany, z uwagi na brak oznaczenia klasy elementów biologicznych i fizykochemicznych – specyficznych.

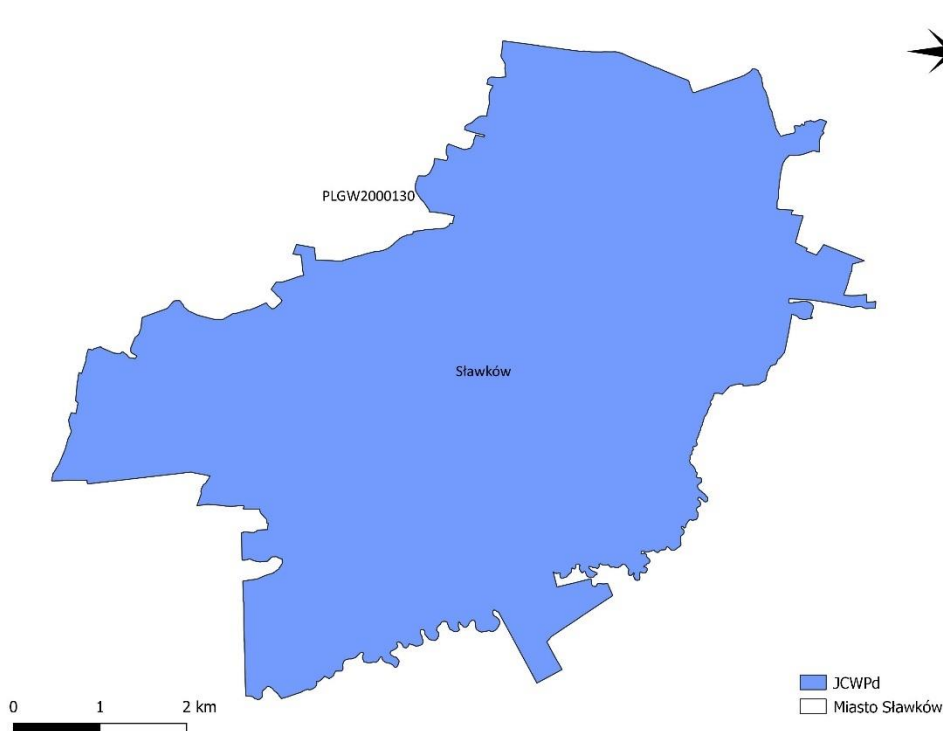
Zanieczyszczenia wód powierzchniowych powodowane są głównie przez wzmożoną działalność antropogeniczną na terenie zlewni, tj. urbanizacja, rolnictwo czy przemysłowanie. Do głównych zagrożeń zasobów i jakości wód na terenie Miasta Sławków należy zaliczyć:

- emisję ścieków komunalnych;
- odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych
- spływ powierzchniowy biogenów z pól i niewłaściwe składowanie nawozów naturalnych.

Wody podziemne

Teren Miasta Sławków położony jest na obszarze JCWPd 130.

PLGW2000130 - struktura JCWPd 130 jest złożona z pięciu poziomów wodonośnych strefowo rozdzielonych utworami trudnoprzepuszczalnymi. Wszystkie poziomy są w dobrym kontakcie hydraulicznym ze względu na brak ciągłości warstw rozdzielających oraz liczne strefy uskokowe, a także stare wyrobiska górnicze umożliwiające przepływ wód. Naturalny układ krążenia jest silnie zaburzony przez systemy drenażowe kopalń. Odwrócone zostały kierunki przepływu wód podziemnych, zmieniono lokalizację stref zasilania i drenażu. Biorąc pod uwagę rozkład hydroizohips głównego użytkowego poziomu wodonośnego można stwierdzić, iż obszar jednostki nie stanowi obiektu zamkniętego w sensie hydrogeologicznym (na wschodzie poziom jurajski, na zachodzie poziom karboński mają charakter użytkowy, pozostałe poziomy mają charakter podrzędny.). Na północy stwierdzono dopływy wód podziemnych z JCWPd 112, natomiast na południu wody podziemne są drenowane przez systemy odwadniania kopalń znajdujących się na terenie JCWPd 146 i 147.

Rycina 10. JCWPd na terenie Miasta Sławków

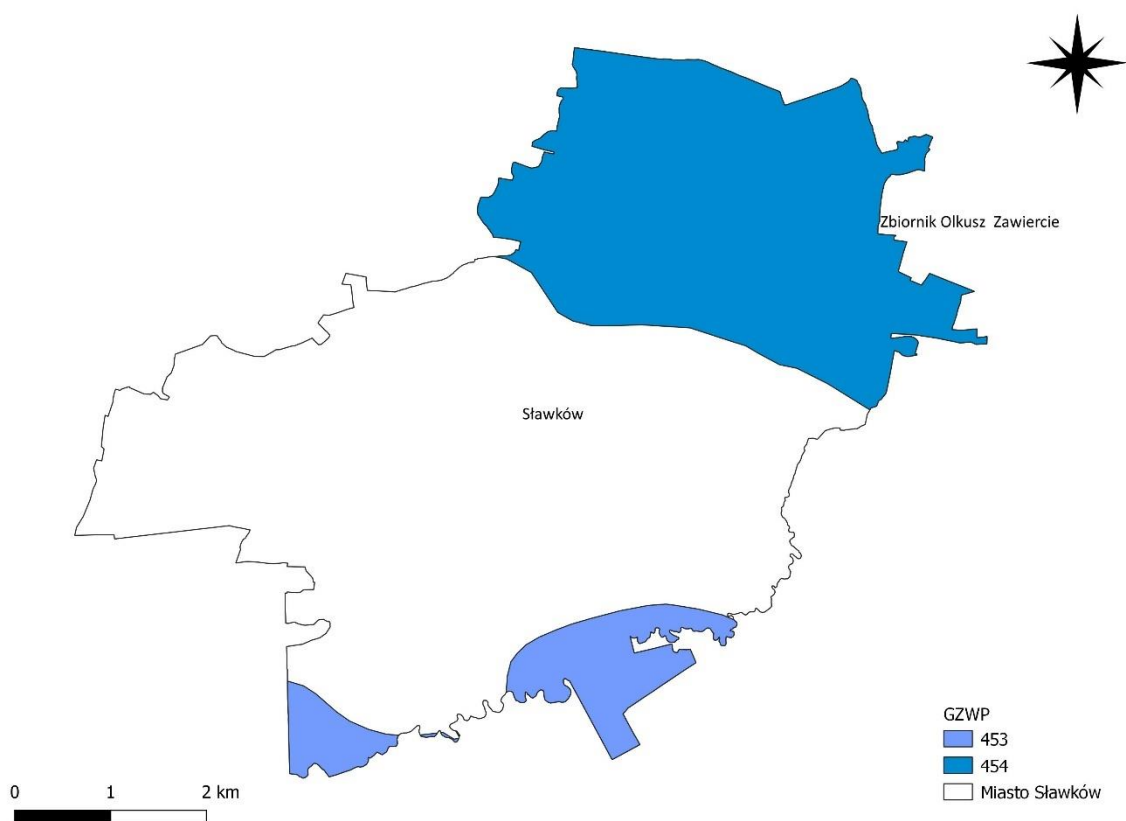
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KZGW

Miasto Sławków znajduje się na terenie dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: GZWP nr 453 Zbiornik Biskupi Bór oraz GZWP nr 454 Zbiornik Olkusz Zawiercie.

Obszar GZWP nr 453 Zbiornik Biskupi Bór stanowią piaszczyste utwory czwartorzędowe wypełniające głęboką dolinę kopalną Białej Przemszy. Miąższość pozostawionych nawodnionych utworów piaszczystych dochodzić może do 50 m, a głębokość występowania poziomu wodonośnego wynosi od 2 do 30 m. Są to przede wszystkim piaski średnio- i drobnoziarniste oraz utwory żwirowe i rumosze, występujące głównie w spągowej części struktury geologicznej. Pod względem gospodarczym obszar zbiornika należy zaliczyć do terenów wyrobisk poeksploatacyjnych z wykonaną lub prowadzoną rekultywacją leśną. Obszary eksploatowane, zurbanizowane i uprzemysłowione stanowią niewielki procent. Wody zbiornika wód podziemnych drenowane są przez rowy odwodnieniowe i ujmowane są przez dwa ujęcia powierzchniowe na kanale Głównym (Maczki i Piaskownia) dla celów pitnych w ilości ponad 30 000 m³/d. Na obszarze zbiornika występuje ścisły związek hydrauliczny między zasobami wód podziemnych i wód powierzchniowych, dlatego zasoby traktowane są jako wspólne. Zasoby te eksploatowane są przez ujęcia powierzchniowe, zlokalizowane na rowach odwodnieniowych (łatwy dostęp do zasobów), zaś eksploatacja podziemna zasobów wodnych stanowi jedynie wariant awaryjny, w przypadku, gdyby jakość wody w rowach odwodnieniowych uległa pogorszeniu. Obecnie nie ma rezerw zasobowych dla eksploatacji wód podziemnych ze GZWP nr 453. Szacowane zasoby odnawialne wynoszą 37 014 m³/d, a dyspozycyjne 29 611 m³/d). Przeważająca część obszaru GZWP nr 453 charakteryzuje się wysoką i bardzo wysoką podatnością na zanieczyszczenia. Proponowany obszar ochronny, mający na celu utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych zbiornika, zajmuje powierzchnię 66,94 km².

Dla obszaru GZWP 454 Zbiornik Olkusz Zawiercie poziom zbiornikowy tworzą porowo-szczelinowe skały węglanowe (wapienie, dolomity i margle) triasu dolnego i środkowego, tworzące trzy poziomy wodonośne: wapienia muszlowego, retu oraz środkowego i dolnego pstrego piaskowca, przy czym ten ostatni występuje lokalnie, w zagłębieniach morfologicznych podłoża i nie ma większego znaczenia użytkowego. Utwory triasu dolnego (retu) i triasu środkowego (wapienia muszlowego) tworzą zasadniczą część GZWP nr 454 Zbiornik Olkusz–Zawiercie. Triasowe piętro wodonośne było intensywnie drenowane głównie w wyniku odwadniania

wyrobisk kopalni rud cynku i ołowiu w rejonie Olkusza, a trwający od ponad 50 lat intensywny drenaż górniczy wytworzył rozległy lej depresji. Nastąpił zanik źródeł, a ciekły powierzchniowe w wielu miejscach zmieniły charakter z drenujących na infiltrujące. Wielkość zasobów dyspozycyjnych GZWP nr 454 ustalono szacunkowo w wysokości 360 000 m³/d przy module zasobowym 475 m³/d × km² co stanowi ok. 79% wielkości zasobów odnawialnych zbiornika. Natomiast zasoby dyspozycyjne wszystkich poziomów wodonośnych w granicach zbiornika szacowane są na ok. 430 000 m³/d. Oszacowano je z uwzględnieniem warunków przepływu wód po zaprzestaniu odwadniania kopalni w rejonie Olkusza. Jakość wód piętra triasowego charakteryzuje się ogólnie dobrym stanem chemicznym (klasy jakości I–III). Gorszą jakość wód (klasy IV, V) obserwuje się jedynie lokalnie, głównie na obszarach wychodni, wzdłuż zachodniej granicy zbiornika, na terenach intensywnie użytkowanych rolniczo i na terenach miejsko-przemysłowych. W rejonie od Olkusza do Łaz Będowskich od wielu lat obserwuje się tendencję pogarszania się jakości wody, głównie przez wzrost stężeń siarczanów, wywołany zmianami hydrogeochemicznymi w obrębie regionalnego leja depresji wywołanego odwadnianiem kopalni rud cynku i ołowiu. Obszar ochronny GZWP nr 454 zajmuje łącznie powierzchnię 426,3 km², co stanowi ok. 56% powierzchni całego zbiornika w jego zweryfikowanych granicach. Zawiera on również obszar wód zdegradowanych o powierzchni ok. 167 km², gdzie według prognozy, przez najbliższych kilkadziesiąt lat wody podziemne piętra triasowego nie będą nadawały się do celów konsumpcyjnych z uwagi na silne przeobrażenia ich własności fizyczno-chemicznych, związane z wypełnianiem się leja depresyjnego. Ponieważ jednak stopień tych prognozowanych przeobrażeń, jak i czas ich utrzymywania się nie jest do końca znany oraz zakładając, że w przyszłości zasoby wodne tego rejonu będą w pełni użytkowe, już teraz zdecydowano się stworzyć warunki dla właściwej ich ochrony. Pozostały obszar zbiornika charakteryzuje się bardzo dobrymi warunkami naturalnej ochrony i nie wymaga ustanawiania obszaru ochronnego.⁶

Rycina 11. GZWP na obszarze Miasta Sławków
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KZGW

⁶ Informator PSH, Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG

Monitoring jakości wód podziemnych

Na szczeblu krajowym monitoringiem wód podziemnych zajmuje się GIOŚ, natomiast na szczeblu regionalnym WIOŚ, uzupełniający pomiary prowadzone w skali kraju.

W 2021 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring operacyjny stanu chemicznego wybranych jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 380 punktach pomiarowych.

Wyniki oznaczeń terenowych i laboratoryjnych poddano analizie i wyznaczono klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć następujących klas jakości wód podziemnych:

Klasa I – wody bardzo dobrej jakości, w których:

- a) wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie wartości stężeń charakterystycznych dla badanych wód podziemnych (tła hydrogeochemicznego),
- b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka.

Klasa II – wody dobrej jakości, w których:

- a) wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych,
- b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby.

Klasa III – wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka.

Klasa IV – wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka.

Klasa V – wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka. Powyższa klasyfikacja jest podstawą do oceny stanu chemicznego, gdzie woda klas I-III oznacza dobry stan chemiczny, a woda klas IV-V oznacza zły stan chemiczny.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2021 roku pobrano do badania próbki z 6 punktów pomiarowo-kontrolnych, znajdujących się najbliżej Miasta Sławków (gminy: Jaworzno i Bukowno). Szczegółowe dane dotyczące prowadzonych badań zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 24. Monitoring operacyjny jakości wód podziemnych dla PLGW2000130

Nr JCWPd	PLGW2000130					
Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	1229	1259	2239	2682	2683	2692
Powiat	Jaworzno	olkuski	olkuski	olkuski	Jaworzno	Jaworzno
Gmina	Jaworzno (gm. miejska)	Bukowno (gm. miejska)	Bukowno (gm. miejska)	Bukowno (gm. miejska)	Jaworzno (gm. miejska)	Jaworzno (gm. miejska)
Miejscowość	Jaworzno	Bukowno	Bór Biskupi	Bukowno	Szczakowa	Jaworzno
Nazwa dorzecza	dorzecze Wisły					
RZGW	Gliwice					
Stratygrafia	T2	T1+2	P	Q	C	T2
Głębokość do stropu warstwy wodonosnej [m p.p.t.]	8,50	43,80	23,00	16,70	11,80	8,50

Nr JCWPd	PLGW2000130					
Zwierciadło wody	Zwierciadło napięte	Zwierciadło swobodne	Zwierciadło napięte	Zwierciadło swobodne	Zwierciadło napięte	Zwierciadło napięte
Typ ośrodka wodonośnego	szczelinowo-krasowy	szczelinowo-krasowy	porowo-szczelinowy	porowy	porowo-szczelinowy	szczelinowo-krasowy
Rodzaj punktu pomiarowego	st. wiercona	piezometr	st. wiercona	st. wiercona	st. wiercona	st. wiercona
Użytkowanie terenu	Lasy	Roślinność drzewiasta i krzewiasta	Lasy	Zabudowa miejska luźna	Tereny przemysłowe	Lasy
Rok badań	2021					
Klasa jakości – końcowa	II	II	I	I	II	V

Źródło: Monitoring jakości wód podziemnych – monitoring operacyjny (2021 r.)

Jak wynika z powyższej tabeli dla dwóch punktów uzyskano próbki wody o bardzo dobrej jakości, dla kolejnych trzech punktów - wody dobrej jakości, natomiast w przypadku próbki pobranej w miejscowości Jaworzno były to wody złej jakości.

Pobór wód podziemnych z GZWP Olkusz-Zawiercie (piętro triasowe) umożliwia produkcję wody, która trafia do mieszkańców. Miasto Sławków oprócz badań fizyko-chemicznych i biologicznych, prowadzi także monitoring wód w zbiorniku wód podziemnych poprzez system trzech piezometrów, zgodnie z ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Dąbrowie Górniczej harmonogramem poboru próbek wody, w ramach którego wykonuje się następujące badania wody:

- 2 próbki w ramach monitoringu (parametry GR B),
- 9 próbek w ramach monitoringu (parametry GR A),
- 2 próbki badania wody z cysterny do transportu wody.

Tabela 25. Harmonogram poboru próbek wody w 2020 roku w Mieście Sławków

Lp.	Miejsce poboru próbki wody	Liczba poboru próbek w roku	Data poboru próbki wody	Zakres badań
1.	Studnia głębinowa – ul. Okradzionowska 29B	1	Maj	Monitoring Parametry GR A
		2	Marzec Listopad	Monitoring Parametry GR B
2.	Studnia wodomierzowa ul. Kownackiego	3	Luty Sierpień Listopad	Parametry GR A+, twardość ogólna, utlenialność, chlor wolny, enterokoki
3.	MOPS Sławków ul. Kościelna	1	Luty	Parametry GR A+, twardość ogólna, utlenialność, chlor wolny, enterokoki
	Studnia wodomierzowa ul. Kownackiego	3	Luty Sierpień Listopad	Parametry GR A+, twardość ogólna, utlenialność, chlor wolny, enterokoki
	Studnia wodomierzowa ul. Konwaliowa	1	Sierpień	Parametry GR A+, twardość ogólna, utlenialność, chlor wolny, enterokoki
4.	Zbiornik do transportu wody o pojemności 2m ³	2	Maj Listopad	-

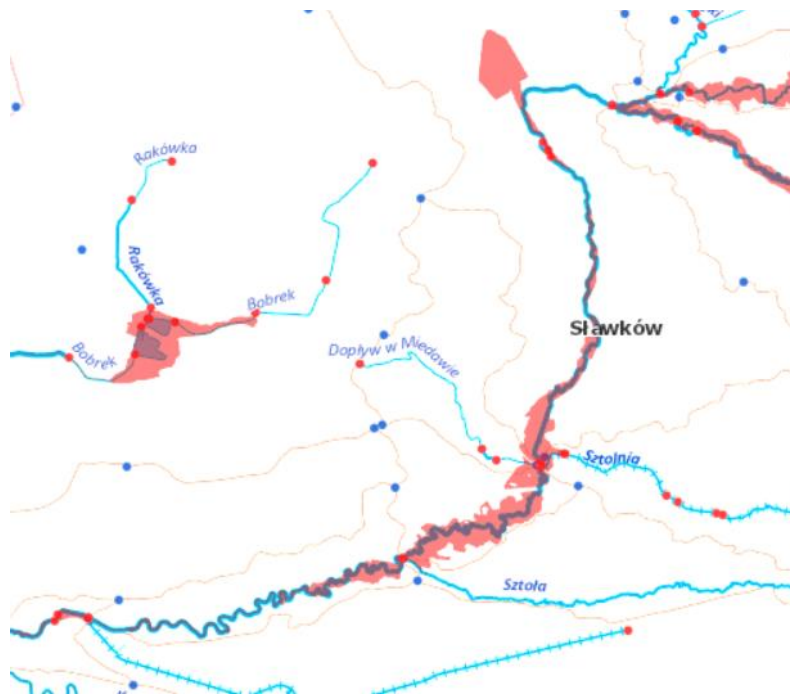
Źródło: Gospodarka wodno-kanalizacyjna na terenie Miasta Sławkowa

Dodatkowo w zakresie monitoringu technicznego pobierane są co tydzień 4 próbki wody i badane pod kątem mikrobiologii (3 z próbek) oraz fizykochemii (1 z próbek). 23 marca 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej wydał „Roczną okresową ocenę jakości wody przeznaczoną do

spożycia przez ludzi z ujęcia i sieci wodociągowej Gminy Sławków za rok 2020” stwierdzając przydatność wody do spożycia przez ludzi.⁷

Ochrona przed powodzią

Na podstawie wstępnej oceny ryzyka powodziowego, publikowanej na stronie Hydroportal przygotowano wycinek mapy uwzględniającej tereny zagrożone powodzią na obszarze Miasta Sławków. Jak widać największe zagrożenie powodziowe występuje w dolinie rzeki Biała Przemsza oraz potoku Bobrek.

Rycina 12. Mapa zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego dla Miasta Sławków
Źródło: System ISOK

Na rycinie 12 przedstawiono obszary Miasta Sławków, które mogą być narażone na niebezpieczeństwo powodzi rzecznych. Powyższa mapa stanowi podstawę do podejmowania działań związanych z planowaniem przestrzennym i zarządzaniem kryzysowym.

5.5.2. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń na terenie Miasta Sławków w zakresie gospodarowania wodami.

Tabela 26. Analiza SWOT - Gospodarowanie wodami

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → dobre warunki hydrogeologiczne, → gęsta sieć wód powierzchniowych, → naturalnie ukształtowana dolina Białej Przemszy, jako obszar o naturalnej retencji, → naturalnie ukształtowana dolina Białej Przemszy, wraz z obudową biologiczną cieku, urozmaiconą, rzeźbą terenu w dolinie rzecznej jako obszar, atrakcyjny dla rozwoju turystyki kajakowej, 	<ul style="list-style-type: none"> → słaby monitoring stanu czystości wód powierzchniowych, → brak strefy ochrony pośredniej głównego ujęcia wód podziemnych, → mała ilość zbiorników wód powierzchniowych, → brak pełnej inwentaryzacji indywidualnych ujęć wody → zanik przepływu na rzece Szoła, w wyniku wstrzymania pompowni w kopalni „Olkusz-Pomorzany”

⁷ Gospodarka wodno-kanalizacyjna na terenie Miasta Sławkowa

→ prowadzony monitoring jakości wód podziemnych, wykorzystywanych do ujmowania wód	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → ograniczanie ilości zrzutów wód zanieczyszczonych oraz coraz lepsze metody ich oczyszczania, → korzystne zmiany jakości wód na skutek planów zamykania i likwidacji kopalń oraz zakładów przemysłowych, → zmniejszanie się ilości ołowiu w wodach powierzchniowych, → zarybianie, jako narzędzie do odbudowy życia biologicznego w ciekach wodnych, a także rozwoju turystyki wędkarskiej, → coraz większa świadomość ekologiczna mieszkańców, → rozwój nowych technologii, → inwestycje w rozwój kanalizacji, jak i przydomowych oczyszczalni ścieków, → wdrożenie planu przeciwdziałania skutkom suszy, jak i mechanizmów jego finansowania, → właściwa polityka w zakresie zagospodarowania przestrzennego uwzględniająca rozwiązania w zakresie małej retencji wód 	<ul style="list-style-type: none"> → odcieki z nielegalnych składowisk odpadów komunalnych znajdujących się w północnej części miasta, → liczne źródła zanieczyszczeń tj. zrzuty nieoczyszczonych ścieków socjalno-bytowych i komunalnych, odprowadzanie nieoczyszczonych wód opadowych z terenów przemysłowych → skażenie wód podziemnych w wyniku zalania zamkniętej kopalni „Olkusz-Pomorzany” → anomalie pogodowe (susze, intensywne opady, powodzie) → niewłaściwa rekultywacja osadników byłych Zakładów Wyrobów Metalowych na terenie sąsiedniej gminy Bolesław

Źródło: opracowanie własne

5.6. Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarkę ściekową reguluje Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2020 roku poz. 2028), która ściekiem bytowym określa ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków. Ściekami komunalnymi nazywa się ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych, a ścieki przemysłowe to ścieki, niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

5.6.1. Analiza stanu wyjściowego

Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągową stanowi układ połączonych ze sobą przewodów, których zadaniem jest przesył wody od ujęcia do odbiorcy. Sieć wodociągowa składa się z przewodów magistralnych, przewodów rozdzielczych i przyłączy.

W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące sieci wodociągowej na terenie Miasta Sławków. Według danych GUS ilość przyłączy sieci wodociągowej na terenie Miasta wzrasta, w 2017 roku wynosiła 2091 szt., a w roku 2020 była o 151 dłuższa i wynosiła 2142 szt. Od roku 2017 maleje natomiast zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca oraz ilość wody dostarczanej gospodarstwu domowemu. Wzrosła natomiast ilość nowych przyłączy do budynków, jak i liczba osób korzystających z sieci wodociągowej.

Tabela 27. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Miasta Sławkowa

Wyszczególnienie	Jednostka	2017	2018	2019	2020
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	62,5	52,1	52,1	62,5
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 091	2 107	2 124	2 142
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	212,6	227,2	201,6	196,0
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	30,1	32,3	28,7	28,0
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	7 033	7 036	6 976	6 928

Źródło: GUS

W 2020 roku z sieci wodociągowej korzystało 99,9% mieszkańców.

Przez teren Miasta Sławkowa przebiegają dwa wodociągi magistralne DN800 oraz DN500 administrowane przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach (GPW).

Podstawowym źródłem zaopatrzenia Sławkowa w wodę jest ujęcie wód w Sławkowie w rejonie ulicy Okradzionowskiej. Ujęcie eksploatowane jest od października 1984 roku przez gminę miejską Sławków. Pobór wód podziemnych odbywa się z węglanowych utworów triasu ujęciem składającym się z dwóch studni głębinowych o głębokości:

- podstawowa 104 m (jako studnia nr 1bis),
- awaryjna 101,7 m (jako studnia nr 1).

Możliwości eksploatacyjne dla poszczególnych studni wynoszą:

- studnia podstawowa (nr 1bis) – 4680 m³/dobę,
- studnia awaryjna (nr 1) – 3870 m³/dobę).

W sąsiedztwie studni znajduje się zbiornik magazynowania wody. Woda tłoczona jest do sieci wodociągowej za pomocą układu pomp o łącznej wydajności 340 m³/h. Z uwagi na wysoką jakość zarówno fizykochemiczną jak i bakteriologiczną, ujmowana woda nie była poddawana procesowi uzdatniania oraz dezynfekcji. Od 2016 roku woda z tego ujęcia poddawana jest procesowi chlorowania.

Ujęcie wód (studnie nr 1 bis i nr 1) ma wyznaczoną jedynie strefę ochrony bezpośredniej. Z ujęcia wody zaopatrywane jest Śródmieście, Michałów, Walcownia, Burki, Niwa i Dębowa Góra. Tereny przy ulicy Sosnowej i Jodłowej oraz Przeładownia Rud Huty Katowice zaopatrywane są w wodę z sieci wodociągowej z Dąbrowy Górniczej. Natomiast Garbierze, Groniec i Kozibródek zasilane są z ujęcia wody z Sosnowca-Maczek.

Istniejące i planowane zbiorniki małej retencji.

Infrastruktura hydrotechniczna: brak polderów przeciwpowodziowych oraz zbiorników retencyjnych. Posterunek wodowskazowy Sławków – Biała Przemsza (stan ostrzegawczy 300 cm, alarmowy od 320 cm), obserwator IMGW w Katowicach, w czasie prognozowanego przyboru poziomu wody odczytów z łąty wodowskazowej dokonuje, co 4 godziny Grupa Monitorowania Prognoz i Analiz - Straż Miejska.

Gospodarka ściekowa

Długość sieci kanalizacji sanitarnej systematycznie wzrasta od 2018 roku. Wzrasta też ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych. Zmniejsza się natomiast ilość ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną, ilość ścieków oczyszczanych i liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej.

Tabela 28. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta Sławkowa

Wyszczególnienie	Jednostka	2017	2018	2019	2020
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	9,8	9,8	11,3	11,6
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	680	760	701	705
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	101,0	106,4	89,8	84,0
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam ³	131,0	106,4	80,0	95,3

Wyszczególnienie	Jednostka	2017	2018	2019	2020
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	3 441	3 573	3 451	3 433

Źródło: GUS

Ścieki z terenu Miasta Sławków kierowane są do 2 oczyszczalni ścieków. Oczyszczalnie te scharakteryzowane zostały w tabeli poniżej.

Tabela 27. Oczyszczalnie ścieków na terenie Miasta Sławkowa

Nazwa oczyszczalni	Rodzaj oczyszczalni	Przepustowość	Ilość ścieków odbieranych	Odbiornik ścieków	Ilość ścieków oczyszczonych
Oczyszczalnia ścieków Browarna	Biologiczno-mechaniczna	600 m ³ /dobę	148 274 m ³ (2020r.)	rzeka Biała Przemsa	148 274 m ³ (2020r.)
Oczyszczalnia ścieków Burki	Biologiczno-mechaniczna	400 m ³ /dobę	27 371 m ³ (2020r.)	rzeka Biała Przemsa	27 371 m ³ (2020r.)

Źródło: Urząd Miasta

W tabeli poniżej przedstawiono ilości zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Miasta w latach 2017-2020.

Tabela 28. Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków w Mieście Sławków

Wyszczególnienie	Jednostka	2017	2018	2019	2020
zbiorniki bezodpływowe - stan w dniu 31 XII	szt.	1 382	1 382	1 193	1 193
oczyszczalnie przydomowe - stan w dniu 31 XII	szt.	73	84	90	95

Źródło: GUS

5.6.2. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń Miasta w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Tabela 29. Analiza SWOT - Gospodarka wodno-ściekowa

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → dobre warunki hydrogeologiczne i dostateczna ilość zasobów wodnych, → wysoki stopień zwodociągowania miasta (99%), → spełnienie wymagań jakości oczyszczania ścieków na oczyszczalniach „Browarna” i „Burki”, → wzrost zainteresowania wśród mieszkańców miasta realizacją indywidualnych systemów oczyszczania ścieków socjalno-bytowych 	<ul style="list-style-type: none"> → przestarzała infrastruktura techniczna, → niewystarczający stopień skanalizowania miasta, → brak pełnej ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, → brak inwentaryzacji indywidualnych ujęć wody, → odprowadzanie bezpośrednio do gruntu wód opadowych i roztopowych, → brak strefy ochrony pośredniej głównego ujęcia wód podziemnych, → wyznaczone aglomeracje kanalizacyjne nie osiągają zamierzonego efektu ekologicznego określonego w Dyrektywie ściekowej
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → budowa nowej kontenerowej oczyszczalni ścieków Sławków Browarna, → plany rozwoju sieci kanalizacyjnej, 	<ul style="list-style-type: none"> → niebezpieczeństwo obniżenia poziomu wód i zakłócenia stosunków hydrologicznych, → eksploatacja niespełniających wymagań przydomowych oczyszczalni ścieków oraz

<ul style="list-style-type: none"> → likwidacja nieszczelnych zbiorników bezodpływowych, → realizacja założeń KPOŚK, → dostępność środków finansowych na rozwój infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, → wzrost aktywności JST, instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, → wzrost świadomości społecznej w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom środowiska wodno-gruntowego wskutek prowadzonych działań edukacyjnych, → rozwój technologii w sektorze przemysłu w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami, → właściwa polityka w zakresie zagospodarowania przestrzennego uwzględniająca rozwiązania w zakresie małej retencji wód 	<p>nieszczelne zbiorniki bezodpływowe przyczyną skażenia wód podziemnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> → dysproporcja pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania, → niestabilność i niespójność przepisów prawnych, ciągle trwający proces implementacji prawa UE, → wzrastający poziom zadłużenia gmin oraz zagrożenie płynności finansowej, → biurokratyzacja systemu związanego z pozyskiwaniem środków unijnych zniechęcająca potencjalnych beneficjentów
--	---

Źródło: opracowanie własne

5.7. Zasoby geologiczne

5.7.1. Analiza stanu wyjściowego

Zasoby geologiczne to ogólna kategoria określania zasobów złóż i potencjalnych złóż kopalin lub wystąpień mineralnych.

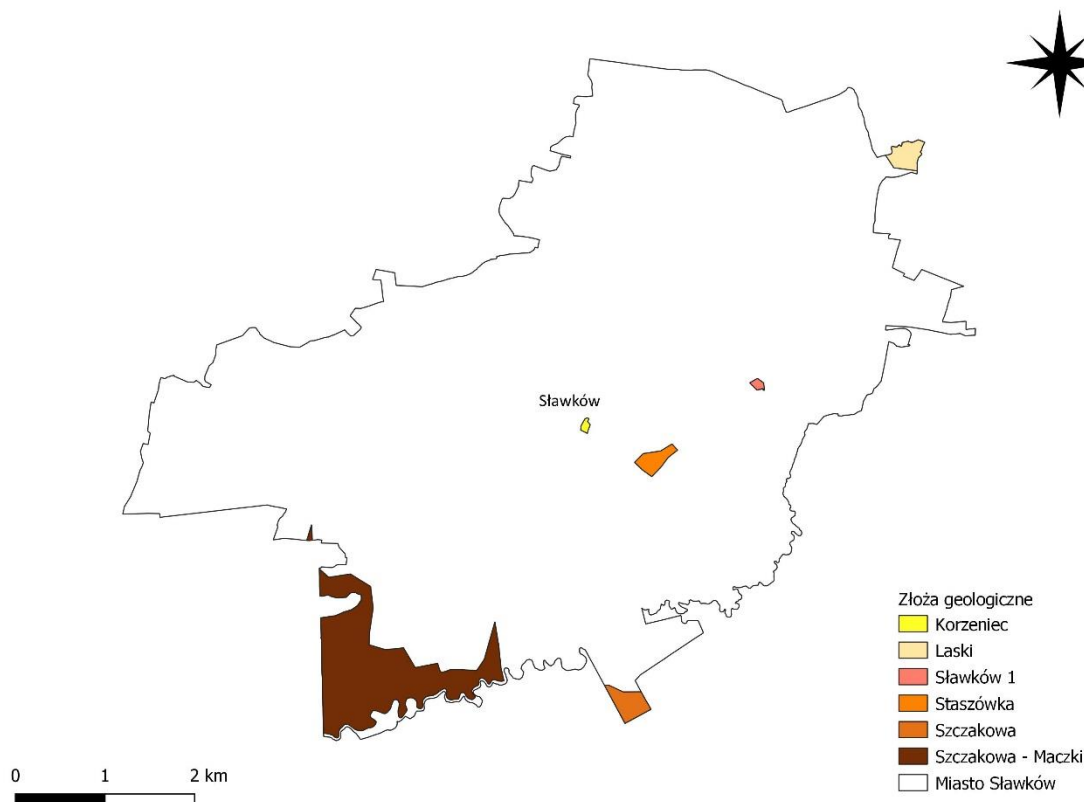
Na terenie Miasta Sławków występują udokumentowane zasoby złóż kopalin: surowców ilastych ceramiki budowlanej oraz piasków i żwirów. Szczegółowe zestawienie zasobów złóż w mieście zostało przedstawione w tabeli poniżej oraz na rycinie.

Tabela 30. Wykaz zasobów złóż kopalin w Mieście Sławków (wg stanu na dzień 31.12.2020 r.)

Typ złoża	Nazwa złoża	Zasoby		Wydobycie	Stan zagospodarowania odpadów
		Geologiczne bilansowe	Przemysłowe		
		tys. Mg			
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Sławków 1	118	92	-	E – złożo eksploatowane
	Korzeniec	94	-	-	R – złożo rozpoznane
Rudy cynku i ołowiu	Laski	1 562	-	-	R – złożo rozpoznane
Piaski formierskie	Staszówka	261	-	-	Z - złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane
	Szczakowa	31 297,28	1 500,99	352,83	E – złożo eksploatowane
	Szczakowa - Maczki	70 659,00			R – złożo rozpoznane

Źródło: http://geoportal.pgi.gov.pl/css/surowce/images/2020/bilans_2020.pdf

Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce stan na 31.12.2020 r.

Rycina 13. Złoże kopalin na terenie Miasta Sławków (wg stanu na dzień 02.09.2020 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGI

Rekultywacja prowadzona jest obecnie w obszarze terenu wyrobiska byłej cegielni przy ul. Cegielnianej w Sławkowie, gdzie eksploatowano ropy permskie.

W 2020 roku na wniosek inwestora została wydana decyzja zobowiązująca do rekultywacji terenu po eksploatacji piasku ze złoża „Szczakowa” w granicach obszaru górniczego „Bukowno I” o powierzchni 1,66 ha. Wg danych na koniec 2020 roku przedmiotowa rekultywacja nie została jeszcze rozpoczęta.

5.7.2. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń Miasta Sławkowa w zakresie zasobów geologicznych.

Tabela 31. Analiza SWOT - Zasoby geologiczne

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → stosunkowo dobry stopień rozpoznania budowy geologicznej obszaru miasta, → miasto usytuowane w obszarze względnej stabilności geologicznej, tektonicznej i osuwiskowej 	<ul style="list-style-type: none"> → niewielka ilość zasobów złóż kruszczowych i złoża kruszczowe o zasobach pozabilansowych, → brak ekonomicznej opłacalności wydobycia, → znaczny stopień wyeksploatowania złóż kruszczowych (już w okresie średniowiecza), → pokłady węgla kamiennego podchodzące pod południowo-zachodnią część miasta znajdują się poza zasięgiem górniczego wykorzystania,

	→ oddziaływanie geochemiczne skał na procesy glebotwórcze (glebowe anomalie Cd–Pb–Zn)
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → Rozwój nowych technologii poszukiwania i eksploatacji surowców mineralnych, → Rekultywacja terenów po eksploatacji piasku ze złoża „Szczakowa”, → duże złoża czwartorzędowych piasków podsadzkowych, → złoża gliny w północnej części miasta, na południe od Góry Gieraska oraz w środkowej części miasta (obecnie nieudokumentowane) 	<ul style="list-style-type: none"> → Wydobywanie kopalin bez koncesji lub niezgodnie z koncesją, → Nieprawidłowości w prowadzeniu wyznaczonych zadań rekultywacyjnych.

Źródło: opracowanie własne

5.8. Gleby

5.8.1. Analiza stanu wyjściowego

Zagrożeniem dla stanu gleb w mieście może być niewłaściwie prowadzona gospodarka rolna. W wyniku niewłaściwej działalności rolniczej do gleb i gruntów przedostają się zanieczyszczenia pochodzące z użytych w nadmiarze nawozów mineralnych i organicznych. Niebezpieczne związki pochodzą także z stosowanych pestycydów i innych środków ochrony roślin. Szkodliwe substancje zmieniają w znaczny sposób właściwości gleb. Zwiększone zakwaszenie lub alkalizacja gleb negatywnie wpływa na mikrofaunę i mikroflorę glebową, co powoduje zmniejszenie tempa rozkładu szczątków organicznych oraz tworzenie warstwy humusowej. Gleby takie stają się mniej urodzajne, co wpływa na mniejsze ilości i gorszą jakość plonów. Zanieczyszczenia gleb mogą ulegać przemieszczeniu do środowiska wodnego na skutek wymywania do wód podziemnych lub spływu powierzchniowego do zbiorników i cieków wodnych, powodując ich zanieczyszczenie. Aby zapobiec przedostawaniu się zanieczyszczeń pochodzących z pól uprawnych należy przestrzegać zasad stosowania nawozów wynikających z obowiązujących aktów prawnych oraz Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych.

Dla gleb obszaru problemem mogą być również zanieczyszczenia pyłowe, których źródłem jest głównie rozwijający się transport drogowy oraz działalność przemysłowa. Z komunikacją samochodową związane są takie zanieczyszczenia jak: substancje ropopochodne, metale ciężkie, związki azotu, węglowodory i inne, takie jak sól stosowana w czasie zimy, detergenty, itp. Zanieczyszczenia te występują w pasach przyległych do dróg powodując lokalne zanieczyszczenia gruntu, a w przypadku gruntów podatnych na infiltrację, również środowiska wodnego. Zanieczyszczenia mogą spływać z powierzchni dróg do rowów i dalej do rzek.

Pokrywa glebowa Miasta Sławków charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem. Najbardziej powszechnym typem są gleby bielcowe wytworzone z piasków. Są to gleby kwaśne, powstające przy współdziałaniu roślinności lasów iglastych. Gleby te znajdują się w IV, V, VI klasie bonitacyjnej. Około 65% terenów rolnych należy do klasy V i VI, a do IV niewiele ponad 30%. Doliny rzeczne pokrywają mady, a w niektórych ich partiach i w obniżeniach terenu występują gleby torfowe.

W rejonie Sławkowa zaznacza się w glebach jedno z maksimum anomalii Cd–Pb–Zn, związane z wychodniami dolomitów kruszczońskich oraz eksploatacją, wzbogacaniem i hutnictwem rud Zn–Pb, zarówno współczesnym w rejonie Olkusza, jak i historycznym, trwającym od XII wieku obejmującym także rejon Sławkowa. Degradacja chemiczna gleb jest spowodowana działalnością przemysłu wydobywczego i hutniczego, emisjami ze środków komunikacji, odciekami i pyleniem ze składowisk odpadów, zrzutami ścieków przemysłowych i opadaniem pyłów atmosferycznych. W niektórych rejonach odnotowuje się wysokie zawartości metali, które są związane z naturalnym tłem geochemicznym nad wychodniami skał rudonośnych (Sass-Gustkiewicz i in., 2001; Trafas i in., 2006). Zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi było przedmiotem badań prowadzonych przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach, w 2007 roku. Badania przeprowadzono na 76 punktach, z czego w 27 punktach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych norm zawartości wszystkich trzech badanych pierwiastków, w 15 punktach przekroczenia dotyczyły 2, a w 5 punktach jednego spośród badanych metali ciężkich. Tylko w 29 punktach zawartość metali ciężkich mieściła się w granicy normy. Koncentracja punktów

z przekroczeniem dopuszczalnych zawartości metali ciężkich miało miejsce przede wszystkim wzdłuż drogi krajowej DK 94. Na stan gleb wpływają emisje z zakładów przemysłowych, zawierające pyły z wysoką zawartością metali ciężkich i substancje gazowe. W glebach terenów o zwartej zabudowie występuje skażenie solami (chlorkami sodu, wapnia i magnezu) spowodowane odśnieżaniem ulic, zaś alkalizacja gleb związana jest z domieszkami gruzu wapiennego i opadem pyłów zawierających cząsteczki związków wapnia i magnezu. W obszarach dolin źródłem zanieczyszczeń gleb są wylewy rzek, zwłaszcza tych, które prowadzą wody zanieczyszczone.⁸

W celu kontroli zanieczyszczenia gleb konieczne jest prowadzenie kontroli jej jakości. Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem badań jest obserwacja zmian gleb użytkowanych rolniczo, a szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu, pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka. Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych reprezentatywnych dla pokrywy glebowej kraju. W ramach Monitoringu oznaczane są parametry glebowe decydujące o ich jakości i zdolności do wypełniania funkcji produkcyjnych i środowiskowych (m.in. odczyn, zawartość materii organicznej, zasolenie, zawartość pierwiastków śladowych i zanieczyszczeń organicznych i wiele innych). Zgromadzone dane pozwalają na ocenę zmian i identyfikację potencjalnych zagrożeń dla jakości i wielofunkcyjności gleb.

Na terenie Miasta Sławków nie ma zlokalizowanych punktów pomiarowych monitoringu gleb ornych. Najbliższy punkt pomiarowy (Nr 343) znajdował się w Siewierzu, powiat będziński.

Zagrożenie osuwiskami

Na terenie Miasta Sławkowa występują obszary, na których występują ruchy masowe ziemi. Ruchy masowe obejmują różne procesy i zjawiska, których wspólną cechą jest niszczenie struktury skał i gruntów, objawiające się jego wyraźnym przemieszczeniem i deformacją pod wpływem siły ciężkości. Ze względu na charakter i tempo procesu wyróżnia się zjawiska: osuwania, spełzywania, odpadania, osiadania ześlizgiwania się skał.

Do powstawania osuwisk przyczyniają się głównie: intensywne i/lub długotrwałe opady atmosferyczne, górnicze deformacje terenu, antropogeniczne strome nachylenie stoków oraz ich nadmierne obciążenie wskutek wykonywania nasypów. Aktualnie realizowany jest System Osłony Przeciwoświsowej (SOPO). Jest to projekt o znaczeniu ogólnopaństwowym, który podstawowym celem jest rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1: 10 000 wszystkich osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce oraz założenie systemu monitoringu wgłębnego i powierzchniowego.

Zgodnie z Przeglądową mapą osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w części pozakarpackiej województwa śląskiego (WPOŚ) obszarami zagrożonymi ruchami masowymi są tereny w północno – wschodniej części Miasta Sławkowa.

5.8.2. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń Miasta Sławków w zakresie gleb.

Tabela 32. Analiza SWOT – Gleby

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → około 30% gleb klasy IV → występowanie gleb pochodzenia organicznego (torfy – w zachodniej części miasta) → ukształtowanie powierzchni terenu ograniczające erozję gleb 	<ul style="list-style-type: none"> → przeważają gleby klasy V i VI → zawartości makroskładników tj. fosforu, potasu i magnezu są zróżnicowane z przewagą bardzo wysokich i wysokich w przypadku fosforu i magnezu oraz z przewagą bardzo niskich i niskich

⁸ Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławkowa na lata 2017 – 2020, z perspektywą na lata 2021 – 2024

	<p>w przypadku potasu w związku z powyższym należy pod uprawy stosować nawożenie</p> <p>→ ze względu na dużą zawartość metali ciężkich brak możliwości produkcji rolnej z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>→ rekultywacja gruntów w kierunku terenów zielonych</p> <p>→ możliwość wprowadzania upraw roślin pobierających dużą ilość metali ciężkich, z ich przeznaczeniem na potrzeby przemysłu tj.: rzepak (produkcja oleju jako komponentu do paliw), wierzba (uprawy na cele energetyczne)</p> <p>→ ograniczanie emisji pyłowych i gazowych</p>	<p>→ Nadmierne stosowanie nawozów chemicznych w okolicach Miasta,</p> <p>→ Niepodejmowanie rekultywacji terenów zdegradowanych poprzez eksploatację górnictw,</p> <p>→ Postępująca urbanizacja i fragmentacja terenu.</p> <p>→ wysoka zawartość metali ciężkich,</p>

Źródło: opracowanie własne

5.9. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

5.9.1. Analiza stanu wyjściowego

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 2012 o odpadach (Dz. U. 2021 poz. 779 ze zm.), do dnia 6 września 2019 r. funkcjonowały regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 poz. 888) wprowadziła zniesienie zasady regionalizacji systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami to strategiczny dokument dla gospodarki odpadami. Na terenie województwa śląskiego, w którym znajduje się Miasto Sławków obowiązuje Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022.

Znowelizowana ustawa wprowadziła podział zadań dla poszczególnych uczestników systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz ustanowiła jednolite zasady finansowania, odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie całego kraju. Najważniejsza reforma dotyczyła przejęcia pełnej odpowiedzialności przez gminy za odpady komunalne wytwarzane na ich terenie.

Każda z gmin województwa we własnym zakresie rozwiązała zagadnienie gospodarki odpadami. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2021 poz. 888 ze zm.) nałożyła nowe obowiązki zarówno na mieszkańców, osoby prawne, jednostki organizacyjne, jak i samorządy. Zgodnie z tą ustawą gminy odpowiedzialne są za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, a mieszkańiec/właściciel nieruchomości (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami. Objęcie gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości niezamieszkałych jest natomiast fakultatywne. Gminy wyłoniły w ramach przetargu przedsiębiorcę, odbierającego odpady od właścicieli nieruchomości. System ten został zorganizowany w zamian za opłatę, którą mieszkańcy są zobligowani wnosić do urzędu gminy. System naliczania opłat i stawek jednostkową każda z gmin ustaliła indywidualnie, na podstawie analizy lokalnych warunków gospodarki odpadami. Wysokość opłat zależy również od tego czy dana osoba zadeklarowała chęć segregacji odpadów czy oddawanie odpadów zmieszanych oraz od tego czy nieruchomość jest zamieszkała czy też nie. W ramach zorganizowanego systemu odpady odbierane są bezpośrednio od mieszkańców, według harmonogramu odbioru odpadów.

Gmina Sławków w 2020 roku od stycznia do końca maja 2020 r. odbierała odpady komunalne z terenu nieruchomości zamieszkałych jednorodzinnych i wielorodzinnych z miejsc gromadzenia odpadów tzw 125 stanowisk kontenerowych, w tym 95 wyposażonych było w pojemniki na odpady selektywne: papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło, bioodpady i zlokalizowane były na terenie całego miasta. Dodatkowo z terenu

nieruchomości jednorodzinnych realizowano odbiór odpadów zbieranych selektywnie w workach tj. papier, metale i tworzywa sztuczne oraz szkło bezpośrednio spod posesji. Gmina odbierała również odpady z terenu nieruchomości niezamieszkałych, na których powstawały odpady komunalne.

Natomiast począwszy od 1 kwietnia 2020 r. gmina odbierała odpady komunalne tylko z terenu nieruchomości, na których zamieszkiwali mieszkańcy. Obsługę w tym zakresie świadczyła firma wybrana w drodze przetargu nieograniczonego.

Właściciele nieruchomości, na których nie zamieszkiwali mieszkańcy, a na których powstawały odpady komunalne byli zobowiązani od 1 kwietnia 2020 r. do zawarcia indywidualnych umów na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, z przedsiębiorcami, którzy posiadają wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych prowadzonego przez Burmistrza Miasta Sławkowa. Liczba nieruchomości, z których w ten sposób odebrano odpady w 2020 r. wynosiła: 156.

Z kolei terenu nieruchomości zamieszkałych, jednorodzinnych odpady były odbierane zgodnie z ustalonym harmonogramem spod posesji i musiały być wystawiane do drogi głównej. W/w system obejmował odpady takie jak:

- Bioodpady – odbiór odbywał się w okresie od 1 kwietnia do 31 października – 1 raz na dwa tygodnie z możliwością wystawiania odpadów w brązowych pojemnikach, a w okresie od 1 listopada do 31 marca – 1 raz w miesiącu w systemie workowym.
- Papier i tektura w niebieskich workach – odbiór 1 raz w miesiącu.
- Tworzywa sztuczne i metale w żółtych workach – odbiór 1 raz w miesiącu.
- Szkło w zielonych workach – odbiór 1 raz w miesiącu.
- Odpady niesegregowane (zmieszane) w czarnych pojemnikach – odbiór 1 raz na dwa tygodnie.
- Odpady wielkogabarytowe odbiór dwa razy w roku.

Z terenu nieruchomości zamieszkałych, wielorodzinnych odbiór odpadów odbywał się ze stanowisk zbiórki odpadów komunalnych. Odpady były umieszczane w:

- Bioodpady w brązowych pojemnikach - odbiór 1 raz w tygodniu.
- Papier i tektura w niebieskich pojemnikach – odbiór 1 raz w tygodniu.
- Tworzywa sztuczne i metale w żółtych pojemnikach – odbiór 1 raz w tygodniu.
- Szkło w zielonych pojemnikach – odbiór 1 raz w tygodniu.
- Odpady niesegregowane (zmieszane) – odbiór 1 raz w tygodniu.
- Odpady wielkogabarytowe – odbiór 1 raz w miesiącu.

Z kolei odpady niebezpieczne zawierające azbest oznaczone kodowo **17 06 05*** - w 2020 roku z dofinansowania przez Gminę (transport i przekazanie do unieszkodliwienia) skorzystało **14** nieruchomości, na których zamieszkuje mieszkańcy. Usunięto i przekazano do unieszkodliwienia przedmiotowe odpady na łączną kwotę **10 718,57 zł brutto**. Łącznie usunięto **23,6300 Mg** odpadów azbestowych.

Odbiór odpadów komunalnych był realizowany wg harmonogramu udostępnionego mieszkańcom w postaci wydrukowanej ulotki, dostarczonej do wszystkich mieszkańców za pomocą operatora pocztowego. Dodatkowo do harmonogramu dołączona została ulotka przedstawiająca zasady prawidłowej segregacji. Nawiązywała również do tego, że problematyczne odpady takie jak np. elektronika, lodówki, baterie, odpady remontowe, oleje, farby i lakiery, opakowania po substancjach niebezpiecznych itp. można oddać do Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ul. Hallera (GPSZOK) Harmonogram udostępniono również na stronie internetowej Miasta Sławkowa: www.slawkow.pl. Harmonogram osobno sporządzono dla nieruchomości jednorodzinnych, a osobno dla nieruchomości wielorodzinnych jak i opublikowano go w Kurierze Sławkowskim. Harmonogram odbioru odpadów azbestowych ustalany był z właścicielami nieruchomości, którzy złożyli wniosek dotyczący odbioru, transportu i przekazania do unieszkodliwienia odpadów azbestowych.

Do Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (GPSZOK) przy ul. Hallera zgodnie z obowiązującym Regulaminem utrzymania czystości i porządku w Gminie Sławków przyjmowano odpady: selektywnie zbierane tj. papier, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, metale i tworzywa sztuczne, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte żarówki i świetlówki zużyte opony,

meble i inne odpady wielkogabarytowe, przeterminowane leki i chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki, oleje i tłuszcze jadalne, odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, odpady niebezpieczne, w tym: rozpuszczalniki, kwasy, alkalia, odczynniki fotograficzne, środki ochrony roślin (pestycydy, fungicydy, insektycydy) i odpady opakowaniowe po środkach ochrony roślin, oleje i tłuszcze (poza jadalnymi), w tym mineralne i syntetyczne oleje silnikowe, hydrauliczne, przekładniowe i smarowe, farby, tusze, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne oraz odpady opakowaniowe po farbach, tuszach, klejach, lepiszczach i żywicach, detergenty, zawierające substancje niebezpieczne, smary, środki do konserwacji metali, drewna zawierające substancje niebezpieczne oraz odpady opakowaniowe po smarach, środkach do konserwacji metali, drewna, odpady opakowaniowe zawierające substancje niebezpieczne, np. pojemniki po lakierach, aerozolah, tuszach, farbach drukarskich, tonerach, inne odpady niebezpieczne powstałe w gospodarstwie domowym.

Z GPSZOK w 2020 r. korzystały osoby mieszkające w Sławkowie i ponoszące opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Sławkowie, w związku z faktem zamieszkiwania danej nieruchomości na terenie Sławkowa i wytwarzania na niej odpadów komunalnych.

Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych był prowadzony przez gminę, co znalazło odzwierciedlenie w prowadzonej ewidencji odpadów. Natomiast usługę odbioru i zagospodarowania odpadów z GPSZOK w 2020 roku świadczyła na rzecz gminy firma wybrana w przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Odebrane odpady komunalne w tym bioodpady i niebezpieczne były przekazywane do niżej wymienionych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych oraz składowisk odpadów:

1. Odpady nieulegające biodegradacji takie jak:
  - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne: instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych ALBA MPGK Sp. z o.o. ZPOK Lipówka II przy ul. Głównej 144 A w Dąbrowie Górniczej, Instalacja do mechaniczno - biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ BOLESŁAW SP. Z O.O. przy ul. Osadowej 1 w Bolesławiu, MPGK Sp. z o.o. Zakład Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów przy ul. Cmentarnej 19F w Zabrze, ZAKŁAD SEGREGACJI I KOMPOSTOWANIA ODPADÓW FCC TARNOBRZEG SP. Z O.O. przy ul. Strefowej 8 w Tarnobrzegu, BM Recykling Sp. z o.o. - Instalacja komunalna do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych oraz przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych ulegających biodegradacji, przy ul. Konopnickiej 11 w Siemianowicach Śląskich,
  - odpady wielkogabarytowe: Instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych ALBA MPGK Sp. z o.o. ZPOK Lipówka II przy ul. Głównej 144 A w Dąbrowie Górniczej, SKŁADOWISKO ODPADÓW INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE I OBOJĘTNE W UJKOWIE STARYM ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ BOLESŁAW SP. Z O.O.,
  - **zmieszane odpady opakowaniowe:** Instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych ALBA MPGK Sp. z o.o. ZPOK Lipówka II przy ul. Głównej 144 A w Dąbrowie Górniczej,
  - **opakowania ze szkła:** Instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych ALBA MPGK Sp. z o.o. ZPOK Lipówka II przy ul. Głównej 144 A w Dąbrowie Górniczej,
  - **opakowania z tworzyw sztucznych:** RSW System Sp. z o.o. przy ul. Drzymały 14 w Wojkowicach.
2. Odpady komunalne ulegające biodegradacji takie jak:
  - **odpady ulegające biodegradacji:** Zakład Przetwarzania Odpadów PTS ALBA Sp. z o.o. przy ul. Brzezińskiej w Chorzowie, Instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych ALBA MPGK Sp. z o.o. ZPOK Lipówka II przy ul. Głównej 144 A w Dąbrowie Górniczej, Firma Usług Ekologicznych Krystyna Żądło Kompostownia), przy ul. Srokowieckiej 16

w Siemianowicach Śląskich, Kompostownia pryzmowa Tarnowskie Góry Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o. przy ul. Laryszowskiej w Tarnowskich Górach,

- **opakowania z papieru i tektury:** Instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych ALBA MPKG Sp. z o.o. ZPOK Lipówka II przy ul. Głównej 144 A w Dąbrowie Górniczej
- 3. Odpady niebezpieczne „odpady azbestowe” – Składowisko odpadów zawierających azbest „ŚRODOWISKO I INNOWACJE” SP. Z O.O. przy ul. Dobrów 8 w miejscowości Tuczępy.

Zgodnie z art. 9q ust.1 ust. 2 wyżej cytowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany do sporządzania rocznego sprawozdania z realizacji zadań i zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Sprawozdanie jest przekazywane marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy.

W 2020 roku z terenu Miasta Sławkowa odebrano następujące ilości odpadów komunalnych:

15 01 01 – Opakowania z papieru i tektury – **104,0600 Mg**
15 01 02 – Opakowania z tworzyw sztucznych – **0,4500 Mg**
15 01 06 – Zmieszane odpady opakowaniowe - **168,2800 Mg**
15 01 07 – Opakowania ze szkła - **162,2400 Mg**
20 02 01 – Odpady ulegające biodegradacji - **564,7800 Mg**
20 03 01 – Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne - **2318,9270 Mg**
20 03 07 – Odpady wielkogabarytowe -**181,6800 Mg**
20 01 32 – Leki inne niż wymienione w 20 01 31 – **0,0880 Mg**
Łączna masa odebranych odpadów komunalnych wynosiła w 2020 r. 3500,5050 Mg.

W 2020 roku w GPSZOK zebrano niżej wskazane ilości odpadów komunalnych:

16 01 03 – Zużyte opony - **23,9000 Mg**
17 01 07 – Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06 – **124,2400 Mg**
17 03 80 - Odpadowa papa – **4,4600 Mg**
17 06 04 - Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03 -**43,7000 Mg**
20 01 21 - Lamy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć – **0,0558 Mg**
20 01 36 – Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35 – **18,1470 Mg**
17 09 04 - Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03 – **5,8200 Mg**
20 01 33* - Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie – **0,0700 Mg**
20 01 32 – Leki inne niż wymienione w 20 01 31 – **0,1360 Mg**
20 01 23* Urządzenia zawierające freony – **1,6410 Mg**
20 01 35* - Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki – **2,8420 Mg**
17 02 02 – Szkło – **4,7200 Mg**
Łączna masa zebranych odpadów w GPSZOK w 2020 r. wynosiła: 229,7318 Mg
Łączna masa zebranych i magazynowanych odpadów komunalnych wynosi 0,0388 Mg (0,0130 Mg – 20 01 32; 0,0258 Mg – 20 01 21*).
Łączna masa zebranych w GPSZOK odpadów remontowo – budowlanych wynosiła w 2020 r. – 182,9400 Mg
Łączna masa odpadów komunalnych przekazanych z GPSZOK do zagospodarowania podmiotom posiadającym zezwolenie na gospodarowanie tego typu odpadami wynosiła: 229,2300 Mg.

W dalszej części przedstawiono informacje o odpadach komunalnych zebranych przez inne podmioty zbierające odpady komunalne.

15 01 04 – Opakowania z metali – **4,8270 Mg**

15 01 01 – Opakowania z papieru i tektury – **33,5650 Mg**

15 01 02 – Opakowania z tworzyw sztucznych – **1,1100 Mg**

20 01 40 – Metale – **2,9560 Mg**

łącznie: 42,4580 Mg.

Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie miasta Sławków w 2020 r. wynosiła: 3 772,6948 Mg.

Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych odebranych w 2020 r. i przekazanych do przetwarzania do instalacji do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w ramach procesu R12 wynosiła 2318,9270 Mg.

Ilość bioodpadów stanowiących odpady komunalne odebranych z terenu gminy w 2020 r. i przekazanych do przetwarzania w ramach procesu R3 polegającego na kompostowaniu odpadów wynosiła: 564,78 Mg.

Ilość przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych – 450,6590 Mg.

Masa odebranych z terenu Miasta Sławkowa odpadów komunalnych w 2019 r. wynosiła 3563,08 Mg. Natomiast w 2020 r. 3500,5050 Mg. Masa odebranych odpadów w 2020 r. zmniejszyła się w stosunku do masy odpadów z roku 2019. Tendencja wytwarzanych odpadów jest wzrostowa, ale dzięki zmianie systemu odbioru odpadów komunalnych ze zbiorczego na indywidualny, system jest bardziej szczelny i odpady odbierane z terenu nieruchomości zamieszkałych faktycznie pochodzą od mieszkańców Sławkowa.

Na terenie Sławkowa, na gruntach PKP przy ul. Okradzionowskiej znajdują się dwa duże nielegalne składowiska odpadów, które powstały w wyniku działalności spółki Rekul.

Wyroby azbestowe

Jednym z głównych priorytetów w gospodarce odpadami niebezpiecznymi w Polsce, ze względu na troskę o zdrowie ludzi i ochronę środowiska, jest systematyczne usuwanie, nadal użytkowanych w znacznych ilościach, wyrobów azbestowych. Do roku 2032 z obszaru kraju powinny zostać usunięte wszystkie wyroby zawierające azbest. W dokumencie Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032, przyjętym przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 lipca 2009 roku, jako jedno z zadań samorządu terytorialnego zostało wymienione tworzenie programu usuwania azbestu.

Na terenie Miasta Sławków według stanu na 10.02.2022 r. w Bazie Azbestowej wpisane jest jako zinwentaryzowane 389 059 kg wyrobów azbestowych, a do unieszkodliwienia pozostało 319 913 kg wyrobów azbestowych. Gmina Sławków odbiera od mieszkańców raz w roku odpady zawierające azbest. Zbiórka odbywa się na podstawie zgłoszeń mieszkańców – karty usług w BIP UM Sławków. Ponadto na terenie gminy działa PSZOK (dotyczy zbierania odpadów niebezpiecznych innych niż wyroby zawierające azbest).

5.9.2. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń Miasta Sławkowa w zakresie gospodarki odpadami.

Tabela 33. Analiza SWOT - Gospodarka odpadami

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → sprawny system odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców gminy → kontrola jakości pracy podmiotu realizującego w imieniu gminy zadania 	<ul style="list-style-type: none"> → niska świadomość ekologiczna mieszkańców (spalanie odpadów w paleniskach domowych, niewłaściwa segregacja odpadów, niestosowanie się do obowiązków wynikających z Regulaminu utrzymania

<p>w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów</p> <ul style="list-style-type: none"> → podejmowanie działań przez gminę w zakresie odbioru i utylizacji odpadów zawierających azbest → wprowadzanie nowych rozwiązań systemowych m.in. elektroniczna skrzynka kontaktowa „odpady”, poprawa komunikacji z mieszkańcami w zakresie przekazywania informacji o funkcjonującym systemie odpadowym → edukacja ekologiczna – edukacja dzieci i młodzieży, organizacja Dnia Ziemi, organizacja inicjatywy SŁAW-eko → sprawne usuwanie powstałych tzw. „dzikich wysypisk” na terenach we władaniu gminy → brak instalacji do unieszkodliwiania odpadów → brak instalacji do przetwarzania odpadów (sortownia, kompostownia, spalarnia), → Modernizacja GPSZOK poprzez poprawę estetyki punktu i rozbudowę systemu monitoringu wizyjnego. 	<p>czystości i porządku w gminie i uchwał „czystościowych”),</p> <ul style="list-style-type: none"> → niewłaściwie prowadzona segregacja odpadów, zbyt duży strumień zmieszanych odpadów komunalnych w stosunku do poziomu odzysku → nieprzestrzeganie harmonogramu wywozu odpadów wielkogabarytowych z terenu miasta, → zanieczyszczenie środowiska, niższy komfort życia, pogorszenie estetyki miasta, → nielegalne składowiska odpadów w północnej części miasta, na terenach PKP (po dawnej działalności firmy REKULT sp. z o.o.), → brak aktualizacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest i Programu w zakresie ich usuwania, co nie pozwala na ocenę poziomu nagromadzenia wyrobów zawierających azbest w obiektach należących do osób fizycznych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwego postępowania z odpadami, → Usuwanie i utylizacja azbestu z terenu Miasta, → Wdrażanie i upowszechnianie wśród społeczności lokalnej nawyku selektywnej zbiórki odpadów, → możliwość uzyskania środków zewnętrznych na działania w obszarze gospodarki odpadami, w szczególności związanej z utylizacją odpadów zawierających azbest, → realizacja założeń z Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 	<ul style="list-style-type: none"> → Wzrost ilości wytwarzanych odpadów zmieszanych, → Powstanie nowych miejsc nielegalnego składowania odpadów.

Źródło: opracowanie własne

5.10. Zasoby przyrodnicze

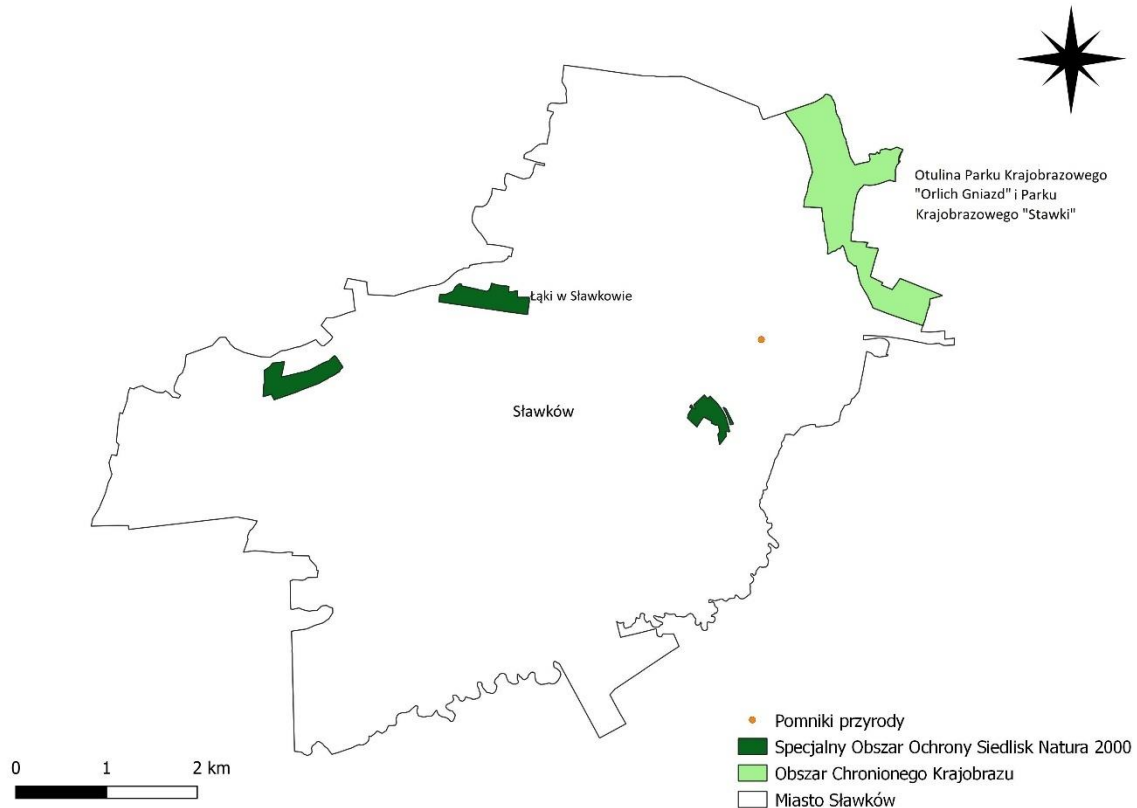
5.10.1. Analiza stanu wyjściowego

Obszar Miasta Sławków objęty jest ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Ochrona przyrody oznacza ochronę wartości ekologicznych, naukowych, dydaktycznych, estetycznych oraz cech stanowiących o tożsamości przyrodniczej regionu. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 r., poz. 1098 ze zm.) elementami środowiska objętymi ochroną na podstawie w/w ustawy są następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,

- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na rycinie poniżej przedstawiono formy ochrony przyrody znajdujące się na terenie Miasta Sławków.

Rycina 14. Formy ochrony przyrody na terenie Miasta Sławków

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Obszar chronionego krajobrazu Otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i Parku Krajobrazowego Stawki

Obszar wyznaczony 20.06.1980 roku, obejmuje powierzchnię 44 834,00 ha. Otulina wyznaczona wokół Parku Krajobrazowego położonego na terenie województwa śląskiego i małopolskiego, rozciągającego się od Częstochowy po Olkusz i Dąbrowę Górniczą. Obszar parku podlega pod Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego (do 2009 roku Zespół Jurajskich Parków Krajobrazowych) i Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. Znajduje się tu unikat w skali całego kraju – Pustynia Błędownska oraz liczne wapienne formy skałkowe, a także bardzo cenne ekosystemy leśne, głównie buczyny. Do charakterystycznych obiektów przyrody nieożywionej Parku, będących równocześnie atrakcjami turystycznymi, należą wapienne ostańce, doliny krasowe oraz jaskinie, których na terenie województwa śląskiego naliczono dotychczas przeszło pół tysiąca. W urozmaiconym krajobrazie Wyżyny znajduje się szereg różnorodnych zbiorowisk roślinnych, natomiast wśród zwierząt szczególnie charakterystycznymi gatunkami są nietoperze znajdujące schronienie w jaskiniach, oraz rzadkie, ciepłolubne bezkręgowce.

Uchwałą nr IV/48/2/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 10 marca 2014 r. ustanowiono plan ochrony Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”.

Obszar Natura 2000 „Łąki w Sławkowie”

Obszar wyznaczony 18.01.2014 roku na podstawie Dyrektywy Siedliskowej, o powierzchni 50,97 ha. Obszar obejmuje 4 kompleksy łąk położonych na terenie Sławkowa i Dąbrowy Górniczej. Łąki charakteryzują się dużym zróżnicowaniem uwarunkowań siedliskowych i zbiorowisk roślinnych. Fragmenty zajęte przez zmiennowilgotne łąki są miejscem bytowania dwóch gatunków modraszków *M. nausithous* i *M. teleius*. Teren

w 59% pokrywają siedliska leśne, 38% stanowią siedliska łąkowe, pozostałą część obszaru zajmują siedliska rolnicze oraz lasy mieszane. Obszar obejmuje niezwykle cenne pod względem przyrodniczym zespoły roślinne, bogate florystycznie i faunistycznie. Występuje tu mozaika siedlisk łąkowych (w tym łąk trzęślicowych i świeżych) i mokradłowych, z bardzo bogatą florą. Na terenie ostoi stwierdzono 8 gatunków motyli. Na uwagę zasługują zagrożone gatunki: modraszek argiades oraz modraszek argus. Pozostałe stwierdzone w ostoi gatunki motyli należą do często spotykanych w całym kraju i są uważane za niezagrożone.

Część powierzchni łąk obecnie nie jest użytkowanych. Płaty częściowo zdegradowane wymagają renaturyzacji, która jest możliwa przy średnim nakładzie sił i środków. Łąki są siedliskiem chronionych, zagrożonych i lokalnie rzadkich gatunków roślin naczyniowych. Rosną tu między innymi: kosaciec syberyjski, pełnik europejski, goryczka wąskolistna, kukułka szerokolistna, kukułka krwista, kruszczyk błotny, wyblin jednolistny, nasięźrzał pospolity, zimowit jesienny, gółka długoostrogowa, listera jajowata, storczyk samczy, mieczyk dachówkowaty, bobrek trójlistkowy, wilżyna łąkowa, kosatka kielichowa, turzyca.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 22 listopada 2019 r. ustanowiono Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki w Sławkowie PLH240043.

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są (według ustawy) pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych i obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie. Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Na terenie Miasta Sławków znajduje się 1 pomnik przyrody:

- Grusza pospolita (*Pyrus communis*) - trzy konary o obwodzie 150, 200 i 205 cm, pomnik ustanowiony 25.09.1984 roku, wysokość: 13 m, pierśnica: 64 m, rośnie na prywatnej posesji przy pomniku "Bojownikom o wolność ojczyzny" zamordowanym przez hitlerowców w dniu 3.12.1941 r.

Korytarze ekologiczne

Przez teren miasta przebiegają trzy korytarze spójności obszarów chronionych:

- Biała Przemsza i Sztoła M13,
- Sławkowski M14,
- Biała Przemsza – Bory – Sławków M15.

Lasy

Lasy Państwowe znajdujące się na terenie Miasta znajdują się w zarządzie Nadleśnictwa Chrzanów. Na terenie Miasta funkcjonuje Wspólnota Leśna Sławków, która gospodaruje podległymi terenami leśnymi poprzez hodowlę i ochronę lasu. W roku 2020 pod jej zarządem znajdowało się 871,61 ha gruntów leśnych. W tabeli poniżej przedstawiono charakterystykę gruntów leśnych na terenie Miasta w latach 2017-2020 oraz procent lesistości.

Tabela 34. Powierzchnia gruntów leśnych na terenie Miasta Sławków

Powierzchnia gruntów leśnych [ha]				
	2017	2018	2019	2020
ogółem	1 463,28	1 461,87	1 292,33	1 292,00
lesistość w %	39,6	39,6	35,0	34,9
grunty leśne publiczne ogółem	282,24	280,83	276,69	276,35
grunty leśne prywatne	1 181,04	1 181,04	1 015,64	1 015,65

Źródło: GUS

Lesistość Miasta Sławków w 2020 roku wynosiła 34,9%, co w odniesieniu do roku 2017 oznacza spadek o 4,7%. Od 2017 roku zmniejszyła się również ogólna powierzchnia gruntów leśnych.

Tabela 35. Powierzchnia lasów na terenie Miasta Sławków

Powierzchnia lasów [ha]				
	2017	2018	2019	2020
ogółem	1 452,86	1 451,60	1 282,06	1 280,53
publiczne ogółem	271,82	270,56	266,42	264,88
prywatne ogółem	1 181,04	1 181,04	1 015,64	1 015,65

Źródło: GUS

Ogólna powierzchnia lasów na terenie Miasta Sławków maleje z roku na rok. W porównaniu do roku 2017, nastąpiło zmniejszenie powierzchni lasów publicznych o 6,94 ha, natomiast lasów prywatnych o 165,39 ha.

Tereny zieleni urządzonej

Na terenie miasta Sławków występuje zieleń urządzona w postaci zieleńców, zieleni ulicznej oraz terenów zieleni osiedlowej o łącznej powierzchni 6,10 ha. Na terenie miasta zlokalizowany jest również jeden cmentarz o łącznej powierzchni 3,40 ha. Dodatkowo w mieście znajduje się Park Miejski przy ulicy Browarnej oraz Park Doliny Białej Przemszy, który został otwarty 3.07.2021 roku. Miejska inwestycja pozwoliła na utworzenie ścieżek spacerowych nad kanałem Walcowni, Parku Doliny Białej Przemszy oraz utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej i Kulturowej w Rynku. Projekt ten został zrealizowany jako kontynuacja kolejnych prac w ramach sławkowskiej części Zagłębiowskiego Parku Linearnego.

Tabela 36. Zieleń urządzona na terenie miasta Sławków

Zieleńce		zielenie uliczna	tereny zieleni osiedlowej	cmentarze	
[szt.]	[ha]	[ha]	[ha]	[szt.]	[ha]
16	5,0	0,5	0,6	1	3,40

Źródło: GUS

5.10.2. Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w celu wyodrębnienia najważniejszych problemów i zagrożeń Miasta Sławków w zakresie zasobów przyrodniczych.

Tabela 37. Analiza SWOT – zasoby przyrodnicze

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → duży udział lasów w ogólnej powierzchni gminy, → duże zróżnicowanie siedlisk nieleśnych, → duże bogactwo florystyczne i faunistyczne, w tym gatunki ściśle chronione i gatunki wymienione w Dyrektywie Siedliskowej i Dyrektywie Ptasiej obszar Natura 2000 Łąki w Sławkowie, → powiązania ekologiczne poprzez system korytarzy, → ekologicznych, z innymi cennymi przyrodniczo obszarami, → opracowany przez RDOŚ Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki w Sławkowie. 	<ul style="list-style-type: none"> → podatność zasobów przyrody ożywionej na zanieczyszczenia środowiska, → malejąca powierzchnia gruntów leśnych i lasów, → niska świadomość ekologiczna przejawiająca się, → m.in. zrywaniem i przesadzaniem do przydomowych ogródków gatunków roślin chronionych, jak i tępienia niektórych gatunków zwierząt (zwłaszcza gadów), → wypalanie nieużytków
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → projektowane obszary Natura 2000 Dolina B. Przemszy i Kościół w Sławkowie, których listę MŚ przekazał do KE, 	<ul style="list-style-type: none"> → zanieczyszczenie środowiska, zanieczyszczenia powietrza pyłami i gazami przemysłowymi

<ul style="list-style-type: none"> → edukacja ekologiczna – edukacja dzieci i młodzieży, organizacja Dnia Ziemi i akcji Trash Challenge, → możliwość pozyskania środków zewnętrznych na ochronę przyrody → realizacja projektu Zagłębiowski Park Linearny, w ramach którego planowane są zadania z zakresu ochrony bioróżnorodności w dolinie Białej Przemszy, jak i budowa centrum edukacji ekologicznej → możliwość objęcia ochroną prawną nowych cennych przyrodniczo obszarów i tworów przyrody żywej 	<ul style="list-style-type: none"> → rozwój zabudowy, szczególnie w obszarach wilgotnych i podmokłych łąk, w tym w granicach obszaru Natura 2000 → zaprzestanie ekstensywnego użytkowania łąk sukcesja naturalna na siedliska wilgotnych i podmokłych łąk, → Zmiany klimatyczne, → Niewystarczające środki finansowe.
---	---

Źródło: opracowanie własne

5.11. Zagrożenie poważnymi awariami

5.11.1. Analiza stanu wyjściowego

Ochrona środowiska przed poważną awarią oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczanie jej skutków dla ludzi i środowiska. W zakresie przeciwdziałania poważnym awariom do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1070) należy:

- 1) kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii,
- 2) prowadzenie szkoleń dla organów administracji oraz podmiotów, o których mowa w pkt 1,
- 3) badanie przyczyn powstawania oraz sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska,
- 4) prowadzenie rejestru zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii, w tym zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii i o dużym ryzyku wystąpienia awarii w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska.

W przypadku wystąpienia poważnej awarii lub zdarzeń o znamionach poważnej awarii Inspekcja Ochrony Środowiska współdziała w akcji ich zwalczania z organami właściwymi do jej prowadzenia (głównie Państwową Strażą Pożarną ale również OSP) oraz sprawuje nadzór nad usuwaniem skutków tych awarii.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2021 r., poz. 1973 ze zm.), mówiąc o:

a) „poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.

b) „poważnej awarii przemysłowej – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”. Jak wynika z definicji poważnej awarii, jej źródłami mogą być:

- procesy przemysłowe i magazynowanie substancji niebezpiecznych,
- transport materiałów niebezpiecznych.

W celu przeciwdziałania poważnym awariom organy Inspekcji Ochrony Środowiska:

- prowadzą kontrole podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii,
- prowadzą szkolenia dla organów administracji oraz podmiotów, o których mowa w pkt. 1,
- badają przyczyny powstawania oraz sposoby likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska,
- prowadzą rejestr zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku, w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska,
- prowadzą rejestr poważnych awarii.

Ponadto organy Inspekcji Ochrony Środowiska współdziałają w akcji zwalczania poważnej awarii z Państwową Strażą Pożarną oraz sprawują nadzór nad usuwaniem skutków tej awarii. WIOŚ w Katowicach

prowadzi "Rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii". Zgodnie z danymi posiadanymi przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, na terenie tym znajduje się jeden zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tj.: AmeriGas Polska Sp. z o.o. Rozlewnia Gazu Płynnego w Sławkowie, ul. Groniec 1.

Na terenie Miasta Sławkowa zlokalizowany jest również zakład Polski Gaz S.A. (Sławków-Burki). Jest to oddział spółki w Sosnowcu, częściowo w granicach administracyjnych Sławkowa. Na terenie zakładu prowadzony jest przetładunek gazów płynnych i napełnianiem butli z gazem.

Raport o bezpieczeństwie dla Rozlewni Gazu Płynnego AmeriGas został zatwierdzony decyzją Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach znak WZ.02210.4.2017.MS z dnia 25.01.2017 r. Prowadzona w Rozlewni Gazu Płynnego w Sławkowie działalność polega na przetładunku, magazynowaniu gazu płynnego propan, butan i propan/butan oraz dystrybucji gazu do odbiorców. Rozlewnia Gazu Płynnego w Sławkowie została zgłoszona jako ZDR ze względu na przekroczenie ilości progowej „łatwopalnych gazów ciekłych, kategoria 1 lub 2 (w tym gaz płynny) i gaz ziemny” (Tabela 2, pozycja 18 - Rozporządzenia Ministra Rozwoju w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016 poz. 138).

Na terenie Miasta Sławków Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził następujące kontrole działalności gospodarczych w latach: 2019 - 2020:

- Kontrole przeprowadzone w roku 2019:
  - 9.01 - 22.02.2019 r. kontrola w zakładzie Terminale Przetładunkowe Sławków – Medyka Sp. z o.o. ul. Groniec 1A. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza, która nie wykazała naruszeń ani nieprawidłowości.
  - 27.06 - 3.07.2019 r. kontrola w zakładzie AmeriGas Polska Sp. z o.o. Rozlewnia Gazu Płynnego w Sławkowie, ul. Groniec 1. Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom, która nie wykazała nieprawidłowości ani naruszeń,
  - 15.10.2019 r. - 15.01.2020 r. Kontrola nielegalnej działalności w zakresie gospodarki odpadami we współpracy z organami ścigania. Kontrola wykazała prowadzenie gospodarki odpadami w sposób powodujący zagrożenie dla gleby i środowiska. Po kontroli wystąpiono do Urzędu Miasta Sławkowa o zastosowanie art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, tj. nakazanie posiadaczowi odpadów, w drodze decyzji wydawanej z urzędu, usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania.
- Kontrole przeprowadzone w roku 2020:
  - 5 - 29.05.2020 r. kontrola w zakładzie AmeriGas Polska Sp. z o.o. Rozlewnia Gazu Płynnego w Sławkowie, ul. Groniec 1. Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom, która nie wykazała nieprawidłowości ani naruszeń,
  - 31.08 - 27.10.2020 r. Kontrola w zakładzie PKP Linia Hutnicza Szerokotorowa Sp. z o.o., ul. Dębowa Góra 29. Kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych. Kontrola wykazała wprowadzanie wód opadowych i roztopowych pochodzących z odwodnienia terenów stacji kolejowej Sławków LHS do ziemi bez pozwolenia wodnoprawnego, za co prowadzący został ukarany mandatem.

5.11.2. Analiza SWOT

Przeprowadzenie oceny stanu aktualnego obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami pozwoliło na przeprowadzenie analizy SWOT przedstawionej w tabeli poniżej.

Tabela 38. Analiza SWOT – Zagrożenie poważnymi awariami

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> → mała liczba zakładów sklasyfikowanych jako ZDR, brak zakładów ZZR, → wszystkie zakłady dużego ryzyka posiadają aktualne zatwierdzone raporty o bezpieczeństwie, → brak zdarzeń o znamionach poważnej awarii i poważnych awarii w ostatnich latach, → wysoka skuteczność służb kontrolnych i interwencyjnych (GIOŚ, PIP, PIS, PSP, UDT), → systematyczny monitoring zakładów mogących stwarzać zagrożenie 	<ul style="list-style-type: none"> → przewóz substancji niebezpiecznych szlakami komunikacyjnymi wśród zabudowy mieszkaniowej
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> → Wspieranie jednostek straży pożarnej poprzez doposażanie w niezbędny sprzęt, szkoleń na wypadek wystąpienia poważnej awarii, 	<ul style="list-style-type: none"> → rosnące natężenie ruchu kołowego i kolejowego przewożącego ładunki niebezpieczne, → poważne awarie wynikiem zdarzeń losowych przy ciągach komunikacyjnych (kolizje drogowe, rozszczelnienia zbiorników transportujących substancje, przestarzała infrastruktura), → możliwość powstania nowych zakładów spełniających kryteria ZDR i ZZR w związku, → z rozwojem terenów przemysłowo-usługowych, → zmiany klimatyczne zwiększające częstotliwość ekstremalnych zjawisk pogodowych, → ryzyko ataków terrorystycznych

Źródło: Opracowanie własne

5.12. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska i adaptacje do zmian klimatu

W ostatnich dziesięcioleciach obserwuje się coraz bardziej widoczne skutki zmian klimatu, polegające m.in. na wzroście temperatury oraz zwiększeniu częstotliwości i skali ekstremalnych zjawisk pogodowych. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski, a proces ten w kolejnych latach będzie się nadal pogłębiał. Wobec tego konieczne i ekonomicznie uzasadnione jest prowadzenie adaptacji do nadchodzących zmian.

Przez adaptacje do zmian klimatu należy rozumieć taki sposób planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia, aby było ono optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowało zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.

W związku z powyższymi uwarunkowaniami w celu ograniczenia gospodarczego i społecznego ryzyka związanego ze zmianami klimatycznymi, opracowano Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do 2020 (SPA2020), który wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020. Jako najbardziej wrażliwe na zmiany klimatu, wskazano dziedziny i obszary, takie jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary

zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Pamiętać jednak trzeba, że kwestie związane ze zmianami klimatu, dotyczyć mogą również przedsięwzięć z innych dziedzin i obszarów.

Głównym obszarem narażonym na zmiany klimatu jest gospodarka wodna. Występowania ulewnych deszczy zwiększają zagrożenie wystąpienia powodzi i podtopień. Na terenie Miasta występują obszary narażone na wystąpienie powodzi. Podczas ulewnych deszczy urządzenia melioracyjne takie jak kanały mogą jednak nie nadążyć z odbiorem wody i może dojść do lokalnych podtopień. Konieczna w związku z tym jest stała kontrola drożności urządzeń melioracyjnych, wykaszanie rowów, usuwanie powalonych drzew i gałęzi itp.

W ostatnich latach występują coraz częstsze i intensywniejsze fale upałów. Okresy, gdy dni upalne trwają przez co najmniej kilka dni stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzi. Wysokie temperatury prowadzą do zaburzeń układu krążenia, pracy nerek, układu oddechowego i metabolizmu. Szczególnie narażone na udar słoneczny są osoby starsze oraz dzieci. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej wydaje ostrzeżenie przed upałami. Podczas okresów upałów zaleca się pozostawanie w budynkach zwłaszcza w godzinach największego nasłonecznienia. W celu adaptacji należy rozbudowywać systemy klimatyzacyjne w budynkach użyteczności publicznej oraz prywatnych mieszkaniach. Długo trwające fale upałów powodują występowanie zjawiska suszy. Susza jest skutkiem długotrwałych okresów bez opadów atmosferycznych i upałów, kiedy maksymalna temperatura dobową osiąga wartości wyższe niż 30°C. Ujemny wpływ zjawiska suszy można zaobserwować w różnych dziedzinach gospodarczych i społecznych. Jednym z najbardziej wrażliwych na niedobory wody sektorów jest rolnictwo. Występowanie zjawiska suszy obniża potencjał produkcyjny gleb i utrudnia prowadzenie produkcji rolnej.

Obniżenie wód gruntowych może także doprowadzić do utraty bioróżnorodności oraz bezpośredniego zniszczenia rodzimych siedlisk naturalnych. Zanik małych powierzchniowych zbiorników wodnych (bagien, stawów, oczek wodnych, potoków i małych cieków) stanowi zagrożenie dla licznych gatunków, które bytują na tych terenach, bądź korzystają z nich okresowo. Obniżanie się poziomu wód gruntowych negatywnie wpływa na różnorodność biologiczną w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe.

W 2020 roku w Warszawie opracowany został Projekt planu przeciwdziałania skutkom suszy.

Cele szczegółowe, precyzujące cel główny PPSS, podyktowane są regulacją art. 184 ust. 2 ustawy Prawo wodne oraz dotyczą zidentyfikowanych obszarów ryzyka związanego z suszą: społeczeństwa, gospodarki i środowiska.

Do celów szczegółowych PPSS należą:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych stanowi podstawę do opracowania planów przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy. Jego głównym zadaniem jest wskazanie propozycji działań, zarówno technicznych, jak i nietechnicznych, mających na celu przeciwdziałanie i łagodzenie skutków suszy.

Zmiany klimatu wpływają także na procesy fizyczne, chemiczne i biologiczne w ciekach wodnych. Z powodu wzrostu temperatury następuje przyspieszenie zjawiska eutrofizacji. W celu jego ograniczenia wymagane jest podjęcie działań ograniczających spływ biogenów z pól uprawnych poprzez ograniczenie wykorzystania sztucznych nawozów przez rolników. Ważną rolę pełnią tu Ośrodki Doradztwa Rolniczego, zachęcające rolników do rolnictwa ekologicznego czy ekstensywnego.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska takie jak min. gwałtowne burze z silnym wiatrem, długotrwałe susze zwiększające ryzyko pożaru w lasach, powodują zagrożenie dla ludzi oraz dóbr materialnych. Ochronę przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska oraz innymi zdarzeniami zagrażającymi zdrowiu lub życiu ludzi zajmuje się Państwowa Straż Pożarna. W związku ze zmianami klimatu liczba zdarzeń zagrażających ludziom i środowisku może wzrastać. Na terenie Miasta Sławkowa działa Ochotnicza Straż Pożarna, która jest wyposażona w specjalistyczny sprzęt dzięki czemu może skutecznie wspomóc w działaniach jednostki PSP.

Skuteczna adaptacja do zmian klimatu nie jest możliwa do przeprowadzenia bez osiągnięcia odpowiedniego poziomu świadomości zagrożeń w społeczeństwie. Konieczne jest zatem wdrożenie działań edukacyjnych zarówno w ramach edukacji formalnej, jak i szerokiej edukacji pozaformalnej przyczyniającej się do podnoszenia świadomości społecznej. Podstawowym celem jest zwiększenie zrozumienia wpływu procesów klimatycznych na życie społeczne i gospodarcze.

5.13. Działania edukacyjne

Edukacja ekologiczna jest zagadnieniem horyzontalnym dotyczącym wszystkich obszarów ochrony środowiska. Głównym jej celem jest podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju, upowszechnianie wiedzy z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, kształtowanie zachowań prośrodowiskowych ogółu społeczeństwa, w tym dzieci i młodzieży.

Konieczność prowadzenia działań z zakresu edukacji ekologicznej wynika z polskich i europejskich aktów prawnych oraz dokumentów strategicznych, w tym z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm.) w ustawie tej zawarto przede wszystkim obowiązek uwzględniania problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w programach kształcenia ogólnego we wszystkich typach szkół. Działania edukacyjne powinny jednak obejmować także dorosłych mieszkańców, ponieważ to oni mają największy wpływ na obecny stan środowiska w gminach. Prowadzone działania edukacyjne powinny dotyczyć przede wszystkim prawidłowego postępowania z odpadami, ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z domowych kotłowni oraz podnosić ogólną świadomość ekologiczną lokalnej społeczności.

Bardzo ważne jest planowanie i realizowanie działań w zakresie edukacji ekologicznej na szczeblu lokalnym mającym na celu ukształtowanie świadomości mieszkańców przejawiającej się w ich konkretnych działaniach związanych z troską o otaczające ich najbliższe środowisko.

Na terenie Miasta edukacja ekologiczna prowadzona jest m.in. w placówkach edukacyjnych, ale edukowani są również dorośli mieszkańcy (plakaty, ulotki, spotkania informacyjne). Edukacja ekologiczna na terenie Miasta to przede wszystkim:

- działania edukacyjne w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest, prawidłowej segregacji odpadów, metod postępowania z odpadami problematycznymi i niebezpiecznymi, walki z dzikimi wysypiskami, kosztów gospodarowania odpadami, niskiej emisji itp.,
- imprezy tematyczne: m.in. „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”, „Dzień lasu”,
- informacje zawarte na stronach internetowych.

Miasto Sławków prowadzi ponadto akcje:

- propagowanie proekologicznych zachowań właścicieli pojazdów (promocja transportu rowerowego, promocja transportu zbiorowego podczas akcji: Światowy Dzień bez Samochodu, Tydzień Zrównoważonego Transportu),
- Promocja alternatywnych źródeł energii, propagowanie działań zmierzających do wykorzystywania OZE (m.in. słonecznej i geotermalnej),
- Upowszechnienie informacji w zakresie zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków.

Instytucjami i organizacjami, które mogą wspierać działania w zakresie kształtowania świadomości ekologicznej są: Narodowy oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także fundacje i stowarzyszenia pozarządowe. Udział w kampaniach organizowanych na przykład przez Ministerstwo Środowiska, które udostępnia niezbędne materiały takie jak infografiki, ulotki, poradniki itp. obniża koszty realizacji edukacji ekologicznej.

5.14. Monitoring Środowiska

Źródłem informacji o środowisku jest w szczególności Państwowy Monitoring Środowiska. Został on utworzony ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. 2021 poz.1070) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

Państwowy Monitoring Środowiska stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Gromadzone informacje służą wspomaganie działań na rzecz ochrony środowiska, poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymany standardów jakości środowiska lub innych poziomów określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów lub innych wymagań,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych, przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Po nowelizacji ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska w 2001 r. PMŚ realizowany był na podstawie: wieloletnich programów państwowego monitoringu środowiska opracowanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez ministra właściwego do spraw środowiska, wojewódzkich programów monitoringu opracowanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska i zatwierdzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Ostatnim programem PMŚ realizowanym w tej strukturze był program na lata 2016-2020.

Nowelizacja ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska zmieniła uwarunkowania realizacji zadań Państwowego Monitoringu Środowiska. W myśl nowych przepisów zasoby i zadania PMŚ realizowane do końca 2018 r. przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska zostały przeniesione do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska i tym samym od 1 stycznia 2019 r. zadania PMŚ są realizowane wyłącznie przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ).

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020 - 2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. Dokument ten obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju oraz innych programów i dokumentów programowych. Zawarto w nim następujące obszary monitoringu:

1. Monitoring jakości powietrza
2. Monitoring jakości wód
3. Monitoring gleby i ziemi
4. Monitoring przyrody
5. Monitoring klimatu akustycznego
6. Monitoring pól elektromagnetycznych.

Dotychczas na terenie powiatu prowadzony był monitoring jakości powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, hałasu oraz pól elektromagnetycznych.

Prezentacja danych odniesionych przestrzennie (z wykorzystaniem systemów informacji geograficznej) odbywać się będzie m.in. poprzez dedykowane do tego celu portale mapowe, umożliwiające dostęp do usług sieciowych. W zakresie kompetencji GIOŚ kontynuowane będą prace wynikające z Rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 23 sierpnia 2018 r. w sprawie zasobu informacyjnego przeznaczonego do udostępniania w centralnym repozytorium informacji publicznej. Zasoby GIOŚ określone w ww. rozporządzeniu będą aktualizowane na potrzeby upowszechnienia i udostępniania danych poprzez portal <https://dane.gov.pl/>.

6. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA ORAZ ICH FINANSOWANIE

6.1. Cele ochrony środowiska i kierunki interwencji

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030 ma służyć realizacji przez gminę polityki ochrony środowiska i nawiązywać do polityki ochrony środowiska wyższych jednostek, a sam Program Ochrony Środowiska musi być spójny z założeniami dokumentów strategicznych i programowych wyższego rzędu.

Dokument będzie stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem, spajając wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska w mieście. Głównym celem programu jest:

Zrównoważony rozwój Miasta Sławków dążący do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska przyrodniczego oraz rozwoju turystyki.

Pod każdą z charakterystyk dziesięciu obszarów interwencji przeprowadzona została analiza SWOT, mająca na celu określenie największych zagrożeń środowiska, słabych i mocnych stron istniejącego stanu środowiska oraz wskazanie dążeń w tych obszarach i szans na jego poprawę.

Na tej podstawie, zgodnie z wytycznymi Ministra Środowiska z 2015 roku, zaktualizowanymi w 2020 roku, dotyczącymi opracowywania programów ochrony środowiska, wyznaczono cele wraz z wskaźnikami stanu aktualnego i stanu docelowego. Narzędziem osiągnięcia stanu docelowego jest realizacja wyznaczonych w ramach obszarów zadań, które zostały zgrupowane w harmonogramie zadań. Cele, wskaźniki, kierunki interwencji oraz zadania przedstawia tabela nr 40. Zostały w niej określone również źródła finansowania wyznaczonych zadań, którymi będą zarówno środki własne gminy, jak i dotacje zewnętrzne, środki własne i pozyskane przez inne jednostki realizujące zadania. Do wyznaczonych zadań przypisano orientacyjną kwotę i czas realizacji. Kwoty i czas realizacji w wielu przypadkach zależą od możliwości i wielkości uzyskanych dotacji. Niektóre z zadań będą realizowane w ramach obowiązków pracowników Urzędu Miasta. W tabeli 41 przedstawiono harmonogram zadań własnych wraz z finansowaniem, a w tabeli 42 przedstawiono harmonogram zadań monitorowanych wraz z finansowaniem.

6.2. Harmonogram rzeczowo-finansowy

Tabela 39. Cele, wskaźniki, kierunki interwencji oraz zadania przewidziane do realizacji na terenie Miasta Sławków

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	I. Poprawa jakości powietrza	Liczba substancji z przekroczenia mi w strefie śląskiej (WIOŚ)	4	0	I.1. Rozwój odnawialnych źródeł energii	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budownictwie jednorodzinym na terenie gminy	mieszkańcy	Ograniczone środki finansowe
							Promocja alternatywnych źródeł energii, propagowanie działań zmierzających do wykorzystywania OZE (m.in. słonecznej i geotermalnej)	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Budowa tężni solankowej w parku DBP	Burmistrz Miasta Sławkowa	Przedłużające się procedury i prace
						I.2. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków i transportu	Obszarowy Program Obniżenia Niskiej Emisji - wymiana starych kotłów na kotły gazowe i na paliwo stałe	Operator Programu - MZBK	Ograniczone środki finansowe
							Kontynuacja działalności w postaci prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego w ramach programu priorytetowego Czyste Powietrze	Burmistrz Miasta Sławkowa	Braki kadrowe,
							Prowadzenie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków – w zakresie budynków komunalnych	Burmistrz Miasta Sławkowa	Problem z pozyskiwaniem danych, braki kadrowe
							Szczegółowa inwentaryzacja źródeł, w których powinna nastąpić wymiana kotłów na paliwo stałe	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe, braki kadrowe

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
							Termomodernizacja budynków	Burmistrz Miasta Sławkowa/właściciele/zarządcy nieruchomości	Ograniczone środki finansowe
							Wymiana niespełniających standardów środowiska urządzeń grzewczych	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg i innych powierzchni	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe, braki kadrowe
					I.3. Zwiększenie efektywności energetycznej w gminie		Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania energią	Burmistrz Miasta Sławkowa	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców
							Wymiana oświetlenia tradycyjnego na energooszczędne, wymiana urządzeń gospodarstwa domowego na energooszczędne	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe, brak chęci mieszkańców do podjęcia działań
					I.4. Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu		Edukowanie i informowanie mieszkańców o szkodliwości i zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych oraz na powierzchni gruntu	Burmistrz Miasta Sławkowa	Pandemia, utrudniony dostęp do mieszkańców

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						i jakości powietrza	Upowszechnienie informacji w zakresie zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków	Burmistrz Miasta Sławkowa	Pandemia, utrudniony dostęp do mieszkańców
2.	Zagrożenia hałasem	II. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy	Poziom hałasu Leq (WIOŚ)	-	Poniżej poziomu dopuszczalnego	II.1. Zmniejszenie emisji hałasu z transportu drogowego	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Burmistrz Miasta Sławkowa	Nieefektywny system planowania przestrzennego
							Budowa fragmentu drogi ul. PCK	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Modernizacja drogi ul. Zakościelnej wraz z infrastrukturą	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Monitoring pojazdów użytkowanych przez Miasto Sławków -Prowadzenie monitoringu GPS pojazdów i maszyn	Burmistrz Miasta Sławkowa	Problemy techniczne
							Rozbudowa drogowej infrastruktury w centrum Sławkowa przez modernizację odcinka ul. PCK i budowa bezpiecznej towarzyszącej infrastruktury technicznej	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Dostawa paliw płynnych na potrzeby Gminy Sławków – Utrzymanie ruchu użytkowanych środków transportowych, maszyn i urządzeń	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Remonty i naprawa istniejących odcinków dróg i ulic w gminie dążące do eliminacji nieciągłości i wyrw w warstwie wierzchniej w celu utrzymania wysokiego standardu nawierzchni	Burmistrz Miasta Sławkowa/zarządca dróg	Ograniczone środki finansowe

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
							Reagowanie na skargi mieszkańców na ponadnormatywny hałas, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości właściwych organów	Burmistrz Miasta Sławkowa/ Starosta	Ograniczone środki finansowe
							Stosowanie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz zabudowy przemysłowej pasów zieleni izolacyjnej	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Budowa oświetlenia dedykowanego (DK94b) oraz przebudowę skrzyżowania wraz z budową sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu DK94b z ul. Okradzionowa.	GDDKiA Oddział w Katowicach	Ograniczone środki finansowe
							Rozwój ścieżek rowerowych	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
3.	Pola elektromagnetyczne	III. Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	Natężenie pól elektromagnetycznych	0,25 V/m	0,2 V/m	III.1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko	Wprowadzanie do MPZP zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania, m.in. wokół urządzeń elektroenergetycznych, radiokomunikacyjnych i radiolokacyjnych, gdzie jest rejestrowane przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności	Burmistrz Miasta Sławkowa	Nieefektywny system planowania przestrzennego
							Inwentaryzacja źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego	WIOŚ Katowice	Niedokładność

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
4.	Gospodarowanie wodami	IV. Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych	Liczba jednolitych części wód w stanie co najmniej dobrym (WIOŚ)	0	3	IV.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony wód	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem	Burmistrz Miasta Sławkowa	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców
						IV.2. Utrzymanie wód	Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych	WIOŚ Katowice	Niedokładność pomiarów
							Bieżące utrzymanie cieków i urządzeń wodnych	PGW Wody Polskie, Nadzór Zlewni,	Ograniczone środki finansowe
							Szczegółowe rozpoznanie i kontrolowanie lokalnych zagrożeń jakości wód podziemnych wraz z podejmowaniem odpowiednich działań	Burmistrz Miasta Sławkowa	Dostępność terenowa
							Diagnozowanie stanu jakości wód podziemnych przy zastosowaniu dostępnych metod badawczych, wyników monitoringu jakości, rezultatów prac badawczych, itp.	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczenia czasowe i dostępność danych
IV.3. Ochrona przed powodziom	Wyznaczenie i wprowadzenie do mpzp wytycznych z map zagrożenia i ryzyka powodziowego lub innych branżowych dokumentów w tym zakresie	Burmistrz Miasta Sławkowa	Nieefektywny system planowania przestrzennego						
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	V. Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej	Procent ludności korzystającej z kanalizacji (GUS)	49,5%	60,0%	V.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	Budowa kontenerowej oczyszczalni ścieków dla miasta Sławkowa	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
						Budowa sieci kanalizacyjnej w ulicy Zakościelnej	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe	

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
							Likwidacja podłączeń kanalizacji sanitarnej do systemu kanalizacji deszczowej, sprawdzanie nielegalnych podłączeń do rowów odwadniających/melioracyjnych	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
			Procent ludności korzystającej z wodociągów (GUS)	99,89%	99,95%		Eksplatacja systemu wodociągowego	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
			Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	95	80		Uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę	Burmistrz Miasta Sławkowa	Nieefektywny system planowania przestrzennego
			Liczba zbiorników bezodpływowych	1 193	1000		Rejestr zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz kontrola umów na opróżnianie szamb i stanu technicznego szamb	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Przyjmowanie zgłoszeń eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków o przepustowości do 5 m ³ /dobę	Burmistrz Miasta Sławkowa	Zbyt duże obciążenie pracowników
							Ewidencja cofniętych i wydanych zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych	Burmistrz Miasta Sławkowa	Zbyt duże obciążenie pracowników
6.	Zasoby Geologiczne	VI. Ochrona zasób złóż kopalin	Liczba eksploatowanych złóż kopalin	2	1	VI.1. Racjonalna eksploatacja kopalin	Nadzór i kontrola wydanych koncesji	Starostwo, Urząd Marszałkowski, OUG	Niedokładność
7.	Gleby	VII. Ochrona gleb i zapewnienie	Wydane decyzje rekultywacyjne	2	2	VII.1. Zapobieganie niekorzystnym zmianom	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego konieczności ochrony gleb klasy I-IV i racjonalnego gospodarowania ich zasobami	Burmistrz Miasta Sławkowa	Nieefektywny system planowania przestrzennego

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						środowiska glebowego	Prowadzenie rejestru terenów zdegradowanych oraz osuwisk	Burmistrz Miasta Sławkowa	Niedokładność
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	VIII. Racjonalna gospodarka odpadami	Ilość zebranych odpadów zmieszanych (Analiza stanu gospodarki odpadami Miasta Sławkowa)	2318,9270 Mg	2000,00 Mg	VIII.1. Wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów	Stała kontrola oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów	Burmistrz Miasta Sławkowa	Brak środków finansowych
							Roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi	Burmistrz Miasta Sławkowa	Brak środków finansowych
							Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu miasta Sławkowa	Burmistrz Miasta Sławkowa	Brak środków finansowych
							Prowadzenie rejestru działalności regulowanej (RDR) w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, dokonywanie wpisu do RDR	Burmistrz Miasta Sławkowa	Zbyt duże obciążenie pracowników
							Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Burmistrz Miasta Sławkowa	Brak zainteresowania mieszkańców
			Ilość wyrobów azbestowych na terenie miasta	319 913 kg	200 000 kg	VIII.2. Usuwanie wyrobów azbestowych z terenu miasta	Odbiór i zagospodarowanie odpadów zawierających azbest	Burmistrz Miasta Sławkowa	Brak środków finansowych, niechęć mieszkańców gminy do wymiany pokryć dachowych

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
9.	Zasoby przyrody	IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy	Powierzchnia zieleni urządzonej (GUS)	6,1 ha	6,5 ha	VIII.1. Rozwój i utrzymanie zieleni urządzonej i obszarów chronionych	Pielęgnacja pomników przyrody	Burmistrz Miasta Sławkowa	Dewastacja mienia publicznego, brak zainteresowania mieszkańców
							Utrzymanie bieżące, rozbudowa, modernizacja i rewitalizacja zarówno istniejących, jak i nowych terenów zieleni urządzonej	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe, nadzwyczajne zjawiska pogodowe
							Zagłębiowski Park Linearny - rewitalizacja obszaru funkcjonalnego doliny rzek Przemszy i Brynicy	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Pielęgnacja drzewostanów oraz nasadzenia drzew i krzewów	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe, nadzwyczajne zjawiska pogodowe
							Opracowanie i wdrożenie Programu opieki nad zwierzętami	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Kontrola przestrzegania zakazu wypalania łąk, nieużytków, rowów, pasów przydrożnych	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Wdrażanie zaleceń dotyczących ochrony przyrody, zawartych w planach ochrony obiektów cennych przyrodniczo i obowiązujących aktach prawnych	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
							Wykonywanie zadań zgodnie z PZO dla obszaru Natura 2000 Łąki w Sławkowie PLH240043	Wykonawca zewnętrzny na zlecenie RDOŚ w Katowicach	Brak środków finansowych, brak wykonawcy
							Utworzenie obszarów Natura 2000: Kościół w Sławkowie oraz Dolina Białej Przemszy, będący powiększeniem obszaru Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038.	RDOŚ w Katowicach	Ograniczone środki finansowe, katastrofy ekologiczne, przedłużające się procedury
			Lesistość (GUS)	34,9%	36%	VIII.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	Nowe nasadzenia	Nadleśnictwo	Ograniczone środki finansowe
							Utrzymanie infrastruktury leśnej w dobrym stanie (utrzymanie obiektów turystycznych i edukacyjnych)	Nadleśnictwo	Ograniczone środki finansowe
							Ochrona PPOŻ., budowa dróg pożarowych, oraz monitoring występowania szkodników w lasach	Nadleśnictwo	Ograniczone środki finansowe
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami	Liczba poważnych awarii na terenie miasta	0	0	IX.1. Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zdarzeń mogących powodować poważną awarię oraz ograniczenie jej	Lokalny system monitoringu, ostrzegania i reagowania w przypadku wystąpienia niebezpiecznych zjawisk zachodzących w atmosferze lub hydrosferze, wystąpienia poważnych awarii i katastrof	Burmistrz Miasta Sławkowa	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców
							Propagowanie standardów prawidłowych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia niebezpiecznego zjawiska zachodzącego w atmosferze lub hydrosferze, katastrofy i poważnej awarii	Burmistrz Miasta Sławkowa	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						skutków dla ludzi i środowiska	Utrzymywanie w dobrym stanie technicznym i gotowości systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowego na wypadek wystąpienia niebezpiecznego zjawiska zachodzącego w atmosferze lub hydrosferze, katastrofy i poważnej awarii	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Utrzymanie jednostki OSP oraz wsparcie w zakresie wyposażenia do prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom oraz zagrożeniom środowiska i zdrowia człowieka wynikającym z nadzwyczajnych zdarzeń	Burmistrz Miasta Sławkowa	Brak chętnych do działaniach w ramach OSP
11.	Działania systemowe	XI. Działania edukacyjne i zarządzanie ochroną środowiska	Liczba akcji edukacyjnych	3	4	XI.1. Wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania środowiskiem	Opracowanie zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Sławków	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Informowanie o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Reagowanie na skargi mieszkańców, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości właściwych organów	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Organizacja kampanii informacyjno-edukacyjnych oraz lokalnych akcji służących ochronie środowiska	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe
							Informowanie o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony	Burmistrz Miasta Sławkowa	Ograniczone środki finansowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji

Tabela 40. Zadania własne Miasta Sławkowa na lata na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Promocja alternatywnych źródeł energii, propagowanie działań zmierzających do wykorzystywania OZE (m.in. słonecznej i geotermalnej)	Burmistrz Miasta Sławkowa	W ramach działalności statutowej					Środki własne
2.		Budowa tężni solankowej w parku DBP	Burmistrz Miasta Sławkowa	100 000,00	-	-	-	-	Środki własne
3.		Kontynuacja działalności w postaci prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego w ramach programu priorytetowego Czyste Powietrze	Burmistrz Miasta Sławkowa	W ramach działalności statutowej					Środki własne
4.		Prowadzenie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków	Burmistrz Miasta Sławkowa	W ramach działalności statutowej					Środki własne
5.		Szczegółowa inwentaryzacja źródeł, w których powinna nastąpić	Burmistrz Miasta Sławkowa	W ramach działalności statutowej					Środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
		wymiana kotłów na paliwo stałe							
6.		Termomodernizacja budynków	Burmistrz Miasta Sławkowa/ Właściciele/ Zarządcy nieruchomości						Środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW
7.		Wymiana niespełniających standardów środowiska urządzeń grzewczych	Burmistrz Miasta Sławkowa						Środki własne,
8.		Ograniczenie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg i innych powierzchni	Burmistrz Miasta Sławkowa						Środki własne
9.		Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych	Burmistrz Miasta Sławkowa						Środki własne
10.		Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania energią	Burmistrz Miasta Sławkowa						Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
11.		Wymiana oświetlenia tradycyjnego na energooszczędne, wymiana urządzeń gospodarstwa domowego na energooszczędne	Burmistrz Miasta Sławkowa	W ramach działalności statutowej					Środki własne
12.		Edukowanie i informowanie mieszkańców o szkodliwości i zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych oraz na powierzchni gruntu	Burmistrz Miasta Sławkowa	W ramach działalności statutowej					Środki własne
13.		Upowszechnienie informacji w zakresie zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków	Burmistrz Miasta Sławkowa	W ramach działalności statutowej					Środki własne
14.	Zagrożenie hałasem	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Burmistrz Miasta Sławkowa	W ramach działalności statutowej					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
15.		Budowa fragmentu drogi ul. PCK	Burmistrz Miasta Sławkowa	200 000,00	-	-	-	-	Środki własne
16.		Modernizacja drogi ul. Zakościelnej wraz z infrastrukturą	Burmistrz Miasta Sławkowa	400 000,00	-	-	-	-	Środki własne
17.		Monitoring pojazdów użytkowanych przez Miasto Sławków – prowadzenie monitoringu GPS pojazdów i maszyn	Burmistrz Miasta Sławkowa	3 500,00	2 500,00	-	-	-	Środki własne
18.		Rozbudowa drogowej infrastruktury w centrum Sławkowa przez modernizację odcinka ul. PCK i budowa bezpiecznej towarzyszącej infrastruktury technicznej	Burmistrz Miasta Sławkowa	2 496 840,00	5 825 960,00	-	-	-	Rządowy Fundusz Polski Ład w ramach Programu Inwestycji Strategicznych
19.		Dostawa paliw płynnych na potrzeby Gminy Sławków – Utrzymanie ruchu, użytkowanych środków transportowych, maszyn i urządzeń.	Burmistrz Miasta Sławkowa	170 000,00	-	-	-	-	Środki własne
20.		Remonty i naprawa istniejących odcinków dróg i ulic w gminie dążące do	Burmistrz Miasta Sławkowa, zarządcy dróg	W ramach działalności statutowej, koszty w zależności pod potrzeb i możliwości					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
		eliminacji nieciągłości i wyrw w warstwie wierzchniej w celu utrzymania wysokiego standardu nawierzchni							
21.		Reagowanie na skargi mieszkańców na ponadnormatywny hałas, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości właściwych organów	Burmistrz Miasta Sławkowa, Starosta	W ramach działalności statutowej					Środki własne
22.		Stosowanie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz zabudowy przemysłowej pasów zieleni izolacyjnej	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
23.		Rozwój ścieżek rowerowych	Burmistrz Miasta Sławkowa,	koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania					Środki własne
24.	Pola elektromagnetyczne	Wprowadzenie do mpzp zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania, m.in., wokół urzędzeń elektroenergetycznych	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
		h, radiokomunikacyjnych h i radiolokacyjnych, gdzie jest rejestrowane przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności							
25.	Gospodarowanie wodami	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniami	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
26.		Szczegółowe rozpoznanie i kontrolowanie lokalnych zagrożeń jakości wód podziemnych wraz z podejmowaniem odpowiednich działań	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
27.		Diagnozowanie stanu jakości wód	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
		podziemnych przy zastosowaniu dostępnych metod badawczych, wyników monitoringu jakości, rezultatów prac badawczych, itp.							
28.		Wyznaczenie i wprowadzenie do mpzp wytycznych z map zagrożenia i ryzyka powodziowego lub innych branżowych dokumentów w tym zakresie	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
29.	Gospodarka wodno - ściekowa	Budowa kontenerowej oczyszczalni ścieków dla miasta Sławkowa	Burmistrz Miasta Sławkowa	2 152 500,00 zł	5 022 500,00 zł	-	-	-	Rządowy Fundusz „Polski Ład” Program Inwestycji Strategicznych + Środki własne
30.		Modernizacja drogi ul. Zakościelnej wraz z infrastrukturą	Burmistrz Miasta Sławkowa	400 000,00	-	-	-	-	Środki własne
31.		Likwidacja podłączeń kanalizacji sanitarnej do systemu kanalizacji deszczowej, sprawdzanie nielegalnych	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
		podłączeń do rowów odwadniających/meli oracyjnych							
32.		Eksploatacja systemu wodociągowego	Burmistrz Miasta Sławkowa,						Środki własne
33.		Uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę	Burmistrz Miasta Sławkowa,						Środki własne
34.		Rejestr zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz kontrola umów na opróżnianie szamb i stanu technicznego szamb	Burmistrz Miasta Sławkowa,						Środki własne
35.		Przyjmowanie zgłoszeń eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków o przepustowości do 5 m ³ /dobę	Burmistrz Miasta Sławkowa,						Środki własne
36.		Ewidencja cofniętych i wydanych zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników	Burmistrz Miasta Sławkowa,						Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
		bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych							
37.	Gleby	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego konieczności ochrony gleb klasy I-IV i racjonalnego gospodarowania ich zasobami	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
38.		Prowadzenie rejestru terenów zdegradowanych	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
39.	Gospodarka odpadami	Stała kontrola oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
40.		Roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
41.		Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu miasta Sławkowa	Burmistrz Miasta Sławkowa,	920 000,00	-	-	-	-	Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
42.		Likwidacja tzw. „dzikich wysypisk” odpadów	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej, koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania					Środki własne
43.		Prowadzenie rejestru działalności regulowanej (RDR) w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, dokonywanie wpisu do RDR	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
44.		Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej, koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania					Środki własne
45.		Odbiór i zagospodarowanie odpadów zawierających azbest	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej, koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
46.	Zasoby przyrody	Pielęgnacja pomników przyrody	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej, koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania					Środki własne
47.		Utrzymanie bieżące, rozbudowa, modernizacja i rewitalizacja zarówno istniejących, jak i nowych terenów zieleni urządzonej	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej, koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania					Środki własne
48.		Zagłębiowski Park Linearny - rewitalizacja obszaru funkcjonalnego doliny rzek Przemszy i Brynicy	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej, koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania					Środki własne
49.		Pielęgnacja drzewostanów oraz nasadzenia drzew i krzewów	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
50.		Opracowanie i wdrożenie Programu opieki nad zwierzętami	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
51.		Kontrola przestrzegania zakazu wypalania łąk, nieużytków, rowów, pasów przydrożnych	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
52.		Wdrażanie zaleceń dotyczących ochrony przyrody, zawartych w planach ochrony	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
		obiektów cennych przyrodniczo o obowiązujących aktach prawnych							
53.	Poważne awarie	Lokalny system monitoringu, ostrzegania i reagowania w przypadku wystąpienia niebezpiecznych zjawisk zachodzących w atmosferze lub hydrosferze, wystąpienia poważnych awarii i katastrof	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
54.		Propagowanie standardów prawidłowych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia niebezpiecznego zjawiska zachodzącego w atmosferze lub hydrosferze, katastrofy i poważnej awarii	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
55.		Utrzymywanie w dobrym stanie technicznym i gotowości systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowego na wypadek wystąpienia niebezpiecznego zjawiska zachodzącego w atmosferze lub hydrosferze, katastrofy i poważnej awarii	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
56.		Utrzymanie jednostki OSP oraz wsparcie w zakresie wyposażenia do prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom oraz zagrożeniom środowiska i zdrowia człowieka wynikającym z nadzwyczajnych zagrożeń	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2026 - 2030	
57.	Działania systemowe	Opracowanie zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Sławków	Burmistrz Miasta Sławkowa	50 000,00	100 000,00	150 000,00	-	-	Środki własne
58.		Informowanie o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
59.		Reagowanie na skargi mieszkańców z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości właściwych organów	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
60.		Organizacja kampanii informacyjno – edukacyjnych oraz lokalnych akcji służących ochronie środowiska	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne
61.		Informowanie o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony	Burmistrz Miasta Sławkowa,	W ramach działalności statutowej					Środki własne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacja jednostek

Tabela 41. Zadania monitorowane, realizowane na terenie Miasta Sławkowa na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2025-2029	
1.	Ochrona powietrza	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budownictwie jednorodzinym na terenie miasta	mieszkańcy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, NFOŚiGW
2.		Obszarowy Program Obniżenia Niskiej Emisji - wymiana starych kotłów na kotły gazowe i na paliwo stałe	Operator Programu - MZBK	400 000,00	-	-	-	-	Środki własne
3.	Zagrożenie hałasem	Remonty i naprawa istniejących odcinków dróg i ulic w gminie dążące do eliminacji nieciągłości i wyrw w warstwie wierzchniej w celu utrzymania wysokiego standardu nawierzchni	Burmistrz Miasta Sławkowa, zarządcy dróg	W ramach działalności statutowej, koszty w zależności pod potrzeb i możliwości					Środki własne
4.		Reagowanie na skargi mieszkańców na ponadnormatywny hałas, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości właściwych organów	Burmistrz Miasta Sławkowa, Starosta	W ramach działalności statutowej					Środki własne
5.		Budowa oświetlenia dedykowanego (DK94b) oraz przebudowę skrzyżowania wraz z budową sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu DK94b z ul. Okradzionowa.	GDDKiA Oddział w Katowicach	-	b.d.	-	-	-	Środki własne, fundusz drogowy

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2025-2029	
6.	Pola elektromagnetyczne	Inwentaryzacja źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego	WIOŚ Katowice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne,
7.	Gospodarowanie wodami	Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych	WIOŚ Katowice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne,
8.		Bieżące utrzymanie cieków i urządzeń wodnych	PGW Wody Polskie Nadzór Zlewni	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne,
9.	Zasoby geologiczne	Nadzór i kontrola wydanych koncesji	Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski, OUG	W ramach obowiązków statutowych					Środki własne
10.	Zasoby przyrody	Odkrzewienie i usuwanie podrostu drzew z płątów siedliska 6410, Siedliska gatunków motyli W obszarze Natura 2000 łąki w Sławkowie	Wykonawca zewnętrzny na zlecenie RDOŚ w Katowicach	84 552,85	-	-	-	-	WFOŚiGW w Katowicach
11.		Koszenie trzciny w obrębie płątów siedliska 7230 i gatunku rośliny w obszarze Natura 2000 łąki w Sławkowie	Wykonawca zewnętrzny na zlecenie RDOŚ w Katowicach	4 878,05	4 878,05	-	-	-	WFOŚiGW w Katowicach

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2025-2029	
12.		Monitoring przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Łąki w Sławkowie – lipiennik loesela i siedlisko przyrodnicze 7230 (opracowanie ekspertyzy)	Wykonawca zewnętrzny na zlecenie RDOŚ w Katowicach	5 691,06	-	-	-	-	WFOŚiGW w Katowicach
13.		Oznakowanie granic obszaru Natura 2000 Łąki w Sławkowie	Wykonawca zewnętrzny na zlecenie RDOŚ w Katowicach	46 922,93 (wartość całego zadania realizowanego w 4 obszarach Natura 2000 w tym w obszarze Łąki	-	-	-	-	WFOŚiGW w Katowicach
14.		Koszenie siedliska 6410 w obszarze Natura 2000 Łąki w Sławkowie	Wykonawca zewnętrzny na zlecenie RDOŚ w Katowicach	90 740,74 (wartość całego zadania realizowanego w 3 obszarach Natura 2000 w tym w obszarze Łąki	-	-	-	-	WFOŚiGW w Katowicach

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2025-2029	
15.		Monitoring przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 łąki w Sławkowie – siedliska przyrodnicze (6410) oraz gatunki (motyle) (opracowanie ekspertyzy 2)	Wykonawca zewnętrzny na zlecenie RDOŚ w Katowicach	63 414,63 (wartość całego zadania realizowanego w 4 obszarach Natura 2000 w tym w obszarze łąki	-	-	-	-	WFOŚiGW w Katowicach
16.		Koszenie siedliska 6410 Wraz z usuwaniem trzciny i/lub nawłoci w obszarze Natura 2000 łąki w Sławkowie	Wykonawca zewnętrzny na zlecenie RDOŚ w Katowicach	2 562 466,67 (wartość całego zadania realizowanego w 3 obszarach Natura 2000 w tym w obszarze łąki w Sławkowie)	-	-	-	-	WFOŚiGW w Katowicach
17.		Utworzenie obszarów Natura 2000: Kościół w Sławkowie oraz Dolina Białej Przemszy, będący powiększeniem obszaru Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038.	RDOŚ w Katowicach	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne,
18.		Nowe nasadzenia	Nadleśnictwo	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne,

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji					Źródło finansowania
				2022	2023	2024	2025	2025-2029	
19.		Utrzymanie infrastruktury leśnej w dobrym stanie (utrzymanie obiektów turystycznych i edukacyjnych)	Nadleśnictwo	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne,
20.		Ochrona PPOŻ., budowa dróg pożarowych, oraz monitoring występowania szkodników w lasach	Nadleśnictwo	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne,

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacja jednostek

7. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

7.1. Zarządzanie programem

Obowiązek sporządzania Programu Ochrony Środowiska przez Burmistrza Miasta Sławkowa wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.). był Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024. Dostosowanie polityki ochrony środowiska realizowanej na poziomie gminy do zmieniających się uwarunkowań społecznych i gospodarczych spowodowało konieczność opracowania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030. Dokument sporządzano w kilku etapach. W pierwszym etapie pracy zgromadzono materiały źródłowe oraz dane dotyczące aktualnego stanu środowiska Miasta. Pozyskano je głównie z materiałów przekazanych przez Urząd Miasta w Sławkowie oraz opracowań statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego, a także z raportów instytucji zajmujących się problematyką ochrony środowiska, m.in.: Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, z portalu geoportal.gov.pl oraz geoserwis.gov.pl. Podczas opracowywania dokumentu korzystano również z dokumentów strategicznych opracowywanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Podczas wdrażania programu ochrony środowiska ważną jest kontrola przebiegu realizacji przyjętych w nim zadań oraz osiągnięcia postawionych celów. Opracowano w tym celu system monitoringu, który będzie wykonywany w dwóch zakresach: jako monitoring środowiskowy oraz monitoring programowy. Narzędziem umożliwiającym ilościową i jakościową ocenę realizacji Programu Ochrony Środowiska są wskaźniki monitorowania. W niniejszym Programie Ochrony Środowiska w rozdziale 6. wyznaczono wskaźniki, które będą wykorzystywane do oceny stopnia realizacji celów ochrony środowiska. Po zakończeniu tego okresu Miasto Sławków podsumuje stopień realizacji POŚ oraz jego łączny efekt ekologiczny, wyrażony wartością wskaźników ekologicznych.

Monitoring środowiskowy prowadzony będzie w głównej mierze w ramach Strategicznego Programu PMŚ na lata 2020 - 2028 opracowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi. Na podstawie wyników tego monitoringu WIOŚ publikuje co roku „Raport o stanie środowiska” oraz roczną ocenę jakości powietrza. Dane z tych dokumentów pozwolą określić zmiany stanu środowiska na terenie miasta.

Monitoring programowy opierać się będzie na monitorowaniu realizacji poszczególnych zadań i poziomie osiągnięcia wyznaczonych celów. Zgodnie z artykułem art. 18 ustawy Prawo Ochrony Środowiska po dwóch latach obowiązywania programu zostanie sporządzony raport stanu realizacji programu, który następnie zostanie przedstawiony Radzie Miasta. W przypadku niewykonania zaplanowanych zadań zostanie dokonana analiza sytuacji umożliwiająca poznanie przyczyny takiej sytuacji i dokonanie ewaluacji celów i zadań. Kolejny raport zostanie wykonany na koniec obowiązywania dokumentu. Po okresie obowiązywania programu wymagane jest opracowanie kolejnej aktualizacji.

7.2. Monitoring POŚ

Burmistrz Miasta Sławkowa jest zobowiązany do sporządzania co dwa lata raportów z wykonania programów ochrony środowiska, które przedstawia Radzie Miasta.

W raporcie zostanie dokonana ewaluacja realizowanych zadań i poziomu osiągnięcia przyjętych wskaźników. Raporty te stanowią syntetyczne zestawienie zadań, które w analizowanym dwuleciu powinny być zrealizowane oraz uwzględnienie tych, które udało się zrealizować wraz z podaniem kosztów ich wykonania. W proces ewaluacji tym samym, zostaną włączeni wszyscy interesariusze, w tym służby i inspekcje działające na terenie Miasta i odpowiedzialne za realizację zadań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska.

W tabeli poniżej przedstawiono harmonogram monitoringu realizacji programu.

Tabela 42. Harmonogram monitoringu realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławkowa na lata 2022 - 2030

Podejmowane działania	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Monitoring stanu środowiska	+	+	+	+		+	+	+	+
Monitoring programowy – raport z realizacji programu			+		+		+		+
Aktualizacja programu					+				

Źródło: Opracowanie własne

7.3. Źródło finansowania programu

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji.

7.3.1. Fundusze krajowe

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska i ekologią są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją finansującą inwestycje z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska.

Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska. Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza,
- Ochrona wód i gospodarka wodna,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo,
- Geologia i górnictwo,
- Edukacja ekologiczna,
- Państwowy Monitoring Środowiska,
- Programy międzydziedzinowe,
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- Ekspertyzy i prace badawcze.

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki),
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia),
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje,
- wspomaga tworzenie nowych miejsc pracy, ważny dla zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Misją Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest finansowe wspieranie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i poszanowaniu jego wartości, w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju przy zachowaniu bezpieczeństwa ekologicznego kraju i realizacji programów ekologicznych państwa i województwa w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego. W ramach funkcjonowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dofinansowywane są zadania inwestycyjne z zakresu m.in.

- gospodarki wodno-ściekowej i ochrony wód,
- gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi,
- ochrony powietrza (w tym odnawialne źródła energii) i termomodernizacji,
- ochrony przed hałasem;

oraz zadania nieinwestycyjne takiej jak:

- edukacja ekologiczna,
- przedsięwzięcia z zakresu ochrony przyrody (np. ochrona gatunkowa roślin i zwierząt, sporządzenie planów ochrony dla obszarów objętych ochroną, nasadzenia drzew i krzewów, zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody),
- państwowy monitoring środowiska,
- wojewódzkie programy i plany związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną;

Szczegółowy zakres działalności WFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

7.3.2. Fundusze UE

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) stanowi kontynuację dwóch wcześniejszych programów Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 oraz 2014-2020.

Głównym celem Programu jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, w tym poprzez:

- obniżenie emisyjności gospodarki, transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym,

- budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne,
- dokończenie realizacji odcinków sieci bazowej TEN-T do roku 2030,
- poprawę bezpieczeństwa transportu i zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia,
- wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Program ma być realizowany w celu zwiększenia efektywności energetycznej mieszkalnictwa, budynków użyteczności publicznej i przedsiębiorstw oraz zwiększyć udział zielonej energii z odnawialnych źródeł energii w końcowym zużyciu energii.

Inwestycje w infrastrukturę energetyczną mają przynieść poprawę jakości i bezpieczeństwa funkcjonowania sieci elektroenergetycznych oraz rozwój inteligentnych sieci gazowych i wzrost ich znaczenia w nowoczesnym, zielonym systemie energetycznym. Inwestycje w sektorze środowiska mają przyczynić się do większej odporności na zmiany klimatu (w tym na susze i powodzie) oraz ochronę dziedzictwa przyrodniczego (wzrost zdolności retencyjnych oraz poprawę systemów monitorowania i zarządzania kryzysowego).

W Programie będziemy dążyć do poprawy gospodarowania wodą pitną oraz ściekami komunalnymi, a także odpadami komunalnymi.

Realizacja Programu ma wzmocnić ochronę bioróżnorodności i naturalnych ekosystemów; rozwijać systemy monitorowania zasobów przyrodniczych, aby ułatwić ich ochronę.

Dążąc do zmniejszenia emisji w transporcie, program ma rozwijać transport szynowy, w tym w miastach, zwiększać dostępność komunikacji zbiorowej, a także alternatywne wobec dróg łańcuchy logistyczne (porty morskie, drogi wodne śródlądowe, przewozy intermodalne).

W celu poprawy spójności komunikacyjnej i ograniczenia wykluczenia komunikacyjnego program ma koncentrować się na budowie nowych i modernizacji istniejących linii kolejowych oraz dróg krajowych, w tym obwodnic miast.

Program ma służyć podejmowaniu decyzji w zakresie inwestycji dotyczących kluczowych obszarów systemu ochrony zdrowia, które przyczynią się do wzrostu dostępności pacjentów do wysokiej jakości usług zdrowotnych oraz większej ich skuteczności.

W sektorze kultury planujemy działania mające na celu ochronę zabytków o światowym i krajowym znaczeniu zarówno ruchomych i nieruchomych. Jednocześnie będziemy rozwijać instytucję kultury oraz wspierać ich adaptację do nowych funkcji kulturalnych i społecznych.

Oferta Programu skierowana będzie do m.in.:

- przedsiębiorstw,
- jednostek samorządu terytorialnego,
- podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego,
- właścicieli budynków mieszkalnych,
- państwowych jednostek budżetowych i administracji publicznej,
- dostawców usług energetycznych,
- zarządców dróg krajowych i linii kolejowych,
- służb ratowniczych (ratownictwo techniczne) i odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ruchu,
- Państwowej Straży Pożarnej,
- podmiotów zarządzających portami lotniczymi oraz portami morskimi,
- organizacji pozarządowych,
- instytucji ochrony zdrowia, instytucji kultury,
- kościoły i związki wyznaniowe.

Formy wsparcia

- dotacje,
- instrumenty finansowe,

- instrumenty łączące finansowanie zwrotne i dotacyjne.

Budżet - ponad 25 mld euro

Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021 - 2027

Program „Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027” służy realizacji wizji i celów rozwojowych regionu, zawartych w jednogłośnie uchwalonej Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie i stanowi jeden z najistotniejszych instrumentów polityki regionalnej. Realizacja Programu wesprze procesy rozwojowe województwa w stawaniu się nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji i zapewniającym możliwości rozwoju mieszkańcom oraz oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku. Cele programu wpisują się w wizję rozwoju Unii Europejskiej zawartą w komunikacie oraz regulacjach dotyczących Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie przekształcenia UE w sprawiedliwe i dobrze prosperujące społeczeństwo, żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto. Program stanowi także instrument realizacji Umowy Partnerstwa 2021- 2027 – dokumentu określającego strategię interwencji funduszy europejskich w ramach unijnej polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce i wykazuje z nią pełną zgodność.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021-2027 został opracowany na podstawie przepisów Unii Europejskiej, w szczególności *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005* oraz aktów delegowanych i wykonawczych Komisji Europejskiej. Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, Program jest wkomponowany w całościowy system polityki rozwoju kraju, w szczególności poprzez mechanizm Umowy Partnerstwa. Umowa ta określa strategię wykorzystania środków unijnych na rzecz realizacji wspólnych dla UE celów określonych w unijnej strategii wzrostu „Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych danego państwa członkowskiego.

Celem głównym Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021-2027 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2021– 2027, a mianowicie:

- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
- Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
- Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
- Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
- Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich

8. SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba mieszkańców Miasta Sławkowa w latach 2016-2020	14
Tabela 2. Grupy wieku ekonomicznego na terenie Miasta Sławków w latach 2016-2020	14
Tabela 3. Bezrobocie i udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Sławków w latach 2016-2020.....	14
Tabela 4. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych na terenie Miasta Sławków w latach 2016-2020.....	15
Tabela 5. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych na terenie Miasta Sławków w latach 2016-2020 według sektorów własnościowych	15
Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe na terenie Miasta Sławków na przestrzeni lat 2016-2020.....	15
Tabela 7. Charakterystyka sieci gazowej na terenie Miasta Sławków (stan na grudzień 2019 r.)	16
Tabela 8. Zużycie gazu na terenie Miasta Sławków	17
Tabela 9. Energia elektryczna (odbiorcy i zużycie) na terenie Miasta Sławków w latach 2016-2020.....	18
Tabela 10. Droga krajowa przebiegająca przez Miasto Sławków.....	18
Tabela 11. Drogi gminne na terenie Miasta Sławków	19
Tabela 12. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomu stężeń zanieczyszczenia	26
Tabela 13. Czujniki Airly na terenie Miasta Sławków	27
Tabela 14. Klasyfikacja strefy śląskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia za lata 2018-2020	27
Tabela 15. Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO ₂ , NO _x oraz O ₃ pod kątem ochrony roślin za lata 2018-2020	28
Tabela 16. Analiza SWOT – Ochrona klimatu i jakości powietrza	33
Tabela 17. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku	34
Tabela 18. Odcinki dróg analizowanego obszaru – Miasto Sławków.....	35
Tabela 19. Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w latach 2020/2021 na drogach krajowych w Mieście Sławków.....	36
Tabela 20. Analiza SWOT – Zagrożenie hałasem.....	36
Tabela 21. Analiza SWOT - Pola elektromagnetyczne	39
Tabela 22. Charakterystyka JCWP rzecznych na terenie Miasta Sławków.....	41
Tabela 23. Klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych za rok 2019 na terenie Miasta Sławków	42
Tabela 24. Monitoring operacyjny jakości wód podziemnych dla PLGW2000130	46
Tabela 25. Harmonogram poboru próbek wody w 2020 roku w Mieście Sławków i.....	48
Tabela 26. Analiza SWOT - Gospodarowanie wodami	48
Tabela 27. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Miasta Sławkowa	50
Tabela 28. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta Sławkowa	50
Tabela 29. Oczyszczalnie ścieków na terenie Miasta Sławkowa	51
Tabela 30. Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków w Mieście Sławków.....	51
Tabela 31. Analiza SWOT - Gospodarka wodno-ściekowa	51
Tabela 32. Wykaz zasobów złóż kopalin w Mieście Sławków (wg stanu na dzień 31.12.2020 r.).....	52
Tabela 33. Analiza SWOT - Zasoby geologiczne	53
Tabela 34. Analiza SWOT – Gleby	55
Tabela 35. Analiza SWOT - Gospodarka odpadami.....	60
Tabela 36. Powierzchnia gruntów leśnych na terenie Miasta Sławków	63
Tabela 37. Powierzchnia lasów na terenie Miasta Sławków	64
Tabela 38. Zieleń urządzone na terenie miasta Sławków	64
Tabela 39. Analiza SWOT – zasoby przyrodnicze	64
Tabela 40. Analiza SWOT – Zagrożenie poważnymi awariami	67
Tabela 41. Cele, wskaźniki, kierunki interwencji oraz zadania przewidziane do realizacji na terenie Miasta Sławków	72

Tabela 42. Zadania własne Miasta Sławkowa na lata na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030	82
Tabela 43. Zadania monitorowane, realizowane na terenie Miasta Sławkowa na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030	96
Tabela 44. Harmonogram monitoringu realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Sławkowa na lata 2022 - 2030	102

9. SPIS RYCIN

Rycina 1. Miasto Sławków na tle podziału fizyczno-geograficznego.....	13
Rycina 2. Przebieg sieci gazowej przez teren Miasta Sławków	16
Rycina 3. Wykres średniej temperatury i opadów dla Miasta Sławków	23
Rycina 4. Wykres dni o dużym zachmurzeniu, słonecznych i z opadami dla Miasta Sławków	23
Rycina 5. Wykres temperatur maksymalnych dla Miasta Sławków	24
Rycina 6. Wykres prędkość wiatru dla Miasta Sławków	24
Rycina 7. Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie Miasta Sławkowa (stan na dzień 07.02.2022 r.)	38
Rycina 8. Region wodny na terenie Miasta Sławków	40
Rycina 9. JCWP rzeczne na terenie Miasta Sławków	41
Rycina 10. JCWPd na terenie Miasta Sławków.....	44
Rycina 11. GZWP na obszarze Miasta Sławków	45
Rycina 12. Mapa zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego dla Miasta Sławków	48
Rycina 13. Złoża kopalin na terenie Miasta Sławków (wg stanu na dzień 02.09.2020 r.)	53
Rycina 14. Formy ochrony przyrody na terenie Miasta Sławków	62